

Grupa PZU
2003
raport roczny

[&] [@] [↗] [+] [:)] [%] [*] [=] [!]

Grupa PZU

 2003

raport roczny

Szanowni Państwo,

w jubileuszowym roku 200-lecia ubezpieczeń na ziemiach polskich Grupa PZU osiągnęła najwyższy w historii zysk netto, przekraczający 1,5 mld zł. Sytuuje to PZU nie tylko w gronie najbardziej dochodowych instytucji finansowo-ubezpieczeniowych w naszym kraju, ale także wśród najbardziej efektywnych ubezpieczycieli europejskich.

Osiągnięty przez Grupę PZU wynik finansowy, przy funduszach własnych wynoszących 6 mld zł, pozwolił zrealizować zwrot z kapitału na poziomie 27,5%. Jesteśmy przekonani, że tak wysoka stopa zwrotu zostanie przyjęta przez akcjonariuszy, analityków i inwestorów jako pozytywny sygnał przed spodziewanym upublicznieniem PZU SA.

Wysoko należy ocenić działalność ubezpieczeniową Grupy PZU. Wskaźnik zagregowany, obrazujący relację kosztów ponoszonych przez firmę w danym roku do jej przychodów, ukształtował się w 2003 r. w części majątkowej na poziomie około 90 proc. Taki wynik jest dla większości europejskich instytucji ubezpieczeniowych praktycznie nieosiągalny.

Fundamentalne znaczenie dla ubezpieczonych mają wskaźniki bezpieczeństwa finansowego. Dlatego są one stale podnoszone. Dzięki temu klienci cenią PZU zarówno za kompletną ofertę produktową, jak i gwarancję wypłacanych świadczeń. Wskaźnik pokrycia marginesu wypłacalności wyniósł w 2003 roku w części majątkowej 349%, a w ubezpieczeniach na życie 187%. O ponad 21% w stosunku do roku poprzedniego wzrosły kapitały własne Grupy PZU, a o blisko 13% zwiększyły się nasze aktywa. Zarządzany przez PTE PZU SA Otwarty Fundusz Emerytalny "Złota Jesień" umocnił swoją pozycję na rynku OFE, a dynamika jego zysku netto wyniosła blisko 1500%.

W 2003 r. aktywność Grupy PZU koncentrowała się na projektach służących udoskonalaniu i podnoszeniu jakości usług poprzez poszerzanie i modernizację oferty produktowej, rozwijanie nowoczesnych kanałów sprzedaży oraz kontynuację prac nad usprawnieniem procesu likwidacji szkód. Pracom tym towarzyszyło pomyślne zakończenie dwóch kluczowych projektów służących rozwojowi organizacji. Pierwszym z nich było sfinalizowanie postępowania przetargowego na zakup zintegrowanego systemu informatycznego. Proces wyboru dostawcy systemu umożliwił całościową weryfikację funkcji i produktów Grupy oraz pozwolił na zaprojektowanie rozwiązań informatycznych najlepiej odpowiadających naszym długoterminowym potrzebom. Systemy, które zakupimy, są najnowocześniejsze na światowym rynku. Ich wdrożenie, rozpoczynające się w bieżącym roku wyznaczy ścieżkę modernizacji Grupy PZU we wszystkich obszarach funkcjonowania. Drugim wyzwaniem było dostosowanie instytucji do nowego prawa ubezpieczeniowego, wprowadzającego unijne standardy na polski rynek. W ramach tych prac zmodyfikowano wiele wewnętrznych procedur, zmieniono warunki kilkudziesięciu ubezpieczeń oraz opracowano nowe.

Przystąpienie Polski do Unii Europejskiej będzie miało pozytywny wpływ na rozwój rynku ubezpieczeniowego w naszym kraju. Nowym możliwościom działania towarzyszą jednak nowe wyzwania. Grupa PZU jest do nich dobrze przygotowana. Naszym strategicznym celem pozostaje utrzymanie dominującej pozycji na krajowym rynku ubezpieczeniowo-finansowym. Długookresowe plany przewidują także osiągnięcie pozycji lidera na rynku litewskim oraz zaangażowanie na innych rynkach Europy Środkowowschodniej.

Przekazując Państwu raport roczny Grupy PZU za 2003 r. wierzymy, że kolejny rok będzie kontynuacją pozytywnych zmian na polskim rynku ubezpieczeniowym. Dołożymy wszelkich starań, aby gwarancją jego stabilności i szybkiego rozwoju pozostało PZU - firma ubezpieczeniowa z 200-letnią tradycją i jedna z najsilniejszych polskich marek.

Z wyrazami szacunku

Cezary Stypułkowski
Prezes Zarządu PZU SA

Bogusław Kasprzyk
Prezes Zarządu PZU Życie SA

Jakub Tropiło
Prezes Zarządu PTE PZU SA

Spis treści

02 List Prezesów spółek Grupy PZU

08 Dane dotyczące Grupy PZU

- 08 Struktura akcjonariatu
- 08 Struktura Grupy Kapitałowej PZU SA
- 12 Władze spółek Grupy PZU

14 Wpływ sytuacji makroekonomicznej na rynek ubezpieczeń w Polsce

17 Grupa PZU i jej pozycja rynkowa

22 Działalność firm Grupy PZU w 2003 roku

- 22 Istotne czynniki wpływające na działalność Grupy PZU w 2003 roku
- 23 Projekty strategiczne
- 23 Informatyzacja
- 24 Sprzedaż i oferta produktowa
- 26 Likwidacja szkód
- 27 Działalność lokacyjna
- 30 Reasekuracja
- 31 Organizacja i kadry
- 32 Inwestycja PZU SA na Litwie
- 33 Prewencja
- 34 Działalność sponsoringowa i reklamowa
- 34 Obchody 200-lecia

36 Wyniki finansowe Grupy PZU za rok 2003

- 36 Składka przypisana brutto
- 38 Odszkodowania i świadczenia
- 39 Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe
- 43 Koszty obsługi ubezpieczeń
- 44 Wynik techniczny ubezpieczeń na życie oraz pozostałych ubezpieczeń osobowych i majątkowych
- 45 Stan lokat i przychody z lokat
- 46 Wydatki inwestycyjne, zakupy środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych
- 46 Wynik finansowy Grupy PZU
- 48 Aktywa i pasywa
- 53 Wskaźniki rentowności i bezpieczeństwa

54 Sprawozdania finansowe i opinie biegłych rewidentów

- 54 Wprowadzenie do skonsolidowanego sprawozdania finansowego
- 104 Skonsolidowane sprawozdanie finansowe - Grupa PZU
- 122 Sprawozdanie finansowe - PZU SA
- 137 Sprawozdanie finansowe - PZU Życie SA
- 153 Sprawozdanie finansowe - PTE PZU SA

doświadczenie

Za nami 200 lat tradycji.
Swoją pracą zdobyliśmy
zaufanie milionów Polaków.
Wysokie aktywa i wieloletnie
doświadczenie pozwolą
dobrze zadbać o Twoją
przyszłość.

Dane dotyczące Grupy PZU

Struktura akcjonariatu

Struktura akcjonariatu PZU SA według księgi akcyjnej, stan na dzień 31 grudnia 2003 roku:

Skarb Państwa	55,09%
Eureko BV	20,91%
BIG BG Inwestycje SA	10,00%
Highwood Partners, L.P.	2,35%
Pozostali akcjonariusze	11,65%

Struktura Grupy Kapitałowej PZU SA

Grupa Kapitałowa Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń SA (Grupa PZU) jest największą grupą ubezpieczeniową i jedną z największych instytucji finansowych w Polsce, a także w Europie Środkowo-Wschodniej. Jej tradycje sięgają 1803 roku, kiedy powstało pierwsze na ziemiach polskich towarzystwo ubezpieczeniowe - Towarzystwo Ogniove dla Miast w Prusach Południowych. Według stanu na dzień 31 grudnia 2003 roku, w skład Grupy PZU wchodziło 26 podmiotów o statusie spółki akcyjnej lub spółki z ograniczoną odpowiedzialnością.

Jednostki objęte skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym Grupy PZU za rok zakończony dnia 31 grudnia 2003 (Sprawozdanie Skonsolidowane), w myśl zasad przyjętych w Procedurze Konsolidacyjnej:

- konsolidacja metodą pełną:
 - Powszechny Zakład Ubezpieczeń SA (PZU SA) - jednostka dominująca,
 - Powszechny Zakład Ubezpieczeń na Życie SA (PZU Życie SA) - jednostka zależna,

- Powszechne Towarzystwo Emerytalne PZU SA (PTE PZU SA) - jednostka pośrednio zależna,
- PZU Tower Sp. z o.o. (PZU Tower) - jednostka pośrednio zależna,
- Centrum Informatyki Grupy PZU SA, (dawniej PZU-CL Agent Transferowy SA) - jednostka pośrednio zależna.

- spółki prezentowane w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym metodą praw własności:
 - Krakowska Fabryka Armatur SA - jednostka pośrednio zależna,
 - Fabryka Wyrobów Precyzyjnych VIS SA - jednostka stowarzyszona.

Wymienione podmioty spełniają kryteria określone w „Ustawie o rachunkowości” z dnia 29 września 1994 roku. Zgodnie z zapisami „Ustawy o rachunkowości”, w Skonsolidowanym Sprawozdaniu Finansowym uwzględnione są tylko te spółki, które pełnią specyficzną funkcję wobec całej Grupy PZU oraz są finansowane przez jednostki Grupy PZU.

Pozostałe jednostki nie objęte konsolidacją:

- PZU NFI Management SA,
- SYTA Development Sp. z o.o. (w likwidacji),
- PZU Asset Management SA,
- CERPO Sp. z o.o. (w likwidacji),
- Sigma Investments Sp. z o.o.,
- TFI PZU SA,
- Grupa Inwestycyjna Centrum Sp. z o.o. (w likwidacji),
- Grupa Multimedialna SA (w likwidacji),
- Biuro Likwidacji i Obsługi Szkód Sp. z o.o.,
- Kolej Gondolowa Jaworzyna Krynicka SA,
- Nadwiślańska Agencja Ubezpieczeniowa SA,
- Laktopol Sp. z o.o.,
- Polskie Towarzystwo Reasekuracji SA,
- ICH Center SA,
- IX NFI im. Kwiatkowskiego SA,
- UAB DK Lindra,
- PPW Uniprom SA (w upadłości),
- IV NFI Progress SA,
- II NFI SA.

Główne jednostki Grupy PZU - zakres działalności

Działalność Grupy PZU obejmuje kompleksową obsługę ubezpieczeniowo-finansową. Podmioty Grupy oferują usługi w zakresie ubezpieczeń majątkowych,

osobowych i życiowych, funduszy inwestycyjnych oraz na rynku otwartych funduszy emerytalnych.

Powszechny Zakład Ubezpieczeń SA

PZU SA jest spółką macierzystą Grupy PZU. Domeną działalności firmy są ubezpieczenia majątkowe i osobowe. Firma działa jako spółka akcyjna od gru-

dnia 1991 roku, w którym została przekształcona z Państwowego Zakładu Ubezpieczeń.

Powszechny Zakład Ubezpieczeń na Życie SA

PZU Życie SA prowadzi działalność w zakresie ubezpieczeń na życie. W swojej ofercie, posiada również ubezpieczenia posagowe, rentowe, wypadkowe i inwestycyjne, zawierane w postaci umów indywidualnych lub grupowych. PZU Życie SA jest spółką za-

leżną kapitałowo od PZU SA. Spółka rozpoczęła działalność w 1991 roku, w wyniku przekształcenia Państwowego Zakładu Ubezpieczeń w dwie spółki akcyjne skarbu państwa - majątkową i życiową.

Powszechne Towarzystwo Emerytalne PZU SA

PTE PZU SA zarządza Otwartym Funduszem Emerytalnym PZU „Złota Jesień” w ramach II filaru syste-

mu ubezpieczeń społecznych. PTE PZU SA powstało w 1998 roku. Jest spółką zależną od PZU Życie SA.

PZU Asset Management SA

PZU Asset Management SA został włączony do Grupy PZU w 2001 roku. Zadaniem firmy jest optymalizacja korzyści wynikających z integracji dzia-

łalności inwestycyjnej, prowadzonej przez poszczególne spółki Grupy PZU.

Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych PZU SA

TFI PZU SA zarządza trzema otwartymi funduszami inwestycyjnymi: PZU fio pd POLONEZ, PZU sfio sw MAZUREK i PZU fio a KRAKOWIAK. TFI PZU SA oferuje produkty i usługi inwestycyjne zarówno dla klientów indywidualnych, jak i instytucjonalnych

oraz dodatkowe programy oszczędnościowe w ramach III filaru systemu ubezpieczeń społecznych. Powstała w 1999 roku spółka jest zależna kapitałowo od PZU Życie SA.

Centrum Informatyki Grupy PZU SA (do 12 maja 2003 roku PZU-CL Agent Transferowy SA)

Centrum Informatyki Grupy PZU SA to spółka utworzona w celu prowadzenia działalności pomocniczej związanej z obsługą ubezpieczeń i funduszy emerytalno-rentowych. Prowadzi rejestry i rozliczenia funduszy inwestycyjnych i emerytalnych. Świadczy usłu-

gi związane z informatyką, w tym doradztwo w zakresie sprzętu komputerowego, oprogramowania, analizy danych, budowania i przetwarzania baz danych. W strukturze Grupy PZU działa od czerwca 1998 roku.

PZU NFI Management Sp. z o.o.

PZU NFI Management Sp. z o.o. świadczy usługi w zakresie zarządzania majątkiem Narodowych Funduszy Inwestycyjnych: Drugiego NFI SA, NFI Progress SA, NFI im. E. Kwiatkowskiego SA. Zajmuje się nabywaniem i obejmowaniem udziałów lub akcji oraz innych papierów wartościowych, pod-

miotów zarejestrowanych i działających w Polsce lub poza jej granicami. Wykonuje prawa z akcji, udziałów i innych papierów wartościowych oraz przygotowuje programy i analizy służące restrukturyzacji podmiotów gospodarczych. Spółka działa w ramach Grupy PZU od 1999 roku.

PZU Tower Sp. z o.o.

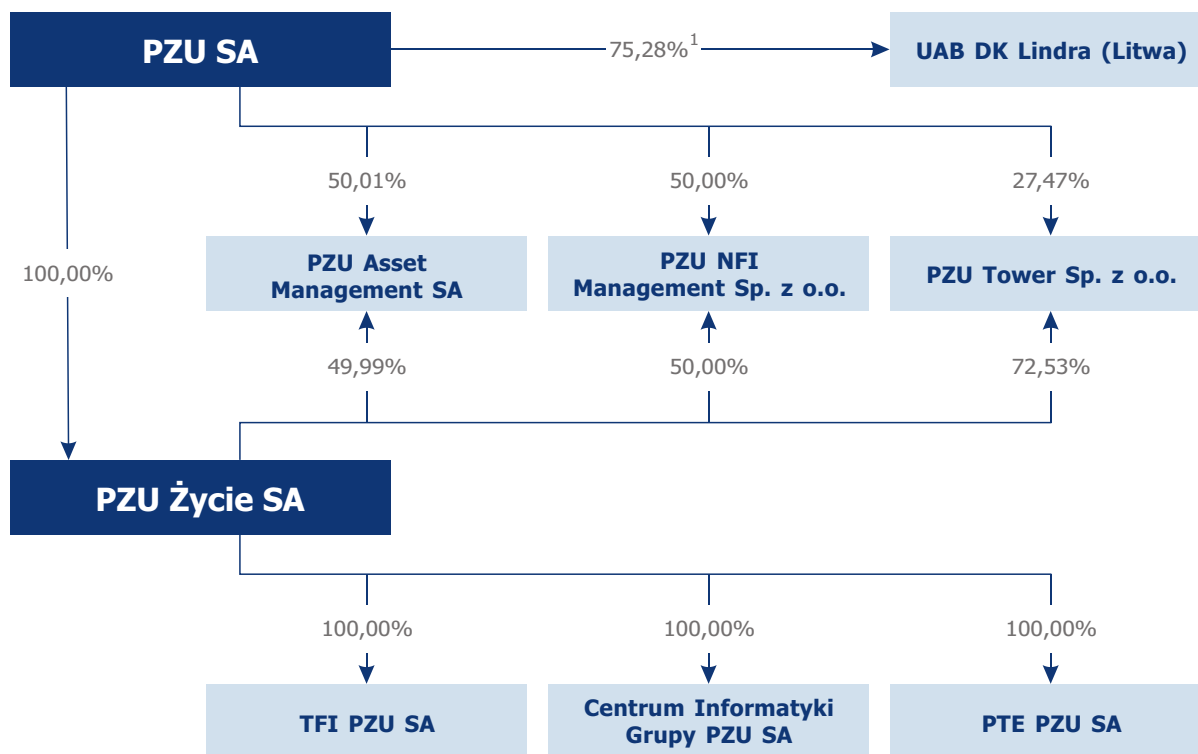
PZU Tower Sp. z o.o. to spółka prowadząca działalność polegającą na nabywaniu i zbywaniu nieruchomości, świadczeniu usług związanych z budową,

zagospodarowaniem i administrowaniem nieruchomości oraz wynajmowaniem powierzchni na cele biurowe. Powstała w sierpniu 1998 roku.

Prezentowane w raporcie wyniki spółek należących do Grupy PZU pochodzą z jednostkowych sprawozdań finansowych tych spółek za rok 2003. Wyniki całej Grupy PZU pochodzą ze skonsolidowanego

sprawozdania finansowego Grupy PZU za rok 2003. Raport omawia wyniki trzech spółek Grupy objętych skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym i prowadzących działalność w zakresie usług finansowych.

Powiązania kapitałowe w Grupie PZU

1) Od marca 2004 roku PZU SA posiada 99,6% udziałów w UAB DK Lindra.

Władze spółek Grupy PZU

PZU SA

Skład Zarządu

Zdzisław Montkiewicz
Cezary Stypułkowski
Piotr Kowalczewski
Kazimierz Ortyński
Włodzimierz Soiński
Witold Walkowiak

Prezes Zarządu (do 28 maja 2003 r.)
Prezes Zarządu (od 28 maja 2003 r.)
Wiceprezes Zarządu (Członek Zarządu do 1 września 2003 r.)
Członek Zarządu
Członek Zarządu
Członek Zarządu (od 1 września 2003 r.)

Skład Rady Nadzorczej

Jerzy Sablik
Elżbieta Niebisz
Ernst Jansen
Agata Rowińska

Maciej Bednarkiewicz
Dimitrios Contominas
Wojciech Dąbrowski
Arnold Hoevenaars
Jakub Kaliński
Bogusław Kott
Anita Ryng
Jan Szczęsny

Przewodniczący Rady Nadzorczej (do 13 lipca 2003 r.)
Wiceprzewodnicząca Rady Nadzorczej (do 30 czerwca 2003 r.)
Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej
Wiceprzewodnicząca Rady Nadzorczej (od 15 lipca 2003 r.)
Członek Rady Nadzorczej (od 17 marca 2003 r.)
Sekretarz Rady Nadzorczej
Członek Rady Nadzorczej (od 23 stycznia 2003 r.)
Członek Rady Nadzorczej
Członek Rady Nadzorczej (do 23 stycznia 2003 r.)
Członek Rady Nadzorczej
Członek Rady Nadzorczej
Członek Rady Nadzorczej (od 30 czerwca 2003 r.)
Członek Rady Nadzorczej (do 12 lutego 2003 r.)

PZU Życie SA

Skład Zarządu

Bogusław Kasprzyk	Prezes Zarządu
Frederik Hoogerbrug	Wiceprezes Zarządu
Jerzy Kochański	Wiceprezes Zarządu

Skład Rady Nadzorczej

Andrzej Wieczorkiewicz	Przewodniczący Rady Nadzorczej
Joao Manso Neto	Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej (do 31 października 2003 r.)
Joyce Deriga	Wiceprzewodnicząca Rady Nadzorczej (od 31 października 2003 r.)
	Członek Rady Nadzorczej (do 31 października 2003 r.)
Witold M. Góralski	Sekretarz Rady Nadzorczej
Bolesław Samoliński	Członek Rady Nadzorczej
Ane Ate Sijsma	Członek Rady Nadzorczej (od 31 października 2003 r.)
Marek Szmelter	Członek Rady Nadzorczej
Jerzy Tomaszewski	Członek Rady Nadzorczej

PTE PZU SA

Skład Zarządu

Jakub Tropiło	Prezes Zarządu
Dariusz Adamiuk	Wiceprezes Zarządu (do 23 maja 2003 r.)
Manuel Valdemar Mendes Goncalves Duarte	Wiceprezes zarządu (do 1 lipca 2003 r.)
Stanisław Rataj	Wiceprezes Zarządu (od 1 lipca 2003 r.)
Andrzej Sołdek	Wiceprezes Zarządu (od 19 maja 2003 r.)

Skład Rady Nadzorczej

Waldemar Topiński	Przewodniczący Rady Nadzorczej (do 16 kwietnia 2003 r.)
Stanisław Nieckarz	Przewodniczący Rady Nadzorczej (od 16 kwietnia 2003 r.)
	Członek Rady Nadzorczej (od 5 marca 2003 r.)
Zygmunt Kostkiewicz	Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej (do 31 stycznia 2003 r.)
Jerzy Kochański	Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej (od 14 marca 2003 r.)
Michał Górski	Sekretarz Rady Nadzorczej (do 31 stycznia 2003 r.)
Paulina Pietkiewicz	Sekretarz Rady Nadzorczej (od 14 marca 2003 r.)
Urszula Brochocka	Członek Rady Nadzorczej (do 16 kwietnia 2003 r.)
Frederik Hoogerbrug	Członek Rady Nadzorczej (od 24 lipca 2003 r.)
Władysław Jaworski	Członek Rady Nadzorczej (od 26 lutego 2003 r.)
Piotr Kowalczewski	Członek Rady Nadzorczej
Jan Szachułowicz	Członek Rady Nadzorczej (do 26 lutego 2003 r.)
Jan Szomburg	Członek Rady Nadzorczej (do 31 stycznia 2003 r.)
Janusz Zawiła-Niedźwiecki	Członek Rady Nadzorczej (do 31 stycznia 2003 r.)

Wpływ sytuacji makroekonomicznej na rynek ubezpieczeniowy w Polsce

Po dwóch latach stagnacji, kiedy roczne tempo wzrostu PKB nie przekraczało 1,5%, rok 2003 przyniósł wreszcie długo oczekiwane ożywienie gospodarcze. PKB w cenach stałych okazał się większy niż w roku 2002 o 3,8%, wyraźnie przekraczając najbardziej nawet optymistyczne prognozy. Ożywienie aktywności gospodarczej było przede wszystkim wynikiem wyraźnego przyspieszenia tempa wzrostu popytu krajowego (2,4% wobec 0,4% w 2002 r.), na cołożył się pierwszy od trzech lat wzrost akumulacji brutto (1,8% wobec -6,8% w 2002 r.) i nieco niższe niż w 2002 r. tempo wzrostu spożycia (2,5% wobec 2,8%). Akumulacja wzrosła jednak w porównaniu z 2002 r. w wyniku przyrostu zapasów. Tymczasem nakłady brutto na środki trwałe trzeci rok z rzędu obniżały się, choć skala tego spadku w porównaniu do poprzednich lat wyraźnie się zmniejszała. Zaskakująco wysoki był udział eksportu netto we wzroście PKB - zwiększył się on do ok. 1,4 punktu procentowego. Dzięki zmianom strukturalnym w polskim eksporcie, daleko idącym dostosowaniom proefektywnościowym i tendencji osłabiania się złotego polski eksport rósł bardzo dynamicznie. Jednocześnie dynamika importu pozostawała umiarkowana. W warunkach stosunkowo jeszcze umiarkowanego wzrostu popytu krajowego polscy przedsiębiorcy produkujący na rynek krajowy umiejętnie wykorzystali sprzyjające warunki kursowe i coraz częściej wygrywali z zagraniczną konkurencją na krajowym rynku.

Ożywienie gospodarcze, które rozpoczęło się w 2003 roku oparte jest przy tym na zdrowych fundamen-

tach makroekonomicznych. Deficyt obrotów bieżących w ubiegłym roku stanowił równowartość zaledwie 2% PKB, a średnioroczna inflacja wyniosła jedynie 0,8%. Powodem do poważnego niepokoju jest natomiast proces narastania długu publicznego i związany z tym dynamiczny wzrost potrzeb pożyczkowych sektora publicznego. Niepewność co do intencji rządu w kwestii niezbędnych reform wydatków publicznych spowodowała, że już w końcu 2003 r. ceny obligacji skarbowych wyraźnie spadły, a złoty osłabł do poziomu nienotowanego od kilku lat. Dal-szy niekontrolowany wzrost długu publicznego grozi utrwaleniem wysokiego poziomu długoterminowych stóp procentowych, wzrostem opodatkowania i niepewności gospodarowania. Brak wystarczająco zdecydowanego ograniczenia wydatków publicznych może zatem doprowadzić do spowolnienia wzrostu gospodarczego w dłuższej perspektywie. Niezależnie od tego, zarówno w 2004, jak i 2005 roku tempo wzrostu gospodarczego będzie bardziej dynamiczne, niż w roku 2003.

Warunki dla rozwoju sektora ubezpieczeń wyraźnie się zatem poprawiły, w porównaniu do 2002 roku. Poprawa ta zacznie być jednak wyraźniej odczuwalna w roku 2004, kiedy to pozytywne tendencje w gospodarce, zapoczątkowane w 2003 r. powinny przełożyć się w większym stopniu na sytuację gospodarstw domowych, a przekonanie konsumentów i przedsiębiorstw do trwałości ożywienia, umocni się.

Wiele wskazuje, że już w II połowie w 2003 roku tak się działo. Produkcja przemysłowa w ostatnim kwar-

tale ubiegłego roku rosła dynamicznie. Wskaźniki koniunktury w przemyśle przetwórczym osiągnęły poziom porównywalny z okresem najbardziej dynamicznego dotąd wzrostu gospodarczego w 1997 roku. Warunki dla wzrostu inwestycji zostały spełnione - perspektywy wzrostu gospodarczego są dobre, a firmy - notując wyraźnie wyższe od ubiegłorocznych zyski - zgromadziły duże środki finansowe na rachunkach bankowych. Mimo, że nakłady inwestycyjne na środki trwałe nadal obniżały się w całym 2003 r. w skali całej gospodarki, to jednak wydatki inwestycyjne w przedsiębiorstwach przemysłu przetwórczego, a zwłaszcza inwestycje zwiększających silnie produkcję eksporterów, już wyraźnie rosły. Zwraca uwagę bardzo wysokie tempo wzrostu kredytów hipotecznych, zwiastujące poprawę koniunktury w budownictwie mieszkaniowym.

Kluczowym czynnikiem mogącym wzmocnić wzrost konsumpcji, w tym popyt na usługi ubezpieczeniowe, jest poprawa sytuacji na rynku pracy. Wprawdzie zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw do końca 2003 r. nadal spadało, choć wolniej, niż przed rokiem, to jednak sytuacja wygląda mniej pesymistycznie jeśli weźmie się również pod uwagę zatrudnienie poza sektorem przedsiębiorstw (usługi, administracja). Przestało rosnąć bezrobocie. W grudniu 2003 r. stopa bezrobocia rejestrowanego (20,5%), była taka sama jak przed rokiem. Mimo dalszego braku poprawy sytuacji na rynku pracy, realne dochody z pracy jednak w 2003 r. wzrosły. Od sierpnia 2003 r. pojawiła się tendencja wzrostu płac w przedsiębiorstwach. Zyski przedsiębiorstw rosły, wydajność pracy w przemyśle w 2003 r. była o około 12% wyższa, w porównaniu do 2002 roku. W tych warunkach firmy mogły pozwolić sobie na docenienie wysiłku pracowników i zwiększenie tempa wzrostu wynagrodzeń. Wzrosły również wyraźnie wynagrodzenia w całej gospodarce (nominalnie brutto o ok. 4,9% w 2003 r.). Wyższe, niż w 2002 r. dochody do dyspozycji gospodarstw domowych zasilane były również przez stosunkowo silnie rosnące świadczenia społeczne.

Od III kwartału 2003 r. na stosunkowo wysokim poziomie (3,5%-3,9% w skali rocznej) utrzymuje się wzrost konsumpcji indywidualnej. Dotyczy to również wartości dodanej w sektorze usług rynkowych (4,2%-4,6% r/r). W całym 2003 r. wyraźnie wzrosła sprzedaż detaliczna (7,9% wobec 3,1% w roku 2002), przy czym jej dynamika z upływem czasu wykazywała wyraźną tendencją rosnącą. Aż o 14,7% wzrosła - jakże istotna dla rynku ubezpieczeń - sprzedaż pojazdów mechanicznych, motocykli i części. W ubiegłym roku zanotowano jej spadek o 3,5%. Dane te mogą wskazywać, że sytuacja finansowa gospodarstw domowych jest lepsza, a skłonność do konsumpcji większa, niż to wynika z oficjalnie dostępnych danych o zatrudnieniu i płacach. Łukę te wypełniały prawdopodobnie w części dochody generowane w „szarej strefie” gospodarki. W 2003 r. rosnąca konsumpcja finansowana była również spadkiem oszczędności gospodarstw domowych.

Na przyspieszenie tempa wzrostu sprzedaży detalicznej, zwłaszcza pod koniec 2003 r., wpływ miał częściowo wzrost oczekiwań inflacyjnych w związku z wejściem Polski do Unii Europejskiej. Trudno obecnie przewidzieć na ile wstąpienie do Unii Europejskiej będzie stanowiło czynnik trwale ośmielający Polaków do zwiększenia konsumpcji.

Rok 2003 przyniósł również istotne zmiany uwarunkowań działalności lokacyjnej zakładów ubezpieczeniowych, funduszy emerytalnych i funduszy inwestycyjnych. Do czerwca włącznie Rada Polityki Pieniężnej dokonała sześciu obniżek referencyjnej stopy NBP - łącznie o 150 punktów bazowych. Obniżkom dokonywanym przez RPP towarzyszył spadek rynkowych stóp procentowych, który oddziaływał negatywnie na dochody odsetkowe realizowane przez instytucje ubezpieczeniowe na aktywach lokowanych w oprocentowane instrumenty, choć pozwalała zwiększać zyski z zakupionych wcześniej papierów dłużnych o stałym oprocentowaniu. W lipcu 2003 r. zakończyła się trwająca właściwie

nieprzerwanie od 2001 r. tendencja wzrostu cen obligacji skarbowych, która zapewniała dotąd inwestorom duże i stosunkowo pewne zyski. Przyczyniło się do tego szereg czynników. Rynek przestał akceptować szybki wzrost długu publicznego, potrzeb pożyczkowych budżetu i dużą skalę emisji długu, wobec niepewnych perspektyw naprawy finansów publicznych w Polsce. Zachwiane zostało przekonanie inwestorów, że Polska szybko wejdzie do strefy euro. Nastąpił wzrost ryzyka politycznego. Przyspieszenie wzrostu gospodarczego w Polsce przybliżyło również perspektywę wzrostu inflacji. RPP przestała obniżać stopy procentowe, a pod koniec roku uczestnicy rynków finansowych zaczęli przyjmować do wiadomości, że wbrew oczekiwaniom nowa RPP również nie będzie skłonna do obniżek stóp. Wydarzenia na polskim rynku finansowym były jednocześnie częścią procesów na globalnym rynku finansowym. W tym samym czasie nastąpił również wzrost rentowności zagranicznych obligacji.

Procesy te spowodowały relatywne zmniejszenie stopy zysku z posiadanych portfeli obligacji, w których firmy ubezpieczeniowe lokują większość swych aktywów. Przyczyniły się jednocześnie do wzrostu dochodowości nowych lokat. Jednocześnie w 2003 roku po trzyletnim okresie dekonjunktury na rynku akcji zdecydowanie wzrosły ceny akcji notowanych na GPW w Warszawie. Dynamiczne zmiany sytuacji na rynkach finansowych w 2003 r. wymagały od zarządzających aktywami szczególnych wysiłków by uzyskać satysfakcjonujące wyniki działalności inwestycyjnej. Wraz z wejściem Polski do UE rośnie zainteresowanie lokowaniem środków w naszym kraju. Inwestorzy dostrzegają wyraźną poprawę „fundamentów makroekonomicznych”, polskiej gospodarki, widzą potencjał dla aprecjacji złotego, jednak nie mogą zignorować ryzyka dalszego spadku cen obligacji skarbowych w sytuacji, gdyby niezbędne reformy finansów publicznych nie zostały wdrożone. Z drugiej strony zaś akcesja do Unii Europejskiej i związane z tym zmiany regulacji rozszerzają rodzimym podmiotom zakres możliwości inwestycyjnych.

PAWEŁ DURJASZ
Główny Analityk PZU SA

Grupa PZU i jej pozycja rynkowa

Podstawowym obszarem działalności Grupy PZU jest rynek ubezpieczeniowy. Według stanu na koniec III kwartału 2003 r. zezwolenie Ministra Finansów na prowadzenie działalności ubezpieczeniowej w Polsce posiadały 74 krajowe zakłady ubezpieczeń i 3 oddziały główne zagranicznych zakładów ubezpieczeń, w tym:

- 36 zakładów ubezpieczeń w dziale ubezpieczeń na życie, w tym jeden oddział główny zagranicznego zakładu ubezpieczeń na życie,
- 41 zakładów ubezpieczeń w dziale pozostałych ubezpieczeń osobowych i majątkowych, w tym jeden posiadający zezwolenie Ministerstwa Finansów nie prowadzący działalności operacyjnej oraz 2 oddziały główne zagranicznego oddziału ubezpieczeń pozostałych osobowych i majątkowych.

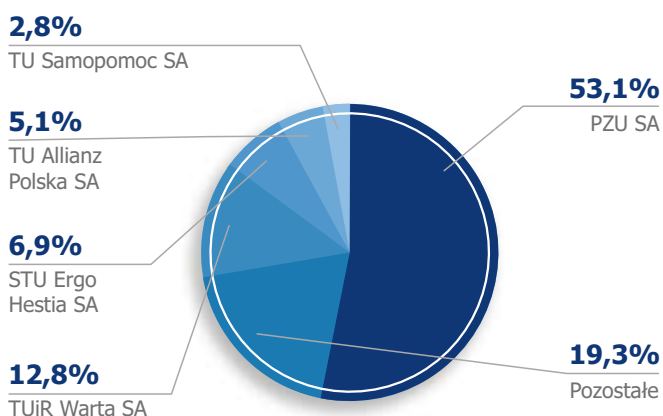
Na rynku otwartych funduszy emerytalnych działalność prowadziło 16 towarzystw emerytalnych.

Według wstępnych szacunków udział w rynku PZU SA i PZU Życie SA na koniec 2003 roku wg składki przypisanej brutto zmniejszył się, w porównaniu z rokiem poprzednim około 3,2 punktu procentowego (udział PZU SA zmniejszył się w rynku ubezpieczeń pozostałych osobowych i majątkowych o około 2,7 punktu procentowego, udział PZU Życie SA w rynku ubezpieczeń na życie uległ zmniejszeniu o około 3,6 punktu procentowego).

Składka przypisana brutto zebrana przez Powszechny Zakład Ubezpieczeń SA w 2003 roku stanowiła 53,1% składki zebranej przez wszystkie zakłady

działu ubezpieczeń majątkowych, co oznacza spadek udziału w rynku w porównaniu do analogicznego okresu roku 2002 o 2,7 punktu procentowego. Drugi pod względem ilości zebranej składki zakład ubezpieczeń - TUiR Warta SA również zmniejszył swój udział w rynku z 13,2% w 2002 r. do 12,8% w roku 2003. Spadek udziału PZU SA w rynku wynikał przede wszystkim z większego niż w innych zakładach udziału w portfelu komunikacyjnym samochodów ze starszych roczników.

Struktura rynku ubezpieczeń w dziale II - ubezpieczenia pozostałe osobowe oraz ubezpieczenia majątkowe

[@]

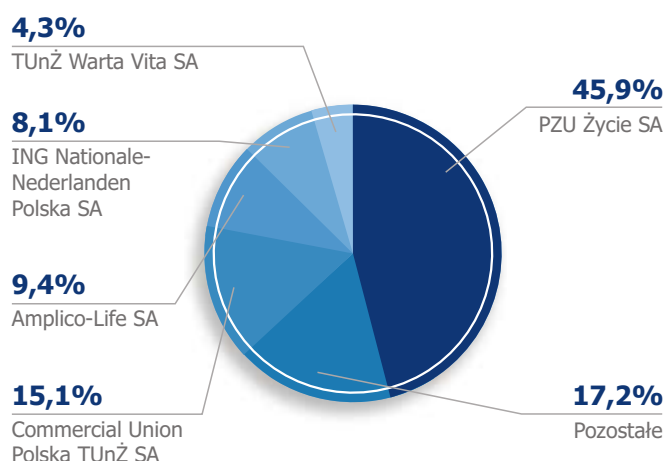
przyszłość

Stawiamy na nowe technologie.
Inwestujemy w przyszłość.
Nowoczesny system
informatyczny daje nam
i naszym klientom
nowe możliwości
współpracy.

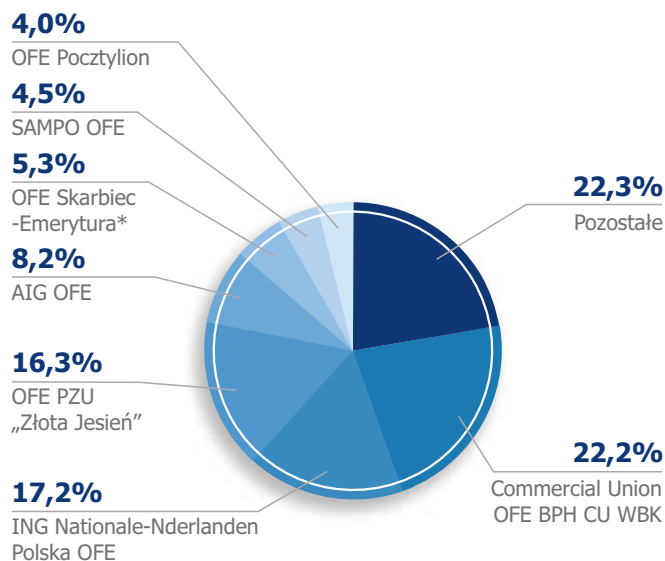
Struktura rynku ubezpieczeń w dziale I - ubezpieczenia na życie

PZU Życie SA utrzymał dominującą pozycję na rynku ubezpieczeń na życie nie tylko pod względem składki przypisanej brutto (45,9%, a po odliczeniu składki z kanału bankowego oraz reasekuracji czynnej - 53,6%), ale również wypłacanych świadczeń (3,2 mld PLN). Dowodzi to, iż Spółka wzorowo wywiązuje się ze swoich zobowiązań wobec klientów. PZU Życie SA stale pomnaża wartość zarządzanego majątku. Wielkość aktywów Spółki wyniosła na koniec 2003 r. blisko 20 mld PLN. Jest to absolutny rekord na polskim rynku ubezpieczeniowym.

Udział OFE PZU „Złota Jesień” w rynku funduszy emerytalnych na koniec 2003 roku, mierzony liczbą członków ukształtował się na poziomie 16,3%, co pozwoliło na zajęcie trzeciej pozycji - bez zmian w stosunku do roku ubiegłego. Aktywa netto funduszu na dzień 31 grudnia 2003 roku wyniosły 6 272,65 mln PLN.

Rynek funduszy emerytalnych pod względem liczby członków (stan na 31 grudnia 2003 roku)

Pozycję lidera z udziałem w strukturze na poziomie 22,2% zajmuje Commercial Union OFE BPH CU WBK - ze spadkiem udziału o 0,4 punktu procentowego, drugim funduszem emerytalnym pod względem liczby członków jest ING Nationale-Nederlanden Polska OFE z udziałem w rynku 17,2% - wzrost o 0,5 punktu procentowego w stosunku do roku 2002.

W 2003 roku fundusze inwestycyjne otwarte zarządzane przez Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych PZU SA po raz kolejny uzyskały bardzo pozytywne wyniki działalności. Fundusz PZU fio Akcji KRAKOWIAK osiągnął roczny wzrost wartości Jednostki Uczestnictwa wynoszący 25,76%. Był to najlepszy roczny wynik inwestycyjny w historii Funduszu.

Cel inwestycyjny zrealizował również PZU sfio Stabilnego Wzrostu MAZUREK. Uzyskana w 2003 roku stopa zwrotu w wysokości 10,4% oznacza, że inwestycja w jednostki uczestnictwa funduszu zapewniła - zgodnie z zadeklarowanym celem i opisaną w statucie Funduszu polityką inwestycyjną - stabilny wzrost wartości Jednostki Uczestnictwa, znacząco

* Z uwzględnieniem liczby członków tych OFE, które zostały połączone z danymi OFE w wyniku konsolidacji

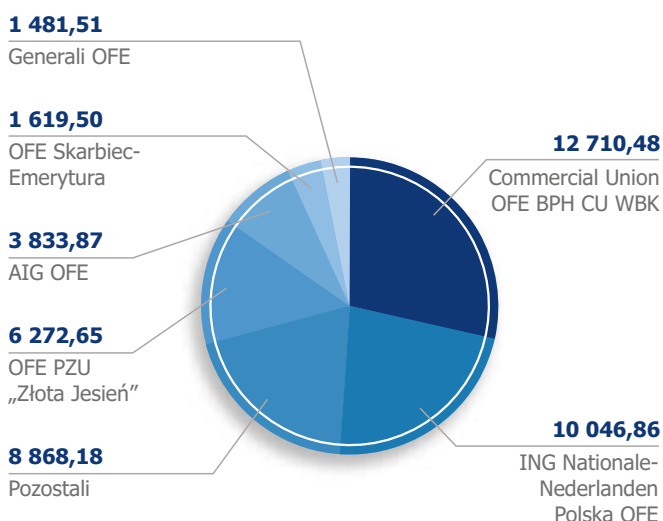
przewyższający wynik możliwy do uzyskania z inwestycji o stopniu ryzyka charakterystycznym dla instrumentów dłużnych.

Na wynik funduszu PZU fio Papierów Dłużnych POLONEZ zasadniczy wpływ wywierały zmiany rynkowych stóp procentowych. Uzyskaną stopę zwrotu przez PZU fio Papierów Dłużnych POLONEZ, w wysokości 2,63%, ocenia się pozytywnie. Wynik ten zapewnił PZU fio Papierów Dłużnych POLONEZ siódme miejsce wśród grupy 19 porównywalnych funduszy papierów dłużnych.

Rok 2003 był rokiem istotnych modyfikacji oferty produktowej Funduszy, które polegały na poszerzeniu dostępności Jednostek Uczestnictwa, oraz jednoczesnym wprowadzeniu różnych typów Jednostek Uczestnictwa - typu A, typu D, typu E i typu I - zróżnicowanych przede wszystkim co do wysokości opłat manipulacyjnych oraz stawki wynagrodzenia za zarządzanie.

Na bazie istniejących funduszy otwartych możliwe jest stworzenie dowolnej struktury produktu dla finalnego odbiorcy. Towarzystwo przygotowało elastyczną ofertę w zakresie programów oszczędnościowych, pracowniczych programów emerytalnych oraz zamierza ewentualnie wspierać tworzenie ich

Rynek funduszy emerytalnych pod względem aktywów (stan na 31 grudnia 2003 r., w mln PLN)

w formie pracowniczych towarzystw emerytalnych. Kontynuowane są również działania mające na celu rozszerzenie sieci dystrybucji o agentów ubezpieczeniowych, jako że oferta inwestycyjna TFI PZU SA stanowi uzupełnienie produktów ubezpieczeniowych Grupy PZU.

Działalność firm Grupy PZU w 2003 roku

Celem działalności Grupy PZU w 2003 roku było przede wszystkim utrzymanie wiodącej pozycji na polskim rynku usług ubezpieczeniowo-finansowych, wzrost wartości firmy oraz uzyskanie pozytywnych wyników finansowych.

Priorytetowym zadaniem PZU SA było utrzymanie dotychczasowych i pozyskanie nowych klientów. W tym celu podjęto prace w kierunku udoskonalenia istniejących oraz wprowadzenia nowych kanałów dystrybucji. Spółka wypracowała nowe formy komunikacji z klientem.

Działalność PZU Życie SA w 2003 roku ukierunkowana była na osiągnięcie wyników zapewniających pozycję lidera na rynku ubezpieczeń życiowych

oraz reorganizację procesów biznesowych skutkującą poprawą efektywności działania.

Działania Zarządów spółek Grupy PZU w 2003 roku koncentrowały się na następujących, głównych kierunkach:

- pracach nad strategią Grupy PZU na lata 2003-2008,
- przygotowaniu do wybrania dostawcy i wdrożenia zintegrowanego systemu informatycznego dla Grupy PZU,
- przygotowaniu się do wejścia w życie nowych przepisów o działalności ubezpieczeniowej oraz rozwijaniu podstawowej działalności,
- prowadzeniu działań wizerunkowych związanych z obchodami 200 rocznicy ubezpieczeń na ziemiach polskich.

Istotne czynniki wpływające na działalność Grupy PZU w 2003 roku

W 2003 roku największy wpływ na działalność spółek Grupy PZU miały następujące czynniki:

- ożywienie w polskiej gospodarce, które zaobserwowano w pierwszej połowie roku, wpłynęło na nieznaczną poprawę dynamiki sprzedaży ubezpieczeń czego konsekwencją był niewielki wzrost tempa przyrostu składki w porównaniu z rokiem 2002,
- dalsze nasilanie się konkurencji między ubezpieczycielami, które miało ograniczający wpływ na tempo wzrostu składki przypisanej,
- spadek stóp procentowych, który wpłynął na

wzrost poziomu niezrealizowanych przychodów z lokat, co było związane ze strukturą posiadanego portfela lokat,

- narastające opóźnienia w przekazywaniu przez ZUS składek do OFE, które miały pośredni wpływ na wyniki finansowe PTE PZU SA,
- wchodzące w życie zmiany w przepisach o działalności ubezpieczeniowej oraz związane z tym procesy dostosowawcze: 15 października 2003 roku weszła w życie nowelizacja ustawy o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych, związana z podziałem środków z rachunku re-

zerwowego, w wyniku której nastąpił wzrost wyniku oraz aktywów netto Spółki na dzień 31 grudnia 2003 roku,

- realizacja dalszych etapów strategii Grupy PZU, której celem jest wdrażanie Założeń Strategii Grupy PZU w poszczególnych jej obszarach zdefiniowanych przez strony jako strategiczne, na podstawie umowy pomiędzy Zarządami PZU SA, PZU Życie SA, TFI PZU SA oraz PTE PZU SA.
- kontynuacja procesu konwersji umów ubezpieczeń grupowych pracowniczych typu P przez PZU Życie SA z umów zawartych na czas nieokreślony na umowy zawarte na czas określony. Wynikiem skrócenia okresu odpowiedzialności jest zmniejszenie dla umów podlegających kon-

wersji zobowiązań wynikających z udzielanej ochrony ubezpieczeniowej oraz obniżenie się poziomu wymagalności środków własnych,

- kontynuacja prac nad projektami specjalnymi dotyczącymi m.in. centralizacji obsługi szkód w PZU SA oraz poprawą efektywności sprzedaży i informatyzacją Grupy PZU,
- dalsza restrukturyzacja umów reasekuracyjnych związana z jednej strony z zaostrzeniem wymagań reasekuratorów w zakresie warunków udzielanej ochrony reasekuracyjnej, a z drugiej ze stopniowym zmniejszeniem cesji w umowach proporcjonalnych oraz planowanym odejściem od umów proporcjonalnych na rzecz umów nieproporcjonalnych.

Projekty strategiczne

W trakcie roku kontynuowano prace w ramach projektów specjalnych, obejmujących wszystkie obszary działalności Grupy. W zakresie obszaru sprzedaży rozpoczęto prace w ramach projektu strategii sprzedaży mającego na celu dostosowanie organizacji sprzedaży do wydzielonych segmentów rynku. Kontynuowano prace związane z bancassurance, polegające na stworzeniu produktów ubezpieczeniowych, które będą oferowane klientom za pośrednictwem sieci sprzedażowej banków oraz zapewniające klientom kompleksową obsługę w zakresie usług finansowych. Przygotowywano też projekt działalności assurefinance.

W dziedzinie likwidacji szkód kontynuowano prace

związane z centralizacją likwidacji szkód głównie w zakresie uruchomienia usługi Telepomocy na terenie całego kraju, utworzenia sieci warsztatów naprawczych, powołania firmy Assistance PZU, stworzenia sieci lekarzy orzeczników, a także ograniczenia przestępczości ubezpieczeniowej.

W zakresie finansów Spółki, prace w ramach projektów koncentrowały się między innymi na wdrożeniu systemu Oracle Financials w Centrali, uruchomieniu działalności spółki PZU Asset Management SA, specjalizującej się w zarządzaniu aktywami, wdrożeniu programu pilotażowego związanego z projektem Cash Management, mającym na celu optymalizację przepływów środków pieniężnych.

Informatyzacja

Głównym kierunkiem działań w dziedzinie informatyki w 2003 r. były prace związane z procesem wy-

boru nowego systemu informatycznego dla Grupy PZU. W ramach tych działań ogłoszono przetarg,

a następnie dokonano wyboru partnera do negocjacji w sprawie budowy Zintegrowanego Systemu Informatycznego (ZSI) dla Grupy PZU.

Negocjacje i późniejsze podpisanie umowy ramowej z wybranymi w wieloetapowym przetargu partnerami: firmami Prokom Software SA i CSC Polska Sp. z o.o. były początkiem programu modernizacji systemu IT w Grupie PZU. Do tej pory w firmie działało ok. 200 różnych aplikacji do obsługi ubezpieczeń. Budowanie spójnej architektury informatycznej pozwoli na elastyczne kształtowanie oferty PZU, poprawi szybkość i jakość obsługi klienta, oraz usprawni procesy sprzedażowe. Nowy system IT pozwoli ugruntować pozycję firmy - lidera rynku ubezpieczeń. Ze względu na wielkość i złożoność przedsięwzięcia oraz etapowy sposób jego realizacji, wynegocjowana umowa miała charakter ramowy. Określała zasady i warunki wykonania przez CSC i Prokom, na podstawie późniejszych umów szczegółowych, usług związanych z budową ZSI, w tym: analizy przedwdrożeniowej, opracowania, wdrożenia i zintegrowania komponentów oprogramowania

ZSI, szkoleń, serwisu i rozwoju oprogramowania ZSI, dostarczenia, integracji i serwisu infrastruktury ZSI.

Umowa przewiduje, że pierwszy etap budowy obejmujący wdrożenie i integrację oprogramowania: Exceed, GraphTalk, Centralnej Bazy Danych oraz Oracle Financials i Oracle HR ZSI, potrwa dwa do trzech lat.

W dziedzinie rozwoju i modernizacji istniejących systemów przeprowadzono między innymi prace mające na celu dostosowanie obszaru działalności inspektoratów do granic administracyjnych powiatów, dostosowano systemy informatyczne do wymogów nowego prawa ubezpieczeniowego, rozpoczęto budowę Centralnego Systemu Regresów i Należności, zaprojektowano Centralny System Likwidacji Szkód.

W trakcie roku prowadzono również szereg prac nad rozwojem Hurtowni Danych, narzędzia informatycznego niezbędnego do dystrybucji informacji i analizy danych w Spółce.

Sprzedaż i oferta produktowa

Grupa PZU dysponuje najbardziej rozwiniętą siecią sprzedaży na polskim rynku ubezpieczeniowym. W roku 2003 PZU SA oferował produkty ubezpieczeniowe za pośrednictwem sieci 14 oddziałów okręgowych oraz 1 694 agencji i inspektoratów. Sprzedaż ubezpieczeń spółki majątkowej prowadziło także 7 037 agentów na wyłączność, 2 283 multiagentów i 729 stałych przedstawicieli. Z PZU SA współpracowało 2 157 brokerów ubezpieczeniowych.

Ubezpieczenia oferowane przez PZU Życie SA dostępne były w 380 placówkach w Polsce. Można je było kupić za pośrednictwem 3 889 agentów na wyłączność oraz blisko 200 brokerów ubezpieczeniowych oraz multiagencji.

W trakcie 2003 r. rozpoczęto prace nad przygotowaniem nowej strategii sprzedaży, której głównym elementem jest przede wszystkim:

- zdefiniowanie segmentów rynku, na które spółki Grupy PZU chcą wejść,
- określenie obszarów rynku, na których pozycja Spółki jest stabilna oraz na których jest zagrożona.

Do wyłonionych segmentów zostaną dopasowane strategie: produktowe, marketingowe, sprzedaży w celu dostosowania organizacji sprzedaży do określonych segmentów, zwiększenia aktywności firmy w segmentach i produktach, które zostaną uznane za najbardziej rozwojowe i perspektywiczne.

W ramach prac związanych z rozwojem kanałów dystrybucji kontynuowano działania bancassurance we współpracy z Bankiem Millennium. W ofercie produktowej Banku znalazło się 8 produktów ubezpieczeniowych przygotowanych przez PZU Życie SA oraz PZU SA.

We wrześniu 2003 r. Grupa PZU nawiązała współpracę w zakresie bancassurance z PKO BP SA największym bankiem detalicznym w kraju. Do oferty produktowej PKO BP SA wprowadzone zostały trzy produkty ubezpieczeniowe: dwa z PZU SA i jeden z PZU Życie SA.

Wspieraniu tradycyjnych kanałów sprzedaży towarzyszyły działania związane z uruchomieniem tzw. „kanałów alternatywnych”, poprzez nawiązanie współpracy z internetowym Bankiem Inteligo. W listopadzie rozpoczęto sprzedaż przez internet wybranych produktów ubezpieczeniowych: ubezpieczenia mieszkań i ubezpieczenia Assistance Tourist, w przyszłości planowane jest poszerzenie oferty o kolejne ubezpieczenia.

Rozpoczęto również prace związane z uruchomieniem infolinii Grupy PZU, której głównym zadaniem będzie pozyskiwanie danych osobowych klientów i przekazywanie ich do właściwych miejscowo inspektoratów, w celu przekazania informacji agentom o zainteresowaniu klientów zakupem ubezpieczenia.

Rok 2003 był także kolejnym rokiem rozwoju oferty ubezpieczeniowej Spółki. Głównym celem były działania zmierzające do rozwoju kompleksowości usług. Kolejnym priorytetem było wzbogacanie oferty o nowe produkty, modyfikacja produktów będących już w ofercie w ramach dostosowania do zmieniających się potrzeb klientów oraz wymogów nowych kanałów dystrybucji.

W ramach tych działań w trakcie roku wprowadzono do oferty nowe ubezpieczenia:

- ubezpieczenie maszyn i sprzętu budowlanego od uszkodzeń (CPM),
- kompleksowe ubezpieczenie rowerzysty „Bezpieczny Rowerzysta”,
- ubezpieczenie spłaty kredytu na wypadek utraty pracy,
- ubezpieczenie kredytu hipotecznego do momentu ustanowienia hipoteki,
- ubezpieczenia dodatkowych kosztów działalności gospodarczej jednostek prowadzących działalność gospodarczą,

zmodyfikowano ogólne warunki i taryfy:

- ubezpieczenia auto casco,
- ubezpieczenia NW członków ochotniczych straży pożarnych i młodzieżowych drużyn pożarniczych,
- ubezpieczenia Wojażer Bis,
- ubezpieczenie OC lekarzy, pracowników innych zawodów medycznych oraz zakładów opieki zdrowotnej,
- ubezpieczenie OC farmaceutów i aptekarzy,

zmodyfikowano taryfy:

- obowiązkowego ubezpieczenia budynków wchodzących w skład gospodarstwa rolnego od ognia i innych zdarzeń losowych,
- obowiązkowego ubezpieczenia OC rolników z tytułu posiadania gospodarstwa rolnego,
- ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych.

W ramach dostosowania oferty produktowej do nowego prawa ubezpieczeniowego w trakcie roku zmodyfikowano ogólne warunki około 80 produktów ubezpieczeniowych, w tym w:

- ubezpieczeniach osobowych i turystycznych,
- ubezpieczeniach technicznych i transportowych,
- ubezpieczeniach majątkowych ludności,
- ubezpieczeniach komunikacyjnych,

- ubezpieczeniach majątkowych przedsiębiorstw i utracie zysku,
- ubezpieczeniach OC,
- ubezpieczeniu notariuszy od strat finansowych w związku z pełnieniem funkcji płatnika świadczeń publicznych oraz taryfy składek za to ubezpieczenie,
- dobrowolnym ubezpieczeniu budynków wchodzących w skład gospodarstwa rolnego od ognia i innych zdarzeń losowych,
- ubezpieczeniu utracie zysku w następstwie ognia i innych żywiołów,
- ubezpieczeniu mienia od ognia i innych żywiołów,
- ubezpieczeniu Wojażer,

zmodyfikowano funkcjonujące taryfy składek:

- ubezpieczenia ryzyka lotniczych i kompleksowego ubezpieczenia jachtów morskich,
- ubezpieczenia małego biznesu dla posiadaczy rachunków w BIG Banku Gdańskim SA,

opracowano nowe produkty w związku ze zmianą kwalifikacji produktów z dobrowolnych na obowiązkowe i z obowiązkowych na dobrowolne, oraz opracowano nowe druki ubezpieczeniowe.

Sieć PZU Życie SA pozyskała ponad 79 tysięcy ze 108 tysięcy nowych członków funduszu OFE PZU „Złota Jesień”. Spółka zrealizowała roczny plan sprzedaży w zakresie ubezpieczeń emerytalnych na poziomie 134,1%.

Likwidacja szkód

W 2003 roku wdrażany był kolejny etap reformy likwidacji szkód w PZU SA, polegający na skupieniu merytorycznej obsługi szkód w wybranych jednostkach terenowych. Podstawowym założeniem zmian w organizacji likwidacji szkód jest przeniesienie procesu likwidacji szkód z tzw. inspektoratów „mniejszych” do inspektoratów „większych”. W 68 „większych” inspektoratach wydzielono Zespoły Likwidacji Szkód. Zespoły oraz istniejące we wszystkich oddziałach okręgowych Centra Likwidacji Szkód i Oceny Ryzyka, które zwiększyły swój obszar działania o obsługę sąsiednich dla tych centrów inspektoratów, przejęły merytoryczną likwidację szkód komunikacyjnych, majątkowych i osobowych w kraju.

W ramach prac nad poprawą jakości obsługi klienta i usprawnieniem procesu likwidacji szkód opracowano zasady tworzenia i zarządzania Siecią Naprawczą, tj. zakładami naprawczymi, dostawcami części i siecią holowników współpracującymi z PZU SA w ramach likwidacji szkód w pojazdach samochodowych.

Podjęto również prace nad projektem procedury sprzedaży, za pośrednictwem licytacji internetowych, pojazdów będących przedmiotem szkody. Przedsięwzięcie ma na celu zmniejszenie kosztów z tytułu obrotu odzyskami poszkodowymi, poprzez zmianę obecnych zasad przejmowania i gospodarowania pojazdami, zgodnie z podstawowymi założeniami projektu procedury PZU SA nie nabywałby prawa własności do pojazdu, podmiot wygrywający licytację dokonywałby zakupu bezpośrednio od poszkodowanego.

W celu poprawy jakości obsługi i skrócenia czasu likwidacji szkód w ubezpieczeniach OC i NNW, przygotowano i wdrożono sieć lekarzy orzeczników PZU SA i PZU Życie SA. Podjęte działania miały na celu ujednolicenie w obu spółkach organizacji współpracy z lekarzami orzecznikami, zasad orzekania trwałego uszczerbku na zdrowiu jak również ograniczenie potencjalnego wzrostu wypłat odszkodowań.

W obszarze likwidacji szkód w trakcie roku przeprowadzono również szereg prac związanych z dostosowaniem działalności do regulacji wynikających z wprowadzenia pakietu nowych ustaw ubezpieczeniowych, w tym między innymi zmieniono dużą

część druków stosowanych w procesie likwidacji, opracowano nowe procedury skracające czas likwidacji i standaryzujące proces likwidacji szkód, rozpoczęto prace nad ustanawianiem reprezentantów ds. roszczeń.

Działalność lokacyjna

Działalność lokacyjna Grupy PZU w 2003 roku była prowadzona zgodnie z regulacjami ubezpieczeniowymi oraz zasadami ustanowionymi przez Komitet Zarządzania Aktywami i Pasywami Grupy PZU, zapewniając jak największy stopień bezpieczeństwa i rentowności, przy jednoczesnym zachowaniu płynności środków.

W trakcie roku wprowadzono szereg regulacji dotyczących prowadzenia działalności lokacyjnej, w tym między innymi Zasady lokowania środków finansowych w akcje i udziały, Regulamin działalności lokacyjnej i oceny ryzyka działalności lokacyjnej, które kompleksowo opisują zasady działalności lokacyjnej Zakładu oraz Metody ograniczania ryzyka płynności w PZU SA, gdzie uregulowano kwestię zarządzania płynnością w oparciu o standardy obowiązujące w instytucjach finansowych.

W ciągu 12 miesięcy 2003 roku inwestycje PZU SA, tak jak w poprzednich latach, obejmowały przede wszystkim papiery wartościowe emitowane przez Skarb Państwa, tj. obligacje i bony skarbowe, które na koniec roku 2003 razem stanowiły 83% wartości portfela lokat PZU SA, w stosunku do 87,5% w 2002 r. Jednak w 2003 roku zmieniły się proporcje w składzie portfela papierów skarbowych na korzyść bonów skarbowych, których udział na koniec 2002 r. wynosił: 1% ogólnego stanu lokat, wobec 9% w 2003 r. Zwiększył się też udział akcji notowanych na Warszawskiej Giełdzie Papierów Wartościowych odpowiednio z 4% na 8%. Udziały

pozostałych typów lokat w strukturze portfela nie zmieniły się w istotny sposób.

Stopa zwrotu z portfela skarbowych papierów wartościowych, będących w posiadaniu PZU SA wyniosła w 2003 roku 10,8%, a portfela akcji notowanych, z wyłączeniem akcji Banku Handlowego w Warszawie SA, 26%.

W PZU Życie SA, podobnie jak w PZU SA głównym obszarem działalności inwestycyjnej w 2003 roku był rynek dłużnych papierów skarbowych. Atrakcyjność tych instrumentów wynikała przede wszystkim z poziomu bezpieczeństwa tego rodzaju lokat oraz z traktowania tego instrumentu jako naturalnego zabezpieczenia zobowiązań Spółki.

W 2003 roku PZU Życie SA realizował strategię inwestycyjną, której celem było dalsze dopasowanie aktywów do istniejącej struktury zobowiązań wynikających z zawartych umów ubezpieczeniowych, zarówno z punktu widzenia przepływów pieniężnych, jak i ryzyka stopy procentowej.

Na koniec 2003 roku udział skarbowych instrumentów dłużnych w portfelu głównym PZU Życie SA wyniósł 88,93%. Rentowność portfela skarbowych papierów wartościowych wyniosła w 2003 roku 7,76% i została wyliczona jako złożenie dziennych stóp zwrotu w okresie od 1 stycznia 2003 do 31 grudnia 2003. W 2003 roku PZU Życie SA realizował wytyczne określone przez Zarząd, w oparciu

wzrost

Warto wybrać PZU
jako partnera
w sprawach ubezpieczeniowych.
Wysoka pozycja rynkowa
i wieloletnie doświadczenie
to gwarancja
bezpiecznego wzrostu.

o rekomendacje Komitetu ds. Zarządzania Aktywami i Pasywami Grupy PZU, dotyczące zarówno wielkości zaangażowań w tego typu lokaty, jak i parametrów ryzyka związanego z tym portfelem. Realizacja tych wytycznych spowodowała w I połowie roku nabywanie papierów wartościowych o długich okresach do wykupu, w szczególności obligacji dziesięcioletnich i pięcioletnich, zaś w II połowie roku, ze względu na wzrost ryzyka inwestycyjnego, instrumentów o krótszych terminach do wykupu głównie obligacji dwuletnich oraz bonów skarbowych.

Aktywność PZU Życie SA na rynku akcji była znacznie większa niż w ostatnich latach, co wynikało z bardzo dobrej koniunktury na Warszawskiej Giełdzie Papierów Wartościowych. Udział akcji notowa-

nych, w portfelu głównym PZU Życie SA wzrósł z 5,17% do 6,82%. Wzrost ten był nie tylko wynikiem zakupów akcji, ale również wzrostu wartości rynkowej portfela.

W 2003 roku PZU Życie SA modyfikował regulacje wewnętrzne dotyczące zarządzania ryzykiem inwestycyjnym przy inwestycjach w dłużne papiery wartościowe oraz listy zastawne. Przez cały rok trwały prace nad regulacjami wewnętrznymi dotyczącymi instrumentów pochodnych. Celem tych modyfikacji i prac było otwarcie możliwości dla inwestycji w innych segmentach rynku finansowego oraz zabezpieczenia pozycji kasowych przed ryzykiem zmiany stopy procentowej oraz ryzykiem cenowym akcji.

Reasekuracja

Działalność reasekuracyjna PZU SA w 2003 r. koncentrowała się głównie na zabezpieczeniu wyników poszczególnych grup ubezpieczeniowych, charakteryzujących się wysoką szkodowością lub narażonych na wystąpienie szkód katastroficznych. Na program reasekuracyjny składało się w ramach reasekuracji biernej - 8 umów obligatoryjnych oraz około 100 umów reasekuracji fakultatywnej.

W trakcie roku kontynuowano proces odchodzenia od stosowanych do tej pory umów proporcjonalnych na rzecz nieproporcjonalnych, które są korzystniejsze cenowo i stanowią lepszą ochronę przed skutkami dużych szkód. W związku z korzystnymi wynikami technicznymi grupy ubezpieczeń rolnych odstąpiono od odnowienia reasekuracyjnej kwotowej umowy rolnej, jednocześnie podjęto prace nad stworzeniem alternatywnej ochrony reasekuracyjnej, zmierzającej do opracowania optymalnego programu zabezpieczającego ryzyko fluktuacji wyników przedmiotowych grup ubezpieczeń.

W 2003 r. kontynuowano prace w zakresie akumulacji i zarządzania ryzykiem wystąpienia szkód katastroficznych, głównie poprzez:

- wygenerowanie informacji o częstości i rozmiarze szkód powstałych na skutek katastrof naturalnych,
- zdefiniowanie obszarów, które należy uznać za narażone na szkody katastroficzne,
- ocenę możliwości dokonania zmian w bezpośredniej polityce underwritingowej,
- ewentualne poszerzenie i uelastycznienie oferty ubezpieczeniowej,
- adekwatną do skali i lokalizacji ryzyk oraz potencjału portfela budowę skutecznych programów reasekuracyjnych, chroniących Spółkę przed następstwem szkód o charakterze katastroficznym.

W ramach prac dostosowujących działalność PZU SA do nowego prawa ubezpieczeniowego w obszarze reasekuracji podjęto działania w celu opracowania założeń nowej umowy reasekuracyjnej chroniącej

portfel ubezpieczeń komunikacyjnych: OC posiadać pojazdy mechaniczne w ruchu krajowym, oraz w ruchu zagranicznym. Podjęto również prace zmierzające do wypracowania systemów informatycznych wspomagających działalność Spółki, w tym między innymi moduły do obsługi rozliczeń z reasekuratorami oraz rejestru umów reasekuracyjnych dla potrzeb nowej ustawy o rachunkowości, oraz rejestru umów reasekuracyjnych dla potrzeb informowania KPWiG.

W zakresie reasekuracji czynnej, podobnie jak w latach ubiegłych Spółka wspierała przede wszystkim krajowe zakłady ubezpieczeń, głównie poprzez reasekurację fakultatywną. Jednocześnie PZU SA

uczestniczył, jako reasekurator również w kilku umowach reasekuracji czynnej zagranicznej. W zakresie współpracy z litewską firmą ubezpieczeniową UAB DK Lindra, przygotowano i wdrożono pakiet rozwiązań, które stanowiły pomoc w zakresie reasekuracji dla litewskiej spółki w prowadzonej przez nią polityce ubezpieczeniowej; wprowadzono do niektórych umów reasekuracyjnych zapisy gwarantujące ochronę reasekuracyjną dla ryzyk fakultatywnych przyjętych do reasekuracji przez PZU SA od Lindry.

PZU Życie SA nie prowadzi działalności w zakresie reasekuracji czynnej, ani retrocesji. W zakresie reasekuracji biernej Spółka jest stroną w dwóch umowach.

Organizacja i kadry

Struktura organizacyjna PZU SA w 2003 r. obejmowała: Centralę, 14 Oddziałów Okręgowych, 350 Inspektoratów (w tym 100 wiodących) i 27 Filii Inspektoratów.

W PZU Życie SA oprócz Centrali w strukturze znajduje się 26 Oddziałów oraz Centrum Obsługi Ubezpieczeń w Warszawie.

W trakcie roku kontynuowano prace związane z reformą terytorialną PZU SA, która ma na celu dostosowanie zasięgu działania inspektoratów do administracyjnych granic powiatów, a w przyszłości integrację jednostek operacyjnych PZU SA i PZU Życie SA. W ramach racjonalizacji organizacji struktur terenowych prowadzono również prace prowadzące do łączenia inspektoratów na terenie jednego miasta i przekształcania małych inspektoratów w filie inspektoratów.

Działalność w 2003 r. była prowadzona przy przeciętnym zatrudnieniu pracowników na 11 216 etatach (w 2002 r. przeciętnie na 11 214 etatach).

W celu stałego podnoszenia kwalifikacji kadry w trakcie roku zorganizowano szereg szkoleń, w tym między innymi: szkolenia ze zmian w ustawach ubezpieczeniowych dla najwyższej kadry kierowniczej Spółki oraz dla likwidatorów szkód, szkolenia dla likwidatorów szkód z zakresu techniki napraw pojazdów mechanicznych, szkolenia dla pracowników Infolinii. Rozpoczęto również cykl szkoleniowy dla trenerów wewnętrznych z zakresu technik sprzedaży oraz likwidacji szkód.

W 2003 roku zakończono trwające wiele lat negocjacje i podpisano ze związkami zawodowymi nowy Układ Zbiorowy Pracy określający warunki zatrudnienia oraz upraszczający i ujednoliciący system wynagrodzeń. Wprowadzono również regulamin pracy oraz regulamin gospodarowania środkami zakładowego funduszu świadczeń socjalnych, a także wznowiono prace nad zasadami zorganizowania i finansowania pracowniczego programu emerytalnego w PZU SA.

W 2003 roku nastąpił spadek zatrudnienia w PZU Życie SA o 58,1 etatów z 4 161,6 etatów (stan na dzień 31 grudnia 2002 roku), do 4 103,5 etatów (stan na dzień 31 grudnia 2003 roku). W 2003 roku została przygotowana i wprowadzona w życie Procedura Doboru i Zatrudniania Kadr

w PZU Życie SA, która uporządkowała proces prowadzenia rekrutacji oraz wskazała osoby odpowiedzialne za poszczególne jego etapy. Celem wprowadzenia procedury jest zwiększenie skuteczności procesów rekrutacyjnych realizowanych w PZU Życie SA i w efekcie obniżenie kosztów.

Inwestycja PZU SA na Litwie

W 2003 roku Grupa PZU kontynuowała proces umacniania pozycji w regionie Europy Środkowej i Wschodniej. Rozpoczęto prace nad objęciem przez PZU SA całości udziałów w towarzystwie ubezpieczeniowym UAB DK Lindra, w którym od 2002 roku PZU SA posiadał 75,3 procent kapitału akcyjnego. Rozpoczął się także projekt zakupu przez PZU SA firmy ubezpieczeniowej (majątkowej i życiowej) od Norddeutsche Landesbank, który zakończono pomyślnie już w 2004 roku. Celem PZU SA jest uzyskanie dostępu do nowej grupy klientów, związanej z bankiem, oraz zaoferowanie wszystkim klientom produktów bankowo-ubezpieczeniowych. Dokonana zostanie fuzja obu firm.

Udział UAB DK Lindra w rynku ubezpieczeń majątkowych mierzony wartością składki przypisanej brutto wyniósł na koniec 2003 roku 8,9%, zwiększając się o 1,6 punktu procentowego w stosunku do 2002 roku. W roku 2003 składka przypisana UAB DK Lindra wyniosła 65,6 mln LTL, co stanowiło wzrost o ponad 48% w stosunku do roku poprzedniego, przy spadku całości rynku litewskiego o 0,1%. Na podstawie tego wskaźnika UAB DK Lindra zajmuje 3 pozycję na rynku. Rok 2003 spółka zamknęła stratą netto w wysokości niespełna 1,5 mln LTL.

UAB DK Lindra oferowała 43 produkty ubezpieczeniowe, z czego największy udział w portfelu miała

ubezpieczenie autocasco oraz ubezpieczenie OC posiadaczy pojazdów mechanicznych. Spółka zatrudnia ponad 314 osób oraz współpracuje z ponad tysiącem agentów ubezpieczeniowych. Sieć jednostek terenowych składa się z 9 oddziałów we wszystkich największych miastach Litwy oraz 44 agencji i 10 punktów granicznych.

Jedną z najważniejszych inwestycji UAB DK Lindra jest inwestycja w akcje spółki zależnej UAB Lindra Gyvybės Draudimas (Lindra Ubezpieczenia na Życie). 31 grudnia 2003 r. kapitał zakładowy UAB Lindra Gyvybės Draudimas wynosił 5 mln LTL. UAB DK Lindra zarządza 98,81% akcji spółki zależnej. Założona w 1996 r. spółka-córka oferuje ubezpieczenia na życie. W 2003 roku spółka jako pierwsza na Litwie uzyskała licencję na sprzedaż polis grupowego ubezpieczenia na życie i rozpoczęła sprzedaż tego produktu. W końcu 2003 roku rozpoczęła oferowanie usług zarządzania funduszami emerytalnymi. W 2003 r. UAB Lindra Gyvybės Draudimas miała składkę przypisaną na poziomie 1,3 mln LTL - o 19,3% więcej niż w 2002 r. UAB DK Lindra w 2003 r. wykupiła również większą część akcji spółki-córki od akcjonariuszy mniejszościowych. W 2003 r. spółka przyniosła stratę w wysokości 0,5 mln LTL.

Prewencja

Na podstawie art. 49 Ustawy o działalności ubezpieczeniowej (DZ. U. Nr 11/96 - tekst jednolity) fundusz prewencyjny tworzony jest z odpisu od składki na udziale własnym. Decyzję o wysokości odpisu na fundusz prewencyjny podejmują corocznie Zarządy PZU SA i PZU Życie SA.

W zakresie prewencji PZU SA prowadził w 2003 roku szereg działań zmierzających do zmniejszenia szkodowości i wzmocnienia wizerunku Spółki.

Jednym z najważniejszych przedsięwzięć prewencyjnych była akcja: „Plaża + Zdrowie + Uśmiech. Nad wodą bezpiecznie” czyli „Bezpieczne lato z PZU”. Celem akcji organizowanej przez PZU SA i PZU Życie SA było zwiększenie bezpieczeństwa dzieci i młodzieży na obszarach nadmorskich poprzez:

- podniesienie świadomości istnienia niebezpieczeństw związanych z wypoczynkiem nad wodą,
- propagowanie wiedzy na temat sposobu unikania potencjalnych zagrożeń,
- poprawę bezpieczeństwa na kąpieliskach przez wprowadzenie i utrwalenie standardu bezpieczeństwa nad wodą w gminach nadmorskich a także stworzenie mapy miejsc niebezpiecznych.

Akcja była skierowana do osób wypoczywających w miejscowościach nadmorskich oraz do samorządów lokalnych, których zadaniem jest zabezpieczenie plaż i kąpielisk.

PZU SA wspierał także Fundację Aktywnej Rehabilitacji (FAR). Firma przekazała fundacji dotację na podstawie długofalowej umowy w ramach programu „Aktywność dla wszystkich”. Program obejmuje m.in. organizację obozów rehabilitacyjnych, ciągłe

zajęcia aktywnej rehabilitacji z uwzględnieniem terapii funkcjonalnej, adaptacji społeczno - zawodowej uwzględniającej konieczność przekwalifikowania się osób po wypadkach, upowszechnienie różnych form aktywności ruchowej osób niepełnosprawnych, organizowanie szkoleń, kursów dla rodzin, opiekunów, personelu medycznego oraz pracowników socjalnych działających na rzecz tej grupy ludzi, organizowanie krajowych i międzynarodowych imprez sportowych.

Istotną część budżetu prewencyjnego PZU SA stanowią dotacje dla Straży Pożarnej. W roku 2003 PZU SA przekazał 5 milionów złotych dla Ochotniczej Straży Pożarnej oraz taką samą kwotę Państwowej Straży Pożarnej z przeznaczeniem na zakup 145 lekkich samochodów ratowniczo-gaśniczych z funkcją ratownictwa drogowego.

PZU Życie SA przeznaczył w 2003 r. na działalność prewencyjną ok. 7,5 miliona złotych. Wśród obdarowanych były szpitale i fundacje wspierające zdrowie, jak np. Klinika Elektrokardiologii Śląskiej AM, Akademia Medyczna w Warszawie - Wydział Nauk o Zdrowiu i Fundacja „Przyjaciele Szpitala Dziecięcego przy Litewskiej”. Wsparcie finansowe otrzymały też organizacje działające na rzecz poprawy bezpieczeństwa publicznego, takie jak Centrum Szkolenia Ratownictwa Morskiego czy Centralna Stacja Ratownictwa Górniczego. PZU SA i PZU Życie SA wspierały ponadto działalność Fundacji Charytatywnej PZU, która pomaga osobom chorym, cierpiącym, pochodzącym z biednych rodzin, a w szczególności dzieciom.

Działalność sponsoringowa i reklamowa

Głównym celem działań reklamowych w roku 2003 było wprowadzenie nowego wizerunku marki. Okazją do tego były obchody 200-lecia ubezpieczeń na ziemiach polskich organizowane przez spółki Grupy PZU.

„Zmieniamy się dla Ciebie” - to wizerunkowa kampania reklamowa, której założeniem było skierowanie przekazu do możliwie najszerszej grupy odbiorców. Kampania podzielona była na dwa etapy. Pierwszy etap pod hasłem „Jaka jest twoja historia?” polegał na przekazaniu informacji, że PZU jest firmą, która rozumie swoich klientów. Pragnie poznać ich jak najlepiej, aby dopasować ofertę do ich potrzeb. Drugi etap prowadzony był pod hasłem „Bo liczysz się Ty”. Celem kampanii było zakomunikowanie klientom, że PZU zna ich potrzeby, wie, że się zmieniają, a ich wymagania stale rosną.

W okresie od grudnia 2003 r. do stycznia 2004 r. przeprowadzono kampanię reklamową promującą podstawowy dla PZU SA produkt ubezpieczeniowy, jakim jest ubezpieczenie komunikacyjne. Kampania nawiązywała do hasła „Bo liczysz się Ty”. Jej celem było zwrócenie uwagi klientów na korzyści związane z zawarciem ubezpieczenia komunikacyjnego.

W obszarze sponsoringu w 2003 roku PZU SA kontynuował strategię wspierania kultury narodowej i sportu. W ramach realizacji strategii PZU SA po raz kolejny objął swoim mecenatem najważniejsze

zabytki: Zamek Królewski w Warszawie, Zamek Królewski na Wawelu, Pałac w Wilanowie czy Dwór Artusa w Gdańsku.

Ważnym wydarzeniem kulturalnym, w które zaangażowany był PZU SA była II edycja Festiwalu Dialogu Czterech Kultur w Łodzi. Na jego kształt złożyło się 40 prestiżowych wydarzeń prezentujących dorobek muzyków, aktorów i plastyków z Polski, Izraela, Niemiec i Rosji.

Ponadto PZU SA wsparł wydanie płyty „Farat” Anny Marii Jopek będącej podsumowaniem pięcioletniej pracy artystycznej oraz sponsorował wystawy: Jana Wołka „Moja Kochana Normalka” i Bruno Schulza „Republika Marzeń”.

Podobnie jak w latach wcześniejszych, PZU SA zaangażowany był w sponsorowanie sportu. Na mocy wieloletnich umów, sponsoringiem objęte były drużyny: koszykówki kobiet PZU Polfa Pabianice, siatkówki mężczyzn PZU AZS Olsztyn oraz Zawodowa Grupa Kolarska Lotto PZU SA, której czołowa zawodniczka zdobyła tytuł Sportowca roku 2003. Zawodnicy Grupy Lotto-PZU SA w 2003 roku zdobyli 6 złotych i 2 srebrne medale na Mistrzostwach Polski. Natomiast siatkarze PZU AZS Olsztyn zakończyli rozgrywki PLS w sezonie 2002/2003 na 5 miejscu, a w sezonie 2003/2004 zdobyli tytuł Wicemistrza Polski.

Obchody 200-lecia

Rok 2003 był rokiem obchodów 200-lecia ubezpieczeń na ziemiach polskich. Jubileusz był okazją do promowania nowego wizerunku PZU. Z okazji 200-lecia zorganizowano szereg przedsięwzięć, między

innymi: wizerunkową kampanię reklamową oraz gale jubileuszowe dla kluczowych klientów, które uświetnił program artystyczny opracowany przez Krzesimira Dębskiego.

Jubileusz był okazją do stworzenia pamiątkowej publikacji prezentującej rozwój ubezpieczeń od 1803 roku do czasów obecnych. PZU we współpracy z Fundacją Ośrodka Karta wydał album „200 lat ubezpieczania”. Treść albumu stanowi historia ubezpieczeń przedstawiona na tle historii Polski. Oprócz unikalnych zdjęć i grafik w albumie znalazły się wspomnienia ludzi związanych z ubezpieczeniami.

Z okazji obchodów 200-lecia ubezpieczeń podjęto szereg działań o charakterze społecznym i charytatywnym, w tym między innymi przekazano sprzęt rehabilitacyjny największemu w Polsce specjalistycznemu Szpitalowi Kompleksowej Rehabilitacji i Ortopedii Dziecięcej w Busku-Zdroju.

Wyniki finansowe Grupy PZU za rok 2003

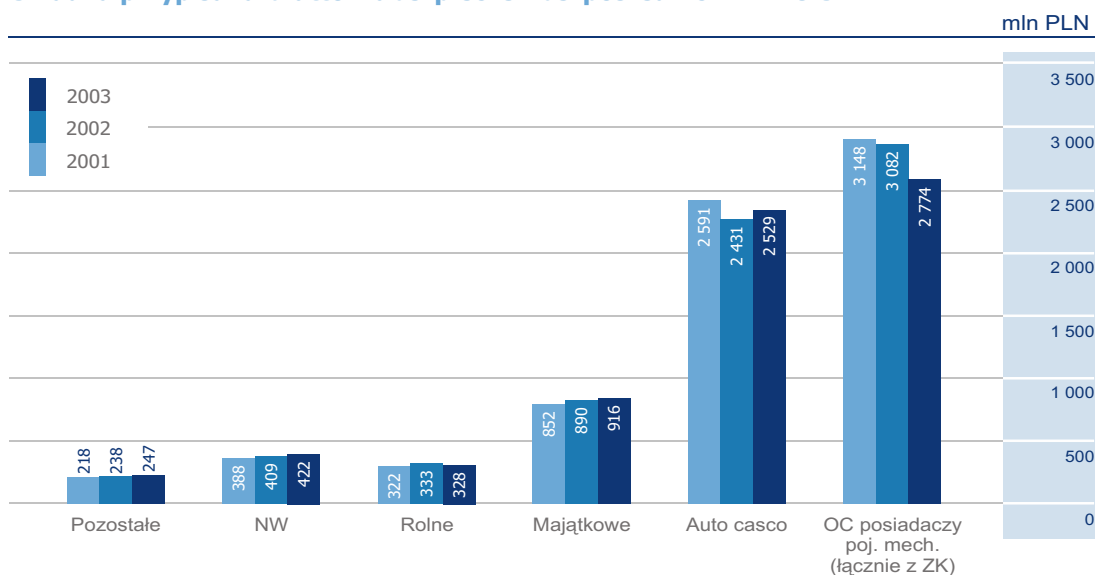
Składka przypisana brutto

Wysokość składek przypisanych brutto z ubezpieczeń na życie oraz pozostałych ubezpieczeń osobowych i majątkowych po uwzględnieniu korekt konsolidacyjnych wyniosła 12 346,5 mln PLN i była wyższa od analogicznych w roku poprzednim o 0,5%, w tym: w dziale pozostałych ubezpieczeń osobowych i majątkowych 7 219,1 mln PLN (spadek o 2,3%), w dziale ubezpieczeń na życie 5 127,4 mln PLN (wzrost o 4,7%).

Składka przypisana PZU SA z ubezpieczeń bezpośrednich wyniosła 7 214,7 mln PLN i była niższa od składki uzyskanej w 2002 r. o 2,3%. Niższy niż w roku poprzednim przypis składki był przede wszyst-

kim konsekwencją znacznie niższego zbioru składki z obowiązkowego ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych, stanowiącego (łącznie z Zieloną Kartą) 38,4% portfela składki oraz niższego przypisu składki z obowiązkowych ubezpieczeń rolnych. Zmniejszenie składki z ubezpieczeń komunikacyjnych wiązało się między innymi z zauważalnym zmniejszeniem tej części rynku. Liczba polis OC ogółem spadła w okresie 12 miesięcy 2003 r. w stosunku do analogicznego okresu roku ubiegłego o ponad 6% - z jednej strony jako efekt naturalnego zmniejszenia się rynku pojazdów starszych niż 10 lat (które stanowią ponad 60% pojazdów ogółem), z drugiej jako skutek ograniczenia importu

Składka przypisana brutto z ubezpieczeń bezpośrednich w PZU SA

samochodów używanych (zakaz sprowadzania samochodów powyżej 10 lat i bez katalizatora) - spadek importu aż o 90%.

Wyższą niż w roku 2002 składkę zebrano z ubezpieczeń dobrowolnych, w tym między innymi: odpowiedzialności cywilnej - o 14,1%, finansowych o 9,8%, auto casco o 4,1%, wypadkowych i chorobowych o 3,1% i majątkowych o 2,9% więcej niż w roku poprzednim.

W strukturze pozyskanej składki, podobnie jak w latach poprzednich główną pozycję zajmowały ubezpieczenia komunikacyjne OC posiadaczy pojazdów mechanicznych i auto casco stanowiąc razem ponad 73% portfela, ubezpieczenia majątkowe zwiększyły swój udział z 12,1% do 12,7% składki ogółem, ubezpieczenia rolne nie zmieniły swojego udziału nadal stanowiąc 4,5% składki ogółem, natomiast o 0,3 punktu procentowego, do 5,8% zwiększył się udział ubezpieczeń wypadkowych i chorobowych.

Liczba zawartych umów ubezpieczeń wzrosła o 0,6% i wyniosła 48 210,2 tys. Największy wzrost liczby umów nastąpił w ubezpieczeniach majątkowych - dynamika 135,7%, odpowiedzialności cywilnej: dobrowolnych - 130,9% i obowiązkowych - 129,3% oraz finansowych - 114,8%. Zmniejszenie liczby zawartych umów wystąpiło przede wszystkim z ubezpieczeń OC posiadaczy pojazdów mechanicznych - o 5,1% mniej niż w 2002 r. oraz rolnych: dobrowolnych o - 10,8% mniej i obowiązkowych - o 2,7% mniej niż w roku poprzednim.

Przeciętna składka wyniosła 149,7 PLN i była niższa o 2,8% niż w 2002 r. Obniżka taryf ubezpieczeń OC posiadaczy pojazdów mechanicznych, jaka miała miejsce w połowie roku wpłynęła na obniżenie przeciętnej składki z tego ubezpieczenia. Zmniejszeniu uległa również przeciętna składka z ubezpieczeń majątkowych - 75,9% przeciętnej składki z roku 2002.

Łącznie z ubezpieczeń bezpośrednich i pośrednich zebrano 7 221,4 mln PLN składki, o 2,3% mniej niż w roku 2002.

W PZU Życie SA łączny przypis składki brutto wyniósł 5 127,7 mln zł w 2003 roku i wzrósł o 4,7% w porównaniu do roku ubiegłego (4 898,3 mln PLN).

Główną grupą produktów oferowanych przez PZU Życie SA pozostały:

- tradycyjne ubezpieczenia grupowe i kontynuowane - grupowe ubezpieczenie pracownicze typu P wraz z ubezpieczeniami dodatkowymi (operacje chirurgiczne, leczenie szpitalne, ciężkie choroby), indywidualnie kontynuowane grupowe ubezpieczenie pracownicze typu P, kontynuowane ubezpieczenia D i NNW, które stanowiły 80,3% łącznego przypisu składki (4 116 mln PLN), liczba osób objętych ubezpieczeniami wyniosła 12 235 tys.,
- nowoczesne ubezpieczenia grupowe (grupowe ubezpieczenie emerytalne Pogodna Jesień, grupowe ubezpieczenie na życie typu Życie, grupowe ubezpieczenie na wypadek śmierci i dożycie typ Firma, grupowe inwestycyjne ubezpieczenie na życie Pogodna Przyszłość), dla których przypis składki wyniósł 426 mln PLN w 2003 roku, a liczba osób ubezpieczonych - 878 tys.,
- ubezpieczenia indywidualne (jednostkowe na życie i dożycie z rosnącą sumą i składką, czasowe, Pogodna Jesień indywidualna, Mocna Przyszłość, Credo) dla których przypis składki wzrósł z 516 mln zł w 2002 roku do 583 mln PLN w 2003 roku, liczba osób ubezpieczonych wyniosła 476 tys.,
- ubezpieczenia „starego portfela”, dla których przypis składki brutto zmalał z 2,8 mln w 2002 roku do 2,3 mln PLN w 2003 roku. Nastąpił

spadek liczby umów znajdujących się w portfelu z 389 tys. w 2002 roku do 333 tys. w 2003 roku.

PZU Życie SA przyjęło 325,7 tys. nowych klientów, którzy wnieśli 204,5 miliona złotych składki.

Odszkodowania i świadczenia

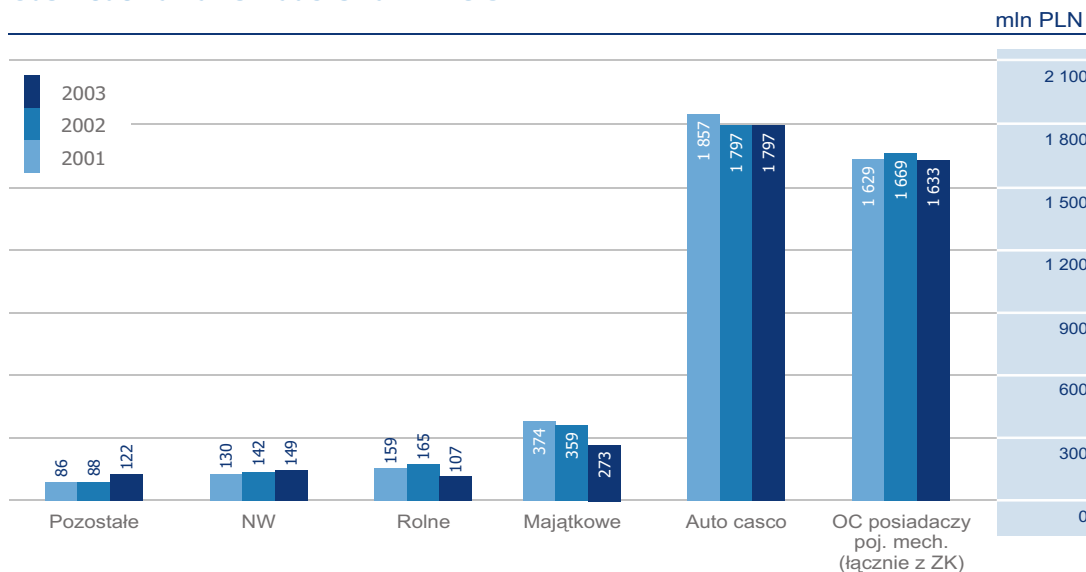
Kwota odszkodowań i świadczeń wypłaconych brutto z ubezpieczeń bezpośrednich i reasekuracji czynnej w Grupie PZU wyniosła 7 508,3 mln PLN i była wyższa od wypłat roku poprzedniego o 0,02%, w tym: w dziale ubezpieczeń pozostałych osobowych i majątkowych 4 329,3 mln PLN (spadek o 3,2%), w dziale ubezpieczeń na życie 3 178,9 mln PLN (wzrost o 4,7%).

W PZU SA wypłaty odszkodowań i świadczeń z ubezpieczeń bezpośrednich w 2003 r. wyniosły 4 079,8 mln PLN, co stanowiło 96,7% wypłat roku 2002. Niższe wypłaty odszkodowań i świadczeń wpłynęły na zmniejszenie ich udziału w składce przypisanej o 0,6 punktu procentowego do 56,6%.

W kwocie wypłat odszkodowań i świadczeń 3%, tj. 121,4 mln PLN stanowiły należności regresowe i odzyski po szkodach (w 2002 r. 2,6%, tj. 108,9 mln PLN).

Największy wpływ na zmniejszenie kwoty odszkodowań i świadczeń miały wypłaty za szkody przede wszystkim z ubezpieczeń obowiązkowych rolnych o 45,6% niższe niż w 2002 r. i ubezpieczeń majątkowych o 24,2% niższe niż w 2002 r. (w latach ubiegłych w tych grupach ubezpieczeń nastąpiło zwiększenie wypłat odszkodowań i świadczeń z powodu masowych szkód huraganowych).

Odszkodowania i świadczenia w PZU SA

W strukturze wypłat odszkodowań i świadczeń dominowały ubezpieczenia komunikacyjne stanowiące ponad 84% ogółu wypłat, wypłaty z ubezpieczeń majątkowych stanowiły 6,7%, wypadkowych i chorobowych 3,7%, rolnych 2,6% oraz pozostałych 3%.

Liczba szkód i rent wypłaconych w 2003 r. wyniosła 1 367,4 tys. i była o 7,3% niższa niż w 2002 r. Na zmniejszenie liczby szkód wpłynęła o 75,1% niższa liczba szkód z ubezpieczeń obowiązkowych rolnych i o 20,2% niższa liczba szkód z ubezpieczeń majątkowych. Wzrost liczby wypłaconych odszkodowań odnotowano natomiast z ubezpieczeń dobrowolnych rolnych - o 21,1% i finansowych - o 5,2%.

Wartość przeciętnej szkody ukształtowała się na poziomie 2 983,60 PLN, tj. o 4,2% wyższym niż w roku ubiegłym. Zdecydowane zwiększenie wartości przeciętnej szkody nastąpiło w grupie ubezpieczeń obowiązkowych rolnych - o 118% oraz dobrowolnych OC - o 87,4%.

Odszkodowania i świadczenia z ubezpieczeń pośrednich wyniosły 3,3 mln PLN, łącznie odszkodowania i świadczenia z ubezpieczeń bezpośrednich i pośrednich osiągnęły kwotę 4 083 mln PLN i były o 3,4% niższe niż w roku 2002.

Wskaźnik szkodowości brutto ukształtował się na poziomie 64,9% oraz na udziale własnym 68,4% (w 2002 r. odpowiednio 70,1% oraz 69,6%).

Wypłaty świadczeń przez PZU Życie SA kształtowały się następująco:

- tradycyjne ubezpieczenia grupowe i kontynuowane - świadczenia wypłacone wyniosły 2 408,6 mln PLN,
- nowoczesne ubezpieczenia grupowe (grupowe ubezpieczenie emerytalne Pogodna Jesień, grupowe ubezpieczenie na życie typu Życie, grupowe ubezpieczenie na wypadek śmierci i dożycie typu Firma, grupowe inwestycyjne ubezpieczenie na życie Pogodna Przyszłość) - świadczenia wypłacone w 2002 r. wyniosły 402 mln PLN, zaś w 2003 r. - 338 mln PLN,
- ubezpieczenia indywidualne (jednostkowe na życie i dożycie z rosnącą sumą i składką, czasowe, Pogodna Jesień indywidualna, Mocna Przyszłość, Credo) - świadczenia wypłacone w 2002 roku wyniosły 161 mln PLN, natomiast w 2003 roku - 184 mln PLN,
- ubezpieczenia „starego portfela” - świadczenia wypłacone w 2002 r. wyniosły 109 mln PLN, zaś w 2003 r. - 124 mln PLN.

W 2003 roku PZU Życie SA wypłacił kwotę 3 127,8 mln PLN (przed alokacją kosztów) z tytułu świadczeń brutto, a zatem w porównaniu do 2 969,8 mln PLN świadczeń wypłaconych w 2002 roku nastąpił wzrost o 5,3%. Po alokacji kosztów kwota wypłacona przez PZU Życie SA z tytułu świadczeń brutto w 2003 roku wyniosła 3 182,1 mln PLN, w porównaniu do 3 035,4 mln PLN wypłaconych w 2002 roku stanowi wzrost o 4,8%.

Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe

Stan rezerw techniczno-ubezpieczeniowych brutto Grupy PZU (wraz z rezerwami techniczno-ubezpieczeniowymi dla ubezpieczeń na życie, gdzie ryzyko lokaty ponosi ubezpieczający) ukształtował się na

poziomie 28 023,6 mln PLN i odpowiadał 227% składki przypisanej brutto. Oznacza to wzrost o 8,6% w stosunku do 31 grudnia 2002 roku.

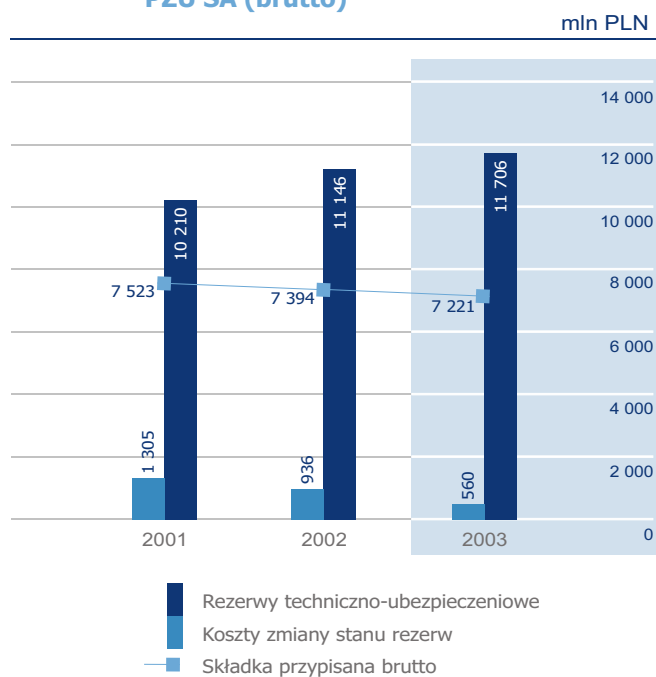
wyniki

Wyniki w naszej firmie
to coś więcej niż liczby.
Są nierozzerwalnie związane
z budowaniem
partnerskich relacji
z klientami.
Wiemy to z doświadczenia.

Rezerwy techniczno-ubezpieceniowe PZU SA (brutto)

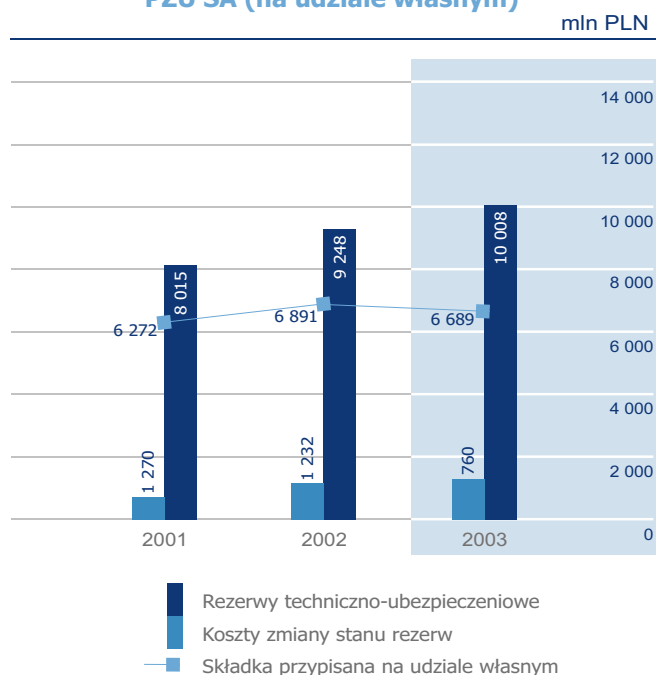
W PZU SA stan rezerw techniczno-ubezpieceniowych brutto na dzień 31 grudnia 2003 r. wyniósł 11 705,6 mln PLN i był wyższy od stanu na koniec 2002 r. o 5%. Koszty zmiany stanu rezerw brutto ukształtowały się na poziomie 559,8 mln PLN i były o 40,2% niższe od poniesionych w roku 2002.

Stan rezerw techniczno-ubezpieceniowych na udziale własnym PZU SA był wyższy o 8,2% od stanu na koniec 2002 r. i wyniósł 10 007,9 mln PLN, koszty zmiany stanu rezerw na udziale własnym zmniejszyły się o 38,3% w porównaniu z poniesionymi w roku poprzednim i wyniosły 760,3 mln PLN.

Udział rezerw techniczno-ubezpieceniowych w składce przypisanej ukształtował się w PZU SA na poziomie: brutto 162,1% składki przypisanej brutto, na udziale własnym 149,6% składki na udziale własnym.

Koszty zmiany stanu rezerw techniczno-ubezpieceniowych stanowiły brutto: 7,8% składki przypisanej brutto, na udziale własnym - 11,4% składki przypisanej na udziale własnym.

Rezerwy techniczno-ubezpieceniowe PZU SA (na udziale własnym)

W PZU Życie SA stan rezerw techniczno-ubezpieceniowych brutto na dzień 31 grudnia 2003 roku wyniósł 16 318,3 mln PLN, na dzień 31 grudnia 2002 roku wyniósł 14 652,2 mln PLN, a zatem nastąpił przyrost rezerw techniczno-ubezpieceniowych brutto w 2003 roku o kwotę 1 666 mln PLN. Stan rezerw techniczno-ubezpieceniowych na koniec 2004 roku założono na kwotę 17 465,1 mln PLN.

Koszty obsługi ubezpieczeń

W ramach kosztów obsługi ubezpieczeń na życie oraz pozostałych ubezpieczeń osobowych i majątkowych koszty działalności ubezpieczeniowej wyniosły 2 466,9 mln PLN, ich udział w składce przypisanej brutto ukształtował się na poziomie 20,0%. Koszty akwizycji stanowiły 10,4%, koszty administracyjne 10,3% składki przypisanej brutto, w roku poprzednim koszty akwizycji stanowiły 9,3%, koszty administracyjne 10,4%, składki przypisanej brutto. Łączny udział kosztów działalności ubezpieczeniowej stanowił 18,2% składki przypisanej brutto.

Koszty obsługi ubezpieczeń w PZU SA, w skład których wchodziły koszty akwizycji, likwidacji i administracyjne poniesione w 2003 r. wyniosły 2 141 mln PLN i były wyższe od poniesionych w roku 2002 o 1,7%.

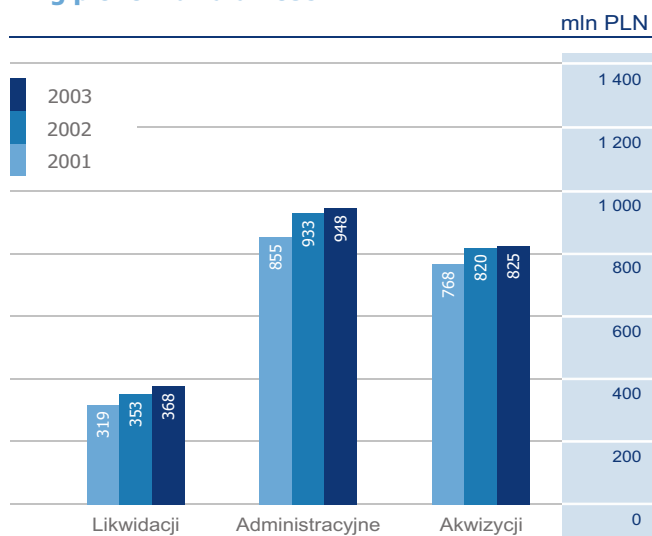
Udział kosztów obsługi ubezpieczeń w składce przypisanej zwiększył się o 1,2 punktu procentowego i wyniósł 29,7%. Największy wzrost wykazały koszty likwidacji o 4,4%, koszty administracyjne zwiększyły się o 1,6%, natomiast koszty akwizycji o 0,6%.

Struktura kosztów obsługi ubezpieczeń w układzie pionów działalności nie uległa większym zmianom. Największy udział miały koszty administracyjne stanowiąc około 44,2%, udział kosztów akwizycji wyniósł 38,6%, natomiast koszty likwidacji stanowiły 17,2% kosztów ogółem.

W układzie rodzajowym kosztów największy wzrost osiągnęła amortyzacja - dynamika 121,3%. Wzrost w porównaniu do kosztów roku 2002 wykazały również koszty prowizji z tytułu pośrednictwa ubezpieczeniowego - dynamika 106,6%, koszty usług obcych - 106,7% oraz koszty osobowe - 103,7%.

Koszty projektów specjalnych poniesione w 2003 r.

Koszty obsługi ubezpieczeń PZU SA - wg pionów działalności

ukształtowały się na poziomie 23,9 mln PLN, co stanowiło 41,5% kosztów poniesionych w 2002 r.

W strukturze kosztów według rodzajów główne pozycje zajmowały: koszty osobowe, stanowiąc 43,4% (w 2002 r. 42,5%), koszty prowizji z tytułu pośrednictwa - 25% (w 2002 r. 23,9%) i koszty usług obcych - 17,8% (w 2002 r. 16,9%).

Koszty działalności PZU Życie SA wyniosły (bez alokacji) 915,4 mln PLN, z tego:

- koszty akwizycji - 319,3 mln PLN (w tym zmiana stanu aktywowanych kosztów akwizycji w wysokości 42,4 mln PLN),
- koszty administracyjne - 596 mln PLN.

Udział kosztów w składce przypisanej brutto w PZU Życie SA wyniósł 17,9%, z tego:

- koszty akwizycji - 6,2%,
- koszty administracyjne - 11,6%.

W porównaniu do 2002 r. koszty działalności (bez alokacji) spadły o 3,6%.

Koszty działalności ubezpieczeniowej (po alokacji) bez prowizji reasekuracyjnych wyniosły 853,9 mln PLN, z czego:

- koszty akwizycji - 476,5 mln PLN (w tym zmiana stanu aktywowanych kosztów akwizycji w wysokości 42,4 mln PLN),

- koszty administracyjne - 377,4 mln PLN.

Udział kosztów (po alokacji) bez prowizji reasekuracyjnych w składce przypisanej brutto wynosił 16,7%, z tego:

- koszty akwizycji - 9,3% (wraz ze zmianą stanu aktywowanych kosztów akwizycji),
- koszty administracyjne - 7,4%.

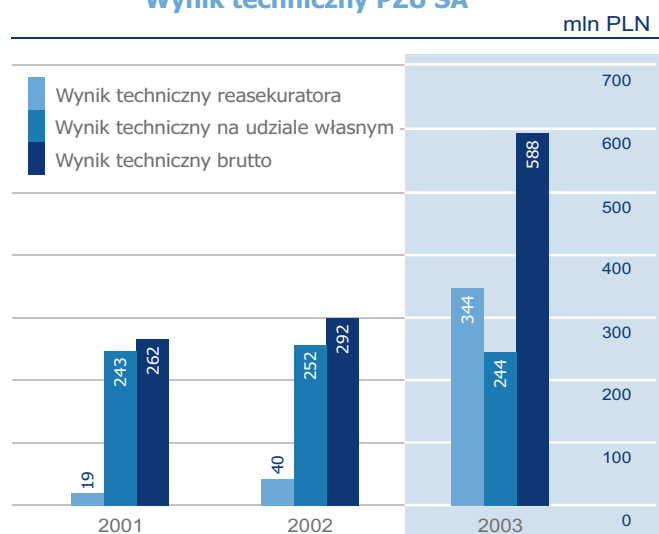
Wynik techniczny ubezpieczeń na życie oraz pozostałych ubezpieczeń osobowych i majątkowych

Ze względu na specyfikę spółek tworzących Grupę PZU, skonsolidowany techniczny rachunek ubezpieczeń sporządzono odrębnie dla ubezpieczeń na życie oraz pozostałych ubezpieczeń osobowych i majątkowych. Skonsolidowany techniczny rachunek pozostałych ubezpieczeń osobowych i majątkowych

zamknął się w roku 2003 wynikiem dodatnim w wysokości 283,7 mln PLN, zaś ubezpieczeń na życie wynikiem dodatnim w wysokości 671,3 mln PLN. Do skonsolidowanego ogólnego rachunku zysków i strat w 2003 roku przeniesiono dodatni wynik techniczny w wysokości 955 mln PLN.

Wynik techniczny

Wynik techniczny PZU SA

Działalność ubezpieczeniowa PZU SA w 2003 roku zakończyła się wynikiem technicznym w kwocie 243,5 mln PLN, o 8,9 mln PLN niższym od osiągniętego na koniec 2002 roku. Na ukształtowanie wielkości wyniku technicznego ogółem największy wpływ miały dodatnie wyniki techniczne ubezpieczeń: OC posiadaczy pojazdów mechanicznych (łącznie z Zieloną Kartą) - 191,9 mln PLN, majątkowych - 127,6 mln PLN, wypadkowych i chorobowych - 92,2 mln PLN oraz ujemny wynik techniczny ubezpieczenia auto casco - 199,3 mln PLN.

Rachunek techniczny ubezpieczeń na życie zamknął się w roku 2003 kwotą dodatnią 658 mln PLN, a w 2002 r. kwotą 400,2 mln PLN w warunkach porównywalnych.

Stan lokat i przychody z lokat

Stan lokat Grupy PZU na koniec 2003 roku (wraz z lokatami środków z tytułu ubezpieczeń na życie, gdzie ryzyko lokaty ponosi ubezpieczający) wynosił 31 607,2 mln PLN i był wyższy o 15,2% od stanu na koniec 2002 roku.

Przychody z lokat w 2003 roku w porównaniu do roku ubiegłego zmniejszyły się o 8,0% i wyniosły 3 216,6 mln PLN.

Przy dochodach w kwocie 2 664,2 mln PLN rentowność działalności lokacyjnej wyniosła 8,4%.

Stan lokat PZU SA na koniec grudnia 2003 r. wyniósł 13 850,8 mln PLN i wzrósł w porównaniu z analogicznym okresem roku poprzedniego o 13,7%.

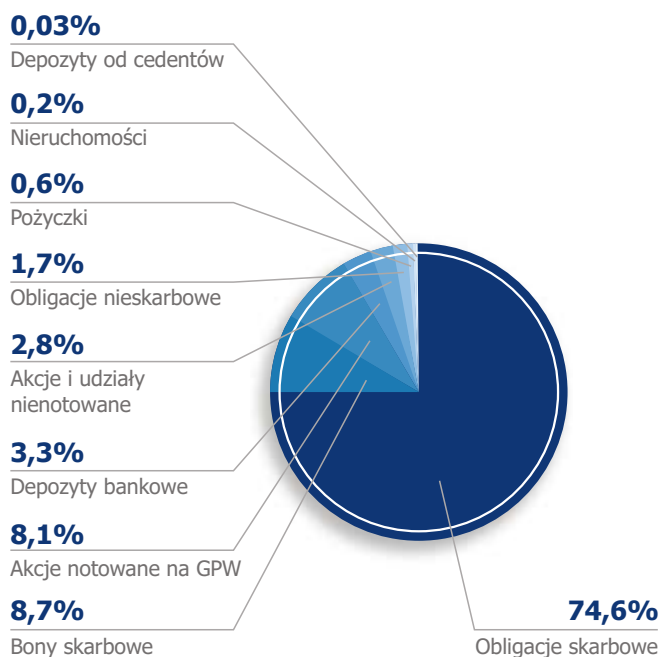
Działalność lokacyjna skierowana była przede wszystkim na papiery wartościowe emitowane przez Skarb Państwa, tj. obligacje i bony skarbowe, które na koniec roku 2003 stanowiły 83,3% portfela ogółem.

W porównaniu z rokiem poprzednim, w portfelu lokat PZU SA zwiększył się udział akcji notowanych na GPW oraz bonów skarbowych, natomiast zmniejszył się udział obligacji skarbowych.

Dochody z działalności lokacyjnej (łącznie z niezrealizowanymi zyskami z lokat oraz dochodami ze skapitalizowanej wartości rent) zwiększyły się o 134,5 mln PLN i osiągnęły kwotę 1 273,6 mln PLN. O wyższych dochodach zdecydował przede wszystkim wynik dodatni z realizacji lokat w wysokości 732,8 mln PLN oraz niezrealizowane zyski na lokatach w kwocie 569,2 mln PLN.

W kosztach działalności lokacyjnej niezrealizowane straty na lokatach wyniosły 164,9 mln PLN (w tym

Struktura lokat PZU SA (na koniec grudnia 2003 r.)

Stan lokat PZU SA

	kwoty w mln PLN		Dynamika
	2002	2003	w %
Stan lokat	12 168,4	13 850,8	113,7
w tym nieruchomości	26,9	26,0	96,7
Przychody z lokat łącznie	1 375,7	1 595,9	116,0
w tym niezrealizowane zyski z lokat	713,6	569,2	79,8
Koszty działalności lokacyjnej	236,6	322,4	136,3
w tym niezrealizowane straty na lokatach	35,9	164,9	459,0
Dochody z lokat	1 139,1	1 273,6	111,8
Rentowność lokat	10,2%	9,8%	

strata na obligacjach Banku Handlowego 79,9 mln PLN), wynik ujemny z realizacji lokat 144,6 mln PLN.

Stan lokat PZU Życie SA (włącznie z lokatami środków z tytułu ubezpieczeń na życie, gdzie ryzyko lokaty ponosi ubezpieczający) na 31 grudnia 2003 roku sięgał 18 651,6 mln PLN, na dzień 31 grudnia 2002 roku stan lokat wynosił 16 140,6 mln PLN

(w warunkach porównywalnych), a zatem przyrost lokat w ciągu 2003 roku wyniósł 2 511 mln PLN (wzrost o 15,6 %).

W dziale ubezpieczeń na życie przychody z lokat finansowych i nieruchomości wyniosły 1 446 mln PLN, co oznacza spadek w porównaniu do roku ubiegłego o 14,1%.

Wydatki inwestycyjne, zakupy środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych

Na wydatki inwestycyjne, zakupy środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych poniesiono w Grupie PZU kwotę 126,8 mln PLN.

Wydatki obejmowały:

- nieruchomości - 18,0 mln PLN,
- zakupy środków trwałych - 65,2 mln PLN, w tym sprzęt komputerowy - 42,7 mln PLN,
- zakupy wartości niematerialnych i prawnych - 43,6 mln PLN.

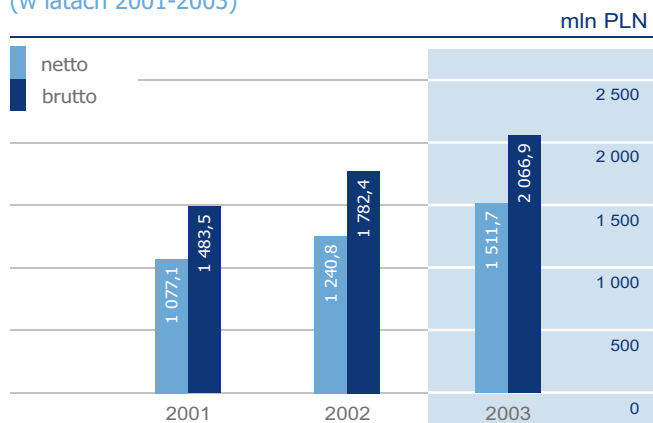
Wynik finansowy Grupy PZU

Na wynik finansowy netto skonsolidowanego rachunku ogólnego składały się:

	kwoty w mln PLN		Dynamika
	2002	2003	w %
Wynik techniczny ubezpieczeń w kwocie	775,6	955,0	23,1
Przychody z działalności lokacyjnej w kwocie	3 497,8	3 216,6	(8,0)
Saldo pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych	(41,2)	(98,4)	(139,0)
Saldo zysków i strat nadzwyczajnych	(0,3)	(0,04)	(86,5)
Wynik finansowy brutto	1 782,4	2 066,9	16,0
Obciążenia podatkowe	550,4	552,9	0,5
Saldo zysków i strat z udziałów w jednostkach podporządkowanych wykazywanych metodą praw własności	8,8	(2,3)	(126,1)
Wynik finansowy netto	1 240,8	1 511,7	21,8

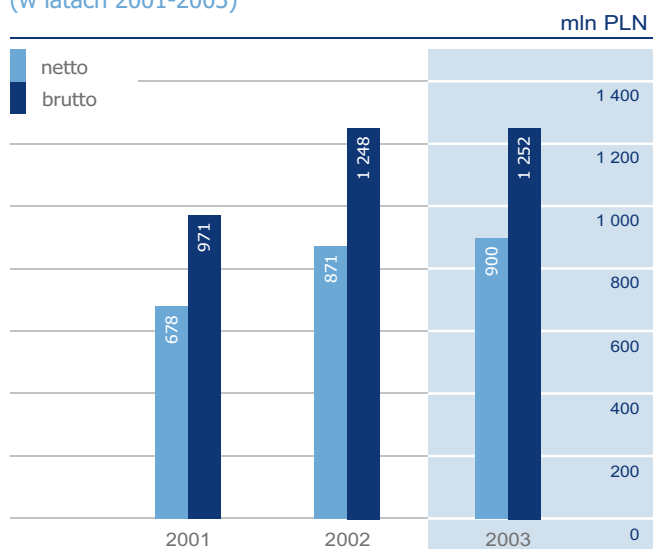
Wynik finansowy Grupy PZU (w latach 2001-2003)

Na wynik finansowy netto PZU SA w 2003 roku w kwocie 900,1 mln PLN (w 2002 r. 871,1 mln PLN) złożyły się:

	kwoty w mln PLN		Dynamika
	2002	2003	w %
Wynik techniczny ubezpieczeń	252,4	243,5	96,5
w tym dochody z lokat przeniesione z ogólnego rachunku zysków i strat	89,2	191,5	214,6
Dochód z działalności lokacyjnej (bez dochodów z lokat przeniesionych do technicznego rachunku ubezpieczeń)	1 049,8	1 082,1	103,1
Saldo pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych	(53,9)	(74,0)	x
Obciążenia podatkowe	377,2	351,5	93,2

Wynik finansowy PZU SA (w latach 2001-2003)

W PZU Życie SA rachunek ogólny zysków i strat zamknął się w 2003 roku kwotami dodatnimi:

- zyskiem brutto - 754,3 mln PLN (w 2002 roku 481,3 mln PLN, założenia do Planu na 2004 rok - 671,9 mln PLN),
- zyskiem netto - 580,3 mln PLN (w 2002 roku 302,4 mln PLN, założenia do Planu na 2004 rok - 537,5 mln PLN).

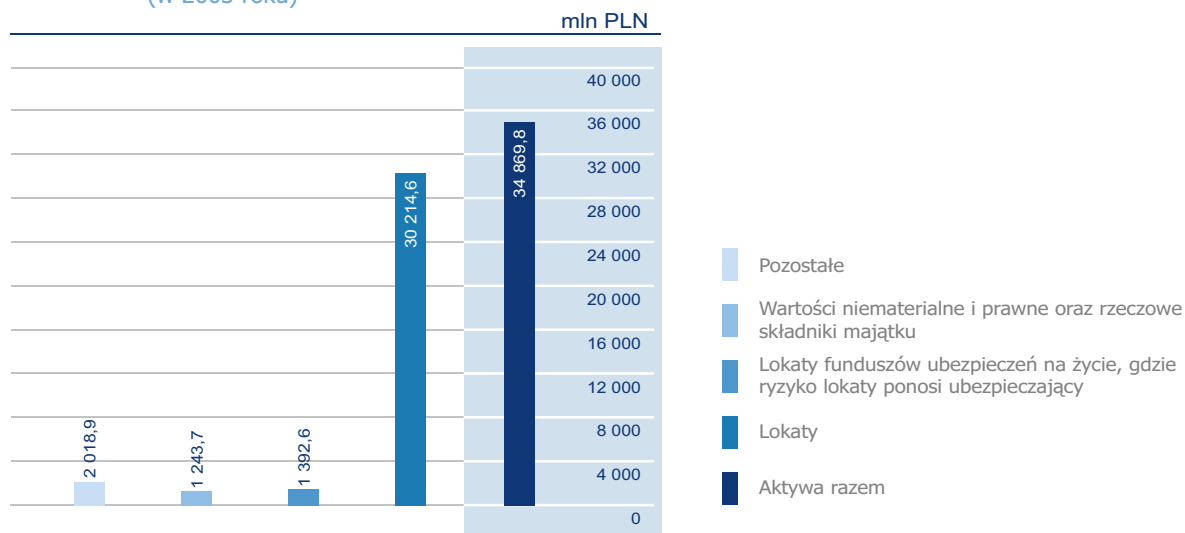
Aktywa i pasywa

Skonsolidowany bilans Grupy PZU sporządzony na dzień 31 grudnia 2003 roku zamknął się sumą bilansową 34 869,8 mln PLN, o 12,6% wyższą od sumy bilansowej na 31 grudnia 2002 roku. W struktu-

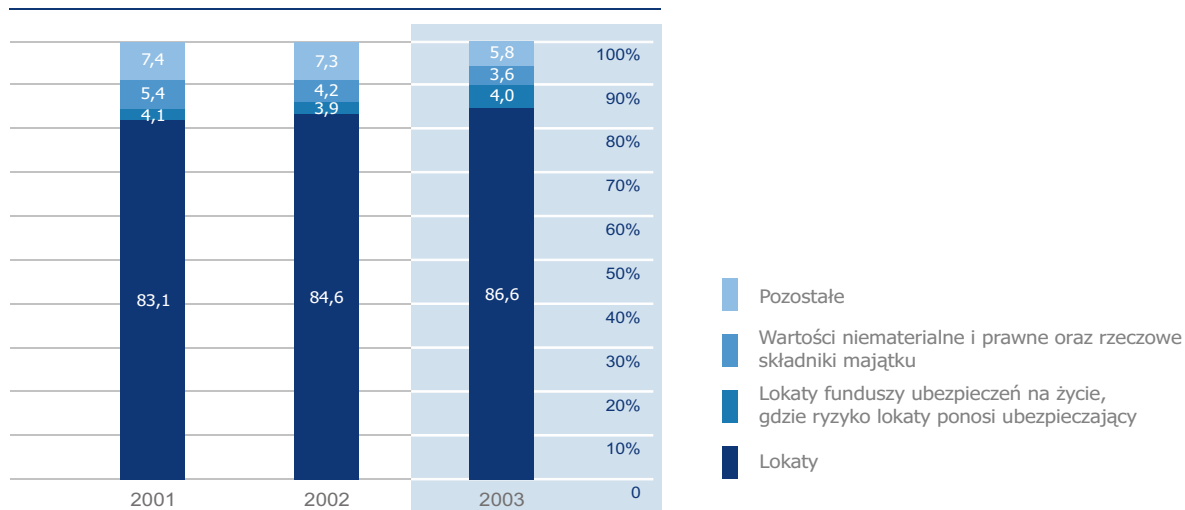
rze aktywów główną pozycją pozostawały lokaty, które stanowiły 90,6% aktywów.

Największą pozycją pasywów pozostawały rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe brutto, które stanowiły 80,4% sumy bilansowej (na udziale własnym - 75,5%).

Kategorie aktywów Grupy PZU (w 2003 roku)

Struktura % aktywów Grupy PZU (w latach 2001-2003)

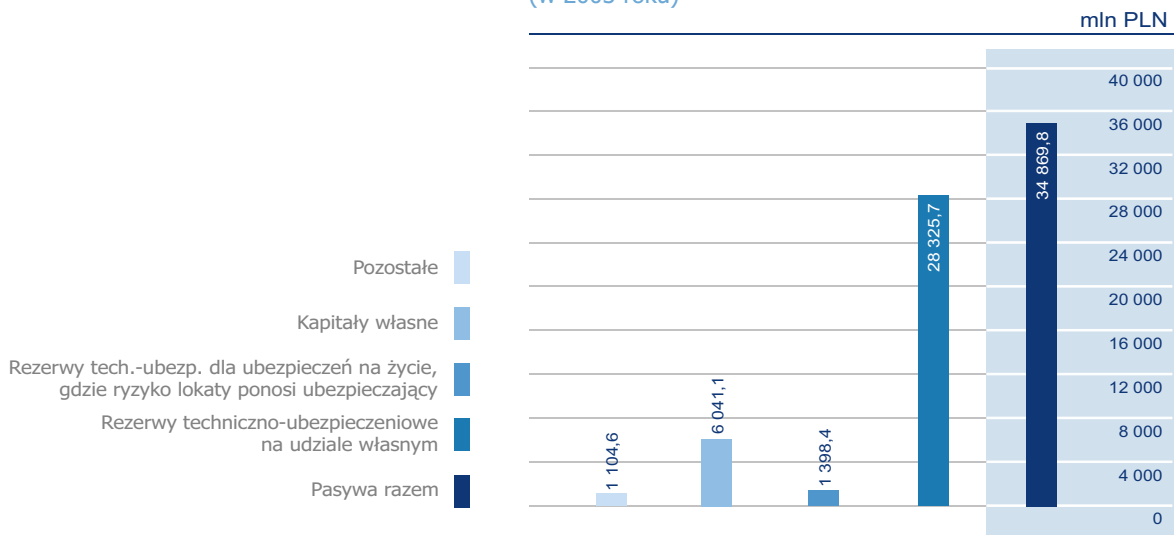

Suma bilansowa PZU SA w porównaniu do końca 2002 roku wzrosła o 10,4% i osiągnęła kwotę 15 872,4 mln PLN. Suma bilansowa PZU Życie SA na dzień 31 grudnia 2003 roku wynosiła 19 526,5 mln PLN, czyli o 13,8% więcej niż na dzień 31 grudnia 2002 roku, kiedy suma bilansowa wynosiła w warunkach porównywalnych 17 159,8 mln PLN. Kapi-

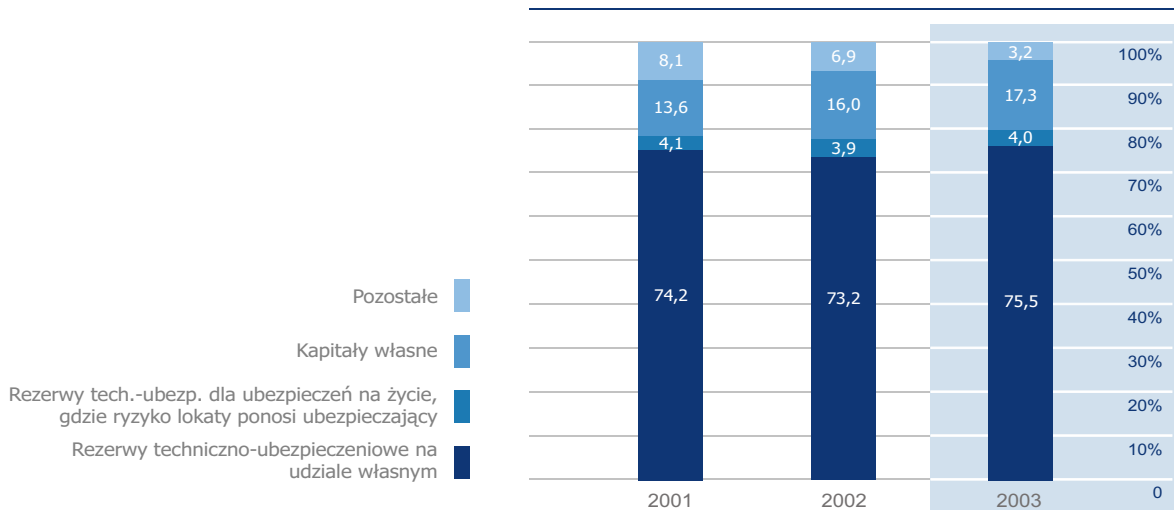
tały własne PZU SA wzrosły o 13,1% do poziomu 4 016,6 mln PLN.

W strukturze aktywów PZU SA w 2003 roku 87,3% stanowiły lokaty, 6,6% należności, 6,1% pozostałe składniki aktywów.

Kategorie pasywów Grupy PZU (w 2003 roku)

Struktura % pasywów Grupy PZU (w latach 2001-2003)

[:)]

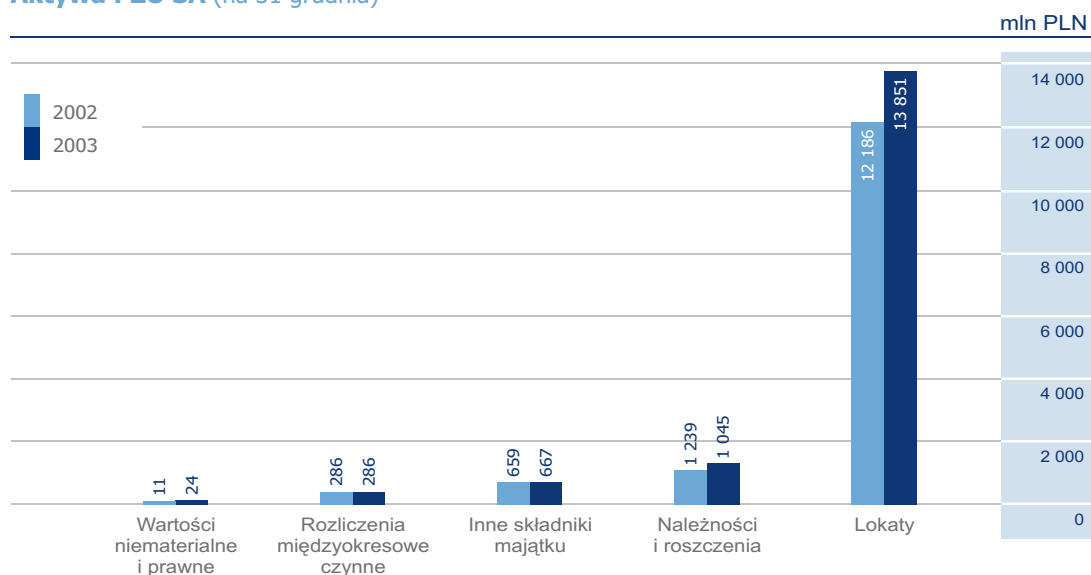
bezpieczeństwo

Prawie 800 oddziałów
w każdym zakątku kraju,
najlepsi specjaliści
i doskonałe wyniki
to gwarancja bezpieczeństwa
dla każdego klienta PZU.

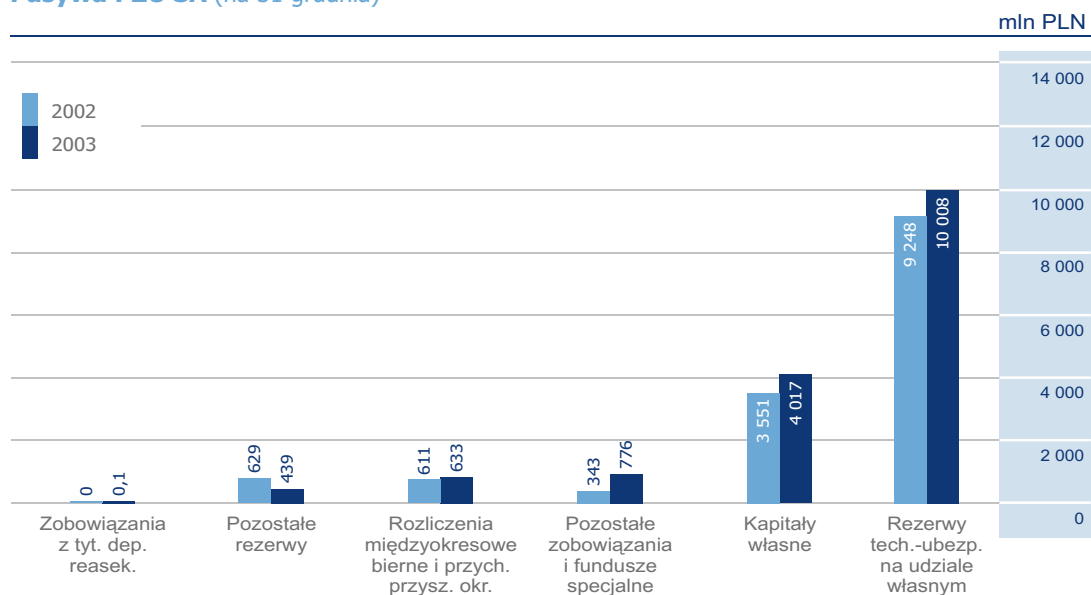

Aktywa PZU SA (na 31 grudnia)

Pasywa PZU SA (na 31 grudnia)

Główną pozycję pasywów PZU SA na 31 grudnia 2003 roku - 63,1% - stanowiły rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe na udziale własnym, kapitały własne - to 25,3% a pozostałe składniki pasywów 11,6%.

W PZU Życie SA w 2003 roku nastąpił wzrost wysokości kapitałów własnych z kwoty 1 997,8 mln PLN w roku 2002 (w warunkach porównywalnych), do kwoty 2 577,4 mln PLN, poprzez wypracowanie zysku za 2003 rok w wysokości 580,3 mln PLN.

Wskaźniki rentowności i bezpieczeństwa

Wskaźniki rentowności i bezpieczeństwa		
	31.12.2002	31.12.2003
Rentowność aktywów Grupy PZU (ROA) (wynik finansowy netto / średni stan aktywów) x 100%	4,3%	4,6%
Rentowność kapitałów własnych Grupy PZU (ROE) (wynik finansowy netto / średni stan kapitałów własnych) x 100%	29,2%	27,5%
Margines wypłacalności w ubezpieczeniach majątkowych i pozostałych osobowych (w mln PLN)	1 042,0	1 144,2
Margines wypłacalności w ubezpieczeniach na życie (w mln PLN)	1 324,9	1 355,3
Środki własne w ubezpieczeniach majątkowych i pozostałych osobowych (w mln PLN)	3 540,3	3 993,2
Środki własne w ubezpieczeniach na życie (w mln PLN)	1 948,7	2 530,7
Wskaźnik pokrycia marginesu wypłacalności środkami własnymi w ubezpieczeniach majątkowych i pozostałych osobowych	339,8%	349,0%
Wskaźnik pokrycia marginesu wypłacalności środkami własnymi w ubezpieczeniach na życie	147,1%	186,7%
Kapitał gwarancyjny w ubezpieczeniach majątkowych i pozostałych osobowych (w mln PLN)	347,3	381,4
Kapitał gwarancyjny w ubezpieczeniach na życie (w mln PLN)	441,6	451,8
Nadwyżka środków własnych na pokrycie kapitału gwarancyjnego w ubezpieczeniach majątkowych i pozostałych osobowych	3 192,9	3 611,7
Nadwyżka środków własnych na pokrycie kapitału gwarancyjnego w ubezpieczeniach na życie	1 507,1	2 079,0

Sprawozdania finansowe i opinie biegłych rewidentów

Wprowadzenie do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

1. Skład Grupy Kapitałowej Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń SA oraz zakres i metoda konsolidacji

W skład Grupy Kapitałowej Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń SA („Grupa Kapitałowa PZU”, „Grupa PZU”) wchodzi:

- Powszechny Zakład Ubezpieczeń SA („PZU”, „jednostka dominująca”) jako jednostka dominująca,
- Powszechny Zakład Ubezpieczeń na Życie SA („PZU Życie”) jako jednostka zależna objęta konsolidacją metodą pełną,
- Powszechne Towarzystwo Emerytalne PZU SA („PTE PZU”) jako jednostka zależna objęta konsolidacją metodą pełną,
- PZU Tower Sp. z o.o. („PZU Tower”) jako jednostka zależna objęta konsolidacją metodą pełną,
- Centrum Informatyki Grupy PZU SA („Centrum Informatyki Grupy PZU”) - dawny PZU-CL Agent Transferowy SA - jako jednostka zależna objęta konsolidacją metodą pełną począwszy od dnia 1 grudnia 2001 roku,
- Krakowska Fabryka Armatur SA („KFA”) jako jednostka zależna wykazana w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy PZU SA za rok 2003 metodą praw własności w myśl zapisów §51 Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 10 grudnia 2001 roku w sprawie szczególnych zasad rachunkowości zakładów ubezpieczeń (Dz. U. nr 149/2001, poz. 1671 dalej „Rozporządzenie MF o rachunkowości zakładów ubezpieczeń”),

począwszy od dnia 1 stycznia 2002 roku,

- Fabryka Wyrobów Precyzyjnych VIS SA („VIS”) jako jednostka stowarzyszona wykazana w niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym metodą praw własności w myśl zapisów §51 Rozporządzenia MF o rachunkowości zakładów ubezpieczeń, począwszy od dnia 1 stycznia 2002 roku,
- pozostałe jednostki zależne i stowarzyszone wykazane w tabeli na stronie 64.

Zgodnie z art. 4 ust. 2 Ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości (Dz. U. Nr 76/2002, poz. 694 z późniejszymi zmianami, dalej „Ustawa o rachunkowości”) zdarzenia, w tym operacje gospodarcze, ujmuje się w księgach rachunkowych i wykazuje w sprawozdaniu finansowym zgodnie z ich treścią ekonomiczną. W przypadku skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy PZU SA za rok 2003 dotyczy to w szczególności sposobu konsolidacji spółek, które zostały powołane w celu świadczenia specyficznej funkcji wobec jednostki dominującej oraz całej Grupy Kapitałowej PZU („special purpose entity”) oraz są finansowane przez jednostki Grupy Kapitałowej PZU. Można wówczas mówić o wyodrębnieniu części działalności jednostki dominującej do innych podmiotów prawnych i w takim przypadku ma miejsce sytuacja, w której istotna część przy-

chodów ze sprzedaży odnotowanych przez powstałe w ten sposób podmioty pochodzi od jednostki dominującej oraz innych spółek wchodzących w skład Grupy Kapitałowej PZU. W związku z powyższym PZU Tower, PTE PZU oraz Centrum Informatyki Grupy PZU objęto konsolidacją przy zastosowaniu metody pełnej, gdyż zdaniem jednostki dominującej tylko taka prezentacja zapewnia rzetelne i jasne ujęcie sytuacji finansowej i majątkowej Grupy Kapitałowej PZU.

Na podstawie przepisów prawa, które weszły w życie z dniem 1 stycznia 2004 roku konsolidacja ww. spółek Grupy Kapitałowej PZU metodą pełną, wynika z art. 56 Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 8 grudnia 2003 roku w sprawie szczególnych zasad rachunkowości zakładów ubezpieczeń (Dz. U. 218/2003 poz. 2144).

Pozostałe jednostki, za wyjątkiem PPW Uniprom SA, nie zostały objęte konsolidacją z uwagi na fakt, że dane finansowe tych jednostek są nieistotne w stosunku do danych finansowych jednostki dominującej, w myśl kryteriów określonych w art. 4 ust. 1 i 4 Ustawy o rachunkowości.

PPW Uniprom SA na dzień 31 grudnia 2003 roku nie została objęta konsolidacją ze względu na trwałe ograniczenie kontroli z powodu postawienia jej w stan upadłości decyzją Sądu Rejonowego dla m.st. Warszawy w dniu 8 października 2002 r. Na dzień 31 grudnia 2003 r. wartość inwestycji w akcje Uniprom SA jest w całości objęta odpisem na trwałą utratę wartości i w konsekwencji wartość akcji Uniprom SA wykazana w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy PZU SA za rok 2003 jest równa zeru.

1.1. Powszechny Zakład Ubezpieczeń SA

PZU jest spółką akcyjną z siedzibą w Warszawie przy Al. Jana Pawła II 24. Powstał z przekształcenia Państwowego Zakładu Ubezpieczeń w spółkę akcyjną Skarbu Państwa, na mocy art. 97 Ustawy z dnia 28 lipca 1990 roku o działalności ubezpieczeniowej - tekst jednolity Dz. U. Nr 11/1996, poz. 62 z późniejszymi zmianami (dalej „Ustawa o działalności ubezpieczeniowej”).

Tryb i zasady przekształcenia oraz przejęcia zobowiązań byłego Państwowego Zakładu Ubezpieczeń zostały uregulowane w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 18 grudnia 1991 roku (Dz. U. Nr 119/1991, poz. 522). Formalne i faktyczne przekształcenie Państwowego Zakładu Ubezpieczeń w Spółkę Akcyjną Skarbu Państwa nastąpiło w dniu 23 grudnia 1991 roku zgodnie z aktem notarialnym Rep. A-III-21516/91.

PZU przejął całokształt działalności w zakresie ubezpieczeń majątkowych i osobowych, natomiast portfel ubezpieczeń na życie został przeniesiony do

PZU Życie, spółki zależnej utworzonej w 1991 roku, w której PZU, na dzień 31 grudnia 2003 roku, posiadał 100% akcji.

Z dniem 27 grudnia 1991 roku Powszechny Zakład Ubezpieczeń Spółka Akcyjna został wpisany do Rejestru Handlowego w Sądzie Rejonowym dla Miasta Stołecznego Warszawy, Sąd Gospodarczy XVI Wydział Gospodarczy - Rejestrowy w dziale B pod numerem 30314.

Do dnia 10 listopada 1999 roku PZU był jednoosobową spółką Skarbu Państwa.

W dniu 10 listopada 1999 roku Skarb Państwa sprzedał 30% posiadanych akcji PZU konsorcjum Eureko B.V. i BIG BG Inwestycje SA - spółka zależna od BIG Banku Gdańskiego SA (obecnie Bank Millennium SA).

W dniu 25 listopada 1999 roku Zarząd PZU ogłosił o przystąpieniu do nieodpłatnego zbywania upraw-

nionym byłym i obecnym pracownikom 1 295 284 sztuk akcji imiennych PZU (po podziale akcji - 12 952 840 szt.) serii A o wartości nominalnej 10 PLN każda.

W dniu 30 kwietnia 2001 roku PZU został wpisany do Krajowego Rejestru Sądowego w Sądzie Rejonowym dla Miasta Stołecznego Warszawy, XIX Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego do rejestru przedsiębiorców pod numerem KRS 0000009831.

Czas trwania PZU jest nieograniczony.

Struktura akcjonariuszy jednostki dominującej według księgi akcyjnej według stanu na dzień 31 grudnia 2003 roku przedstawiała się następująco:

Nazwa akcjonariusza	Procent głosów na WZA
Skarb Państwa	55,09%
Eureko B.V.	20,91%
BIG BG Inwestycje SA	10,00%
Highwood Partners, L.P.	2,35%
Pozostali akcjonariusze	11,65%
Razem	100,00%

Podstawowym przedmiotem działalności PZU według Europejskiej Klasyfikacji Działalności są ubezpieczenia (EKD 66.03).

Przedmiotem statutowej działalności PZU jest organizowanie i prowadzenie:

- działalności ubezpieczeniowej bezpośredniej i pośredniej (reasekuracyjnej) w kraju i za granicą,
- działalności prewencyjnej mającej na celu zapobieganie powstawaniu szkód i ograniczaniu ich rozmiarów,
- komisarki awaryjnej tj. ustalanie rozmiarów szkód, zabezpieczanie spraw regresowych, dochodzenie roszczeń oraz wykonywanie innych czynności związanych z likwidacją szkód na podstawie umów lub zleceń innych zakładów ubezpieczeń,
- innych usług związanych z działalnością ubezpieczeniową i reasekuracyjną,
- działalności akwizycyjnej na rzecz otwartych funduszy emerytalnych na podstawie przepisów o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych.

Działalność ubezpieczeniowa prowadzona jest w zakresie pozostałych ubezpieczeń osobowych oraz ubezpieczeń majątkowych (Dział II załącznika do Ustawy o działalności ubezpieczeniowej).

1.2. Powszechny Zakład Ubezpieczeń na Życie SA

PZU Życie jest spółką akcyjną z siedzibą w Warszawie przy Al. Jana Pawła II 24 utworzoną dnia 18 grudnia 1991 roku i wpisaną do Rejestru Handlowego w dniu 20 grudnia 1991 roku w Sądzie Rejestrowym dla Miasta Stołecznego Warszawy Sąd Gospodarczy XVI, Wydział Gospodarczy-Rejestrowy w Dziale B pod numerem RHB 30260.

Czas trwania PZU Życie jest nieoznaczony.

W dniu 26 lipca 2001 roku mocą postanowienia Sądu Rejonowego dla Miasta Warszawy XIX Wydział

Gospodarczy PZU Życie uzyskał wpis do rejestru przedsiębiorców w Krajowym Rejestrze Sądowym pod numerem KRS 0000030211.

Podstawowym przedmiotem działalności PZU Życie według Europejskiej Klasyfikacji Działalności są ubezpieczenia na życie (EKD 66.01).

Przedmiotem statutowej działalności PZU Życie jest organizowanie i prowadzenie działalności ubezpieczeniowej i z nią związanej w zakresie grup ubezpieczeń określonych w Dziale I „Ubezpieczenia na

życie” załącznika do Ustawy o działalności ubezpieczeniowej z dnia 28 lipca 1990 roku (Dz. U. z 1996 roku Nr 11, poz. 62 z późniejszymi zmianami „Ustawa o działalności ubezpieczeniowej”):

- ubezpieczenia na życie,
- ubezpieczenia posagowe, zaopatrzenia dzieci,
- ubezpieczenia na życie, jeżeli są związane z funduszem inwestycyjnym,
- ubezpieczenia rentowe,
- ubezpieczenia wypadkowe i chorobowe, jeśli są uzupełnieniem ubezpieczeń wymienionych w grupach 1-4.

Zgodnie ze statutem, PZU Życie jest również uprawniony do prowadzenia działalności w zakresie reasekuracji biernej i czynnej oraz retrocesji.

Z dniem 18 września 1998 roku PZU Życie uzyskał zezwolenie na prowadzenie działalności w zakresie akwizycji na rzecz otwartych funduszy emerytalnych.

Kapitał zakładowy PZU Życie na dzień bilansowy wynosi 295 000 tys. PLN i dzieli się na 11 800 000 nieuprzywilejowanych akcji imiennych o wartości nominalnej 25,00 złotych każda. Na dzień 31 grudnia 2003 roku kapitał zakładowy był w pełni opłacony.

Na dzień 31 grudnia 2003 roku PZU Życie prowadziło swoją działalność operacyjną poprzez Centralę, sieć 27 inspektoratów, podległych im przedstawicielstw i agencji.

1.3. Powszechne Towarzystwo Emerytalne PZU SA

PTE PZU zostało utworzone Aktem Notarialnym z dnia 6 sierpnia 1998 roku i zarejestrowane w Sądzie Rejonowym dla m.st. Warszawy, Sądzie Gospodarczym, XVI Wydziale Gospodarczo-Rejestrowym, w dniu 8 grudnia 1998 roku.

W dniu 9 września 2001 roku PTE PZU zostało wpisane do Krajowego Rejestru Sądowego w Sądzie Rejonowym dla Miasta Stołecznego Warszawy, XIX Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego do rejestru przedsiębiorców pod numerem KRS 0000040724. Spółce nadano numer statystyczny REGON 013273720. Na dzień 31 grudnia 2003 roku siedziba PTE PZU mieściła się w Warszawie, przy Al. Jana Pawła II 24.

Czas trwania PTE PZU jest nieoznaczony.

Przedmiotem działania PTE PZU jest:

- tworzenie otwartego funduszu emerytalnego,
- zarządzanie utworzonym otwartym funduszem emerytalnym i reprezentowanie go wobec osób trzecich w sposób określony w statucie, oraz zarządzanie więcej niż jednym otwartym funduszem

emerytalnym, w przypadku i na warunkach określonych przepisami ustawy z dnia 28 sierpnia 1997 roku o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych (Dz. U. Nr 139/1997 poz. 934 z późniejszymi zmianami) oraz ustawy z dnia 27 sierpnia 2003 roku o zmianie ustawy o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 170, poz. 1651).

PTE PZU zarządza Otwartym Funduszem Emerytalnym PZU „Złota Jesień” („OFE PZU”), który został utworzony na podstawie zezwolenia Urzędu Nadzoru nad Funduszami Emerytalnymi („UNFE”), obecnie Komisji Nadzoru Ubezpieczeń i Funduszy Emerytalnych („KNUiFE”), wydanego dnia 26 stycznia 1999 roku i został wpisany do rejestru funduszy emerytalnych prowadzonego przez Sąd Okręgowy w Warszawie dnia 3 lutego 1999 roku pod numerem Rfe6.

Podstawowym przedmiotem działalności PTE PZU według Europejskiej Klasyfikacji Działalności jest działalność pomocnicza związana z ubezpieczeniami i funduszem emerytalno-rentowym (EKD 67.20).

1.4. PZU Tower Sp. z o.o.

PZU Tower z siedzibą w Warszawie, ul. Ogrodowa 58, został utworzony aktem notarialnym (Repertorium A nr 4499/98) z dnia 25 sierpnia 1998 roku na czas nieograniczony.

W dniu 27 sierpnia 1998 roku PZU Tower został wpisany do Rejestru Handlowego prowadzonego w Sądzie Rejonowym dla m.st. Warszawy, XVI Wydział Gospodarczy - Rejestrowy, pod pozycją RHB nr 54506.

W dniu 2 lipca 2001 roku PZU Tower został wpisany do Krajowego Rejestru Sądowego w Sądzie Rejonowym dla Miasta Stołecznego Warszawy, XIX Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego do rejestru przedsiębiorców pod numerem KRS 0000021844. Spółce nadano numer statystyczny REGON 013152116.

Według umowy spółki przedmiotem działania PZU Tower jest m. in.:

- zagospodarowywanie i sprzedaż nieruchomości na własny rachunek,
- kupno i sprzedaż nieruchomości na własny rachunek,
- wynajem nieruchomości na własny rachunek,
- zarządzanie nieruchomościami mieszkalnymi,
- zarządzanie nieruchomościami niemieszkalnymi,
- pośrednictwo przy zakupie, sprzedaży, wynajmowaniu i wycenie nieruchomości,
- działalność reklamowa,
- sprzątanie i czyszczenie obiektów,
- działalność związana z organizacją targów.

Podstawowym przedmiotem działalności PZU Tower według Europejskiej Klasyfikacji Działalności jest nabywanie i zbywanie nieruchomości, pośrednictwo w obrocie nieruchomościami, administrowanie nieruchomościami (EKD 70.11).

1.5. Centrum Informatyki Grupy PZU SA (dawny PZU-CL Agent Transferowy SA)

Centrum Informatyki Grupy PZU zostało utworzone Aktem Notarialnym z dnia 29 czerwca 1998 roku pod nazwą PZU-CL Agent Transferowy Spółka Akcyjna. Zgodnie z Uchwałą Nr 8/2003 Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy z dnia 23 kwietnia 2003 roku PZU-CL Agent Transferowy w dniu 12 maja 2003 roku zmienił nazwę na Centrum Informatyki Grupy PZU SA. W dniu 26 września 2001 roku Centrum Informatyki Grupy PZU zostało wpisane do Krajowego Rejestru Sądowego prowadzonego przez Sąd Rejonowy dla Miasta Stołecznego Warszawy XX Wydział Krajowego Rejestru Sądowego, pod numerem KRS 0000043026.

Centrum Informatyki Grupy PZU nadano numer statystyczny REGON 013104910. Na dzień 31 grudnia

2003 roku siedziba Centrum Informatyki Grupy PZU mieściła się w Warszawie, przy ul. Matuszewskiej 14.

Czas trwania Centrum Informatyki Grupy PZU jest nieoznaczony.

Według statutu przedmiotem działalności Centrum Informatyki Grupy PZU jest:

- działalność pomocnicza związana z ubezpieczeniami i funduszami emerytalno-rentowymi (PKD 67.20) oraz wykonywanie innych funkcji związanych z obsługą funduszy inwestycyjnych oraz rozliczeń ubezpieczeń na życie i ubezpieczeń emerytalnych (PKD 67.13),
- doradztwo w zakresie sprzętu komputerowego (PKD 72.10), działalność dotycząca oprogramo-

wania (PKD 72.20), przetwarzania danych (PKD 72.30) oraz działalność związana z bazami danych (PKD 72.40),

- prowadzenie wszelkiej działalności handlowej i usługowej na rachunek własny, także w kooperacji lub współpracy z innymi podmiotami w zakresie:

- a) handlu hurtowego i detalicznego towarów, z wyjątkiem towarów, którymi obrót jest koncesjonowany na podstawie przepisów o działalności gospodarczej,
- b) importu i eksportu towarów, których obrót jest koncesjonowany na podstawie przepisów o działalności gospodarczej (PKD 51.52).

1.6. Krakowska Fabryka Armatur SA

KFA została przekształcona z przedsiębiorstwa państwowego w spółkę akcyjną na podstawie Aktu Notarialnego sporządzonego w dniu 6 października 1997 roku Repertorium A-18495/97. KFA powołano na czas nieokreślony.

KFA wpisano do Rejestru Handlowego w dniu 11 grudnia 1997 roku prowadzonego w Sądzie Rejonowym dla miasta Krakowa-Śródmieście, Wydział VIG/R pod numerem H/B 7696.

W dniu 6 grudnia 2001 roku KFA została zarejestrowana w Krajowym Rejestrze Sądowym pod numerem 0000068409 w Sądzie Rejonowym dla miasta Krakowa-Śródmieście, Wydział XI Gospodarczy.

Na dzień 31 grudnia 2003 roku siedziba KFA mieściła się w Krakowie, ul. Zakopiańska 72.

W 1999 roku PZU Życie nabył od Skarbu Państwa 21 600 000 akcji KFA w cenie 34 266 tys. PLN stanowiących 80,00% kapitału zakładowego KFA.

W latach 2000-2001 PZU Życie nabywał kolejne transze akcji KFA, zwiększając swój udział w kapitale zakładowym. Na dzień 31 grudnia 2003 roku PZU Życie posiadał 51 600 000 akcji KFA o wartości w cenie nabycia 65 233 tys. PLN, stanowiących 90,53% kapitału zakładowego.

Przedmiotem statutowej działalności KFA w 2003 roku było m.in.:

- produkcja baterii łazienkowych i kuchennych, kurków i zaworów,
- odlewnictwo metali lekkich oraz pozostałych metali nieżelaznych,
- kucie, prasowanie, wytłaczanie i walcowanie metali,
- obróbka metali i nakładanie powłok na metale,
- produkcja wyrobów z tworzyw sztucznych oraz pozostałych wyrobów z gumy,
- produkcja obrabiarek i narzędzi mechanicznych,
- produkcja grzejników i kotłów centralnego ogrzewania,
- handel hurtowy, komisowy i detaliczny.

1.7. Fabryka Wyrobów Precyzyjnych VIS SA

VIS została przekształcona z przedsiębiorstwa państwowego w spółkę akcyjną na podstawie Aktu Notarialnego sporządzonego w dniu 22 marca 1996 roku Repertorium A-4945/96. VIS powołano na czas nieokreślony.

Podstawą utworzenia VIS był akt przekształcenia przedsiębiorstwa państwowego pod nazwą Kombi-

nat Przemysłu Narzędziowego „VIS” w spółkę akcyjną na podstawie ustawy z dnia 30 sierpnia 1996 roku o komercjalizacji i prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych. VIS wpisano do Rejestru Handlowego (obecnie Krajowy Rejestr Sądowy) w dniu 30 kwietnia 1996 roku pod pozycją RHB Nr 46865 w sądzie Rejonowym w Warszawie.

[%]

zaufanie

Owocna współpraca
opiera się na zaufaniu.
To fundament każdego
dobrego związku.
Miliony Polaków
zaufały PZU.

Na dzień 31 grudnia 2003 roku siedziba VIS mieściła się w Warszawie, ul. Kasprzaka 29/31.

W 1999 roku, w wyniku umowy zawartej ze Skarbem Państwa, PZU Życie nabył 646 915 akcji VIS w cenie 23 253 tys. PLN stanowiących 37,995% kapitału zakładowego VIS. W 2003 roku PZU Życie nabył 1 250 000 akcji VIS, zwiększając swój udział w kapitale zakładowym do 45,14%.

PZU Życie zawiązało z IV Narodowym Funduszem Inwestycyjnym Progress SA („NFI Progress”) konsorcjum w celu realizacji inwestycji mającej na celu podwyższenie wartości VIS oraz realizowanie własnych planów inwestycyjnych.

Zobowiązania inwestycyjne oraz ograniczenia wynikające z podpisanej umowy ze Skarbem Państwa nie zostały przedstawione w prezentowanym sprawozdaniu.

Przedmiotem statutowej działalności VIS w 2003 roku było m.in.:

- produkcja narzędzi metalowych do skrawania metali, narzędzi diamentowych, narzędzi i pomocy rzemieślniczych, materiałów i narzędzi ściernych,
- produkcja narzędzi katalogowych i specjalnych, oprzyrządowania oraz wyrobów z tworzyw sztucznych,
- produkcja aparatury do pomiarów wielkości mechanicznych ze skalą mechaniczną i elektroniczną,
- produkcja części zamiennych i urządzeń,

- produkcja wyrobów z drewna,
- działalność usługowa zakresie obróbki cieplnej, galwanicznej, lakierniczej, usługi stolarskie oraz inne usługi w zakresie przedmiotu działalności VIS,
- działalność usługowa w zakresie promocji, marketingu i reklamy, organizacji wystaw handlowych i doradztwa handlowego w zakresie przedmiotu przedsiębiorstwa VIS,
- działalność usługowa w zakresie najmu i dzierżawy, rekreacji i wypoczynku, ochrony zdrowia oraz ochrony środowiska w oparciu o posiadaną bazę,
- działalność handlowa w kraju i za granicą w zakresie przedmiotu produkcji przedsiębiorstwa VIS oraz w zakresie innych artykułów przemysłowych.

Ze względu na przeniesienie części działalności oraz istotnej części aktywów z VIS SA do spółek zależnych, dla celów konsolidacji Grupy PZU za okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2003 roku, dokonano konsolidacji pro-forma następujących spółek Grupy VIS:

- VIS SA
- VIS Sp. z o.o.
- Sarmata Sp. z o.o.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy PZU za rok 2003 zawiera dane wynikające z konsolidacji pro-forma spółek Grupy VIS, chyba że zaznaczono inaczej.

2. Określenie źródeł informacji stanowiących podstawę do sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej PZU

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej PZU za 2003 rok („skonsolidowane sprawozdanie finansowe”) zostało sporządzone przez jednostkę dominującą na podstawie danych z do-

kumentacji konsolidacyjnej. Dokumentacja konsolidacyjna prowadzona jest zgodnie z Ustawą o rachunkowości oraz Rozporządzeniem MF o rachunkowości zakładów ubezpieczeń.

Dane finansowe z jednostkowych sprawozdań PZU Tower, PTE PZU, Centrum Informatyki Grupy PZU zostały dla celów konsolidacji alokowane do odpowiednich pozycji w sprawozdaniu finansowym zakładu ubezpieczeń.

Format skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej PZU za 2003 rok zamieszczanego w niniejszym dokumencie oraz zakres ujawnianych informacji są zgodne z przepisami:

- Ustawy o rachunkowości,
- Rozporządzenia MF o rachunkowości zakładów ubezpieczeń.

Rok obrotowy jednostek, których sprawozdania finansowe zostały objęte konsolidacją pokrywa się z rokiem obrotowym jednostki dominującej. Rok obrotowy objęty skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym Grupy PZU za rok 2003 rozpoczął się dnia 1 stycznia 2003 roku i zakończył się dnia 31 grudnia 2003 roku.

O ile nie zaznaczono inaczej, wszystkie kwoty przedstawione w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy PZU za rok 2003 są wykazane w tysiącach złotych.

3. Założenie kontynuacji działania

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy PZU za rok 2003 zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez jednostki wchodzące w skład Grupy Kapitałowej PZU w dającej się przewidzieć przyszłości, tj. w okresie co najmniej 12 miesięcy po dniu bilansowym, czyli po dniu 31 grudnia 2003 roku. Zarząd PZU nie stwierdza na dzień podpisania skonsolidowanego

sprawozdania finansowego Grupy PZU za rok 2003 istnienia faktów i okoliczności, które wskazywałyby na zagrożenia dla możliwości kontynuacji działalności przez PZU w okresie 12 miesięcy po dniu bilansowym na skutek zamierzonego lub przymusowego zaniechania bądź istotnego ograniczenia dotychczasowej działalności.

3.1. Połączenia spółek handlowych

W okresie objętym skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym Grupy PZU za rok 2003 nie wy-

stały transakcje łączenia się PZU i innych spółek.

4. Wykaz jednostek wchodzących w skład Grupy Kapitałowej PZU oraz ich podstawowe dane finansowe

Poniżej przedstawiono następujące informacje:

- wykaz jednostek wchodzących w skład Grupy Kapitałowej PZU na dzień 31 grudnia 2003 roku wraz z podstawowymi danymi finansowymi za 2003 rok,
- tabelę przedstawiającą procentowy udział w kapi-

tałe zakładowym oraz procent głosów posiadanych bezpośrednio lub pośrednio przez PZU w poszczególnych spółkach wchodzących w skład Grupy Kapitałowej PZU na dzień 31 grudnia 2003 roku i na dzień 31 grudnia 2002 roku oraz przedmiot działalności tych spółek.

Lp. Nazwa podmiotu	Kapitał własny jednostki w tym:				
	kapitał akcyjny/ zakładowy (w tys. PLN)	należne wpłaty na poczet ka- pitału (wielkość ujemna)	kapitał zapasowy	pozostały kapitał własny, w tym:	niepodzielony zysk (niepo- kryta strata) z lat ubiegłych
Jednostki zależne konsolidowane metodą pełną na dzień 31 grudnia 2003 roku:	738 500	-	2 166 173	89 437	(587 812)
1. PZU Życie SA /4	295 000	-	1 699 055	583 393	-
2. PTE PZU SA	32 000	-	288 000	(162 419)	(229 046)
3. Centrum Informatyki Grupy PZU SA	500	-	20 118	7 997	-
4. PZU Tower Sp. z o.o.	411 000	-	159 000	(339 534)	(358 766)
Jednostki zależne wykazywane metodą praw własności na dzień 31 grudnia 2003 roku:	57 000	-	300	(9 878)	(13 840)
5. Krakowska Fabryka Armatur SA (KFA) /1	57 000	-	300	(9 878)	(13 840)
Jednostki zależne nieskonsolidowane na dzień 31 grudnia 2003 roku:	19 521	-	14 793	5 197	(4 894)
6. PZU NFI Management SA /1	400	-	-	7 906	-
7. SYTA Development Sp. z o.o. w likwidacji /1 /3	(3 304)	-	-	-	-
8. TFI PZU SA /1	10 000	-	3 562	(1 284)	(1 710)
9. Biuro Likwidacji i Obsługi Szkód Sp. z o.o. (BLOS) /1	192	-	122	254	-
10. Sigma Investments Sp. z o.o. /1	50	-	34	(7)	(5)
11. PZU Asset Management SA /1	4 500	-	2 500	(4 558)	(3 179)
12. Grupa Inwestycyjna Centrum Sp. z o.o. w likwidacji (GIC) /1 /3	355	-	-	-	-
13. CEPRO Sp. z o.o. w likwidacji /1 /3	(4 680)	-	-	-	-
14. Grupa Multimedialna SA w likwidacji /1 /3	(290)	-	-	-	-
15. UAB DK Lindra /1 /4	12 298	-	8 575	2 886	-
Jednostki stowarzyszone wykazywane metodą praw własności na dzień 31 grudnia 2003 roku:	42 000	-	397	(22 167)	(13 760)
16. Fabryka wyrobów Precyzyjnych VIS SA /1	42 000	-	397	(22 167)	(13 760)
Jednostki stowarzyszone nieskonsolidowane na dzień 31 grudnia 2003 roku:	98 009	-	706 749	(137 380)	(179 264)
17. Polskie Towarzystwo Reasekuracji SA (PTR) /1 /4	105 180	-	2 950	6 717	-
18. Laktopol Sp. z o.o. /1 /6	10 000	-	388	7 877	(2 728)
19. PPW Uniprom SA w upadłości /1 /3 /5	(67 341)	-	-	-	-
20. IX NFI im. Kwiatkowskiego SA /1 /2	2 254	-	285 329	(5 664)	(34 777)
21. Kolej Gondolowa Jaworzyna Krynicka SA /1	40 194	-	-	(17 055)	(17 355)
22. ICH Center SA /1	510	-	362	1 129	-
23. Nadwiślańska Agencja Ubezpieczeniowa SA /1	1 200	-	920	393	1
24. IV NFI Progress SA /1 /2	3 006	-	239 185	(77 440)	(75 224)
25. II NFI SA /1 /2	3 006	-	177 615	(53 337)	(49 181)
RAZEM	955 030	-	2 888 412	(74 791)	(799 570)

/1 - Dane niezbadane przez biegłego rewidenta

/2 - W przypadku NFI pozycja „przychody ze sprzedaży” obejmuje przychody z inwestycji, rezerwy i odpisy aktualizujące, zrealizowane oraz niezrealizowane zyski (straty) z inwestycji.

/3 - Z powodu likwidacji lub upadłości cała kwota kapitału własnego prezentowana jest w pozycji „Kapitał zakładowy”, co wynika z Art. 36 ust. 3 Ustawy o rachunkowości.

/4 - Pozycja „przychody ze sprzedaży” rozumiana jest jako suma składki przypisanej brutto oraz pozostałych przychodów technicznych na udziale własnym.

[%]

zysk (strata) netto	Zobowiązania jednostki, w tym:	- długo- terminowe	należności jednostki, w tym:	- długo- terminowe	Aktywa jednostki razem	Przychody ze sprzedaży
674 175	762 890	394 109	323 824	205 923	20 408 114	5 417 002
580 319	326 130	2 368	293 816	205 562	19 526 506	5 136 175
66 627	2 427	-	9 213	293	183 293	132 143
7 997	10 861	1	11 976	-	44 154	71 618
19 232	423 472	391 740	8 819	68	654 161	77 066
3 962	13 599	-	18 612	-	65 564	97 587
3 962	13 599	-	18 612	-	65 564	97 587
4 326	42 352	-	22 913	-	140 841	100 071
7 906	424	-	2 756	-	9 585	19 039
-	17 408	-	3 403	-	29 212	(57)
(1 048)	170	-	564	-	12 704	5 590
97	225	-	211	-	792	2 325
(2)	-	-	-	-	78	-
(1 379)	314	-	60	-	2 756	311
-	-	-	35	-	355	1
-	4 690	-	-	-	10	-
-	6	-	8	-	31	1
(1 248)	19 115	b.d.	15 876	b.d.	85 318	72 861
(8 607)	21 386	19 505	13 845	8 179	52 834	18 027
(8 607)	21 386	19 505	13 845	8 179	52 834	18 027
70 195	227 955	12 503	103 972	-	1 084 812	379 320
6 550	23 994	b.d.	62 102	b.d.	324 011	210 716
136	24 006	843	24 948	b.d.	42 586	83 597
-	154 143	b.d.	4 416	b.d.	88 001	1 374
34 225	5 502	b.d.	2 198	b.d.	288 602	42 991
294	12 281	11 660	567	-	35 590	7 784
698	307	-	720	-	2 531	3 894
392	167	-	161	-	2 681	1 998
20 946	3 612	b.d.	4 583	b.d.	169 210	13 388
6 954	3 943	b.d.	4 277	b.d.	131 600	13 578
744 051	1 068 182	426 117	483 166	214 102	21 752 165	6 012 007

/5 - Z powodu braku aktualnych danych w pozycji „Kapitał zakładowy” przedstawiono wielkość wg stanu na dzień 31 sierpnia 2003 r.

W pozycjach „należności jednostki” oraz „zobowiązania jednostki” wykazano wyłącznie należności krótkoterminowe.

/6 - Z powodu braku aktualnych danych pozycja „Pozostały kapitał własny” uwzględnia sumę wszystkich pozycji kapitału własnego wg stanu na dzień 31 grudnia 2002 r. (z wyjątkiem kapitału zakładowego oraz kapitału zapasowego) oraz przyjęto, że zmiany kapitału własnego w omawianym okresie 12 miesięcy roku 2003 były jedynie rezultatem osiągniętego wyniku netto w tym okresie. W pozycji „należności jednostki” wykazano wyłącznie należności krótkoterminowe.

Lp.	Nazwa podmiotu	Siedziba	% kapitału zakładowego/ udziałowego posiadanego bezpośrednio lub pośrednio przez PZU SA		% głosów posiadanych bezpośrednio lub pośrednio przez PZU SA	
			31.12.2002	31.12.2003	31.12.2002	31.12.2003
Jednostki zależne konsolidowane metodą pełną na dzień 31 grudnia 2003 r.:						
1.	PZU Życie SA	Warszawa	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
2.	PTE PZU SA	Warszawa	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
3.	Centrum Informatyki Grupy PZU SA	Warszawa	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
4.	PZU Tower Sp. z o.o.	Warszawa	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
Jednostki zależne wykazywane metodą praw własności na dzień 31 grudnia 2003 r.:						
5.	Krakowska Fabryka Armatur SA	Kraków	90,53%	90,53%	90,53%	90,53%
Jednostki zależne niekonsolidowane na dzień 31 grudnia 2003 r.:						
6.	PZU NFI Management SA	Warszawa	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
7.	SYTA Development Sp. z o.o. w likwidacji	Warszawa	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
8.	TFI PZU SA	Warszawa	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
9.	Polska Grupa Usług Finansowych SA	Warszawa	100,00%	0,00%	100,00%	0,00%
10.	Biuro Likwidacji i Obsługi Szkód Sp. z o.o.	Warszawa	79,17%	79,17%	79,17%	79,17%
11.	Sigma Investments Sp. z o.o.	Warszawa	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
12.	PZU Asset Management SA	Warszawa	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
13.	Grupa Inwestycyjna Centrum Sp. z o.o. w likwidacji	Warszawa	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
14.	CERPO Sp. z o.o. w likwidacji	Gliwice	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
15.	Grupa Multimedialna SA w likwidacji	Warszawa	99,35%	99,28%	96,82%	96,75%
16.	UAB DK Lindra	Wilno (Litwa)	75,28%	75,28%	74,33%	74,33%
Jednostki stowarzyszone wykazywane metodą praw własności na dzień 31 grudnia 2003 r.:						
17.	Fabryka Wyrobów Precyzyjnych VIS SA	Warszawa	38,00%	45,14%	38,00%	45,14%
Jednostki stowarzyszone niekonsolidowane na dzień 31 grudnia 2003 r.:						
18.	Polskie Towarzystwo Reasekuracji SA	Warszawa	23,76%	23,76%	23,76%	23,76%
19.	Laktopol Sp. z o.o.	Warszawa	29,89%	29,89%	29,89%	29,89%
20.	PPW Uniprom SA w upadłości	Warszawa	21,28%	21,28%	21,28%	21,28%
21.	IX NFI im. Kwiatkowskiego SA	Warszawa	31,95%	31,95%	31,95%	31,95%
22.	Kolej Gondolowa Jaworzyna Krynicka SA	Krynica	35,97%	38,64%	35,97%	37,22%
23.	ICH Center SA	Warszawa	26,00%	26,00%	26,00%	26,00%
24.	Nadwiślańska Agencja Ubezpieczeniowa SA	Tychy	30,00%	30,00%	30,00%	30,00%
25.	IV NFI Progress SA	Warszawa	20,27%	20,27%	20,27%	20,27%
26.	II NFI SA	Warszawa	20,13%	20,13%	20,13%	20,13%

Przedmiot działalności

Ubezpieczenia na życie

Tworzenie i zarządzanie OFE PZU

Działalność pomocnicza związana z ubezpieczeniami i funduszami emerytalnymi

Nabywanie, eksploatacja, wynajem i zbywanie nieruchomości

Produkcja baterii łazienkowych i kuchennych

Nabywanie i obejmowanie akcji i udziałów oraz działalność finansowa i doradcza w zakresie wykonywania praw właścicielskich na akcjach i udziałach

Nabywanie i zbywanie nieruchomości, pośrednictwo w obrocie nieruchomościami, administrowanie nieruchomościami

Tworzenie, reprezentowanie i zarządzanie funduszami inwestycyjnymi

Pośrednictwo ubezpieczeniowe oraz obsługa ubezpieczeń

Obsługa likwidacyjna szkód na zlecenie towarzystw ubezpieczeniowych

Działalność inwestycyjna. Nabywanie i zbywanie akcji spółek publicznych, obligacji oraz innych papierów wartościowych dopuszczonych do publicznego obrotu

Zarządzanie cudzym portfelem papierów wartościowych na zlecenie

Działalność finansowa i doradcza w zakresie wykonywania praw właścicielskich na akcjach i udziałach

Świadczenie usług w zakresie gromadzenia i przetwarzania informacji w zakresie ewidencji pojazdów

Działalność inwestycyjna w sektorze technologia-media-komunikacja

Ubezpieczenia majątkowe

Produkcja narzędzi, aparatury, części zamiennych

Organizowanie i prowadzenie pośredniej działalności ubezpieczeniowej (reasekuracji)

Przetwórstwo mleka i surowców mlekopochodnych

Działalność wydawnicza oraz działalność usługowa związana z poligrafią; produkcja opakowań z papieru i tektury

Działalność finansowa, zarządzanie majątkiem NFI

Prowadzenie wyciągów narciarskich i turystycznych

Obsługa likwidacji szkód w ramach Zielonej Karty

Obsługa ubezpieczeń

Działalność finansowa, zarządzanie majątkiem NFI

Działalność finansowa, zarządzanie majątkiem NFI

4.1. Rodzaj i wpływ wywołany zmianami w składzie jednostek objętych skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym

W stosunku do roku obrotowego zakończonego 31 grudnia 2002 roku nie nastąpiły zmiany w składzie

jednostek objętych skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym Grupy PZU za rok 2003.

5. Podstawowe zasady (polityki) rachunkowości

We wszystkich jednostkach wchodzących w skład Grupy Kapitałowej PZU metody wyceny aktywów i pasywów są zgodne z przepisami Ustawy o rachunkowości oraz Rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 12 grudnia 2001 roku w sprawie szcze-

gółowych zasad uznawania, metod wyceny, zakresu ujawniania i sposobu prezentacji instrumentów finansowych (Dz. U. Nr 149/2001, poz. 1674) a ponadto, w przypadku PZU i PZU Życie z Rozporządzeniem MF o rachunkowości zakładów ubezpieczeń.

5.1. Zasady konsolidacji

W roku obrotowym zakończonym 31 grudnia 2003 roku objęto skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym 4 spółki zależne od podmiotu dominującego przy zastosowaniu metody pełnej oraz 2 podmioty wykazano przy zastosowaniu metody praw własności.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy PZU za rok 2003 obejmuje salda jednostki dominującej oraz jednostek zależnych po wyeliminowaniu wzajemnych transakcji oraz po rozpoznaniu udziału akcjonariuszy mniejszościowych w tych jednostkach zależnych.

W celu sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy PZU za rok 2003 przeprowadzono, w stosunku do danych jednostek objętych konsolidacją metodą pełną, następujące wyłączenia konsolidacyjne:

- wartość bilansowa inwestycji jednostki dominującej w każdej z jednostek zależnych,
- kapitał podstawowy jednostek zależnych,
- pozostałe kapitały własne jednostek zależnych powstałe przed dniem 1 stycznia 1995 roku,
- wzajemne należności i zobowiązania jednostek objętych konsolidacją,

- przychody i koszty dotyczące operacji dokonywanych między jednostkami objętymi konsolidacją,
- niezrealizowane z punktu widzenia Grupy Kapitałowej zyski lub straty powstałe na operacjach dokonanych między jednostkami objętymi konsolidacją, a zawarte w wartościach podlegających konsolidacji,
- dywidendy wypłacone jednostce dominującej.

W ramach wyceny spółek podporządkowanych metodą praw własności w aktywach trwałych skonsolidowanego bilansu wyodrębniono pozycję „Udziały w jednostkach podporządkowanych wyceniane metodą praw własności”, wykazując udziały w cenach ich nabycia skorygowanych o różnicę między cenami nabycia udziałów a wartością udziałów w kapitale własnym tych jednostek a także w skonsolidowanym rachunku zysków i strat udział Grupy PZU w wyniku finansowym netto jednostek wycenianych metodą praw własności.

Różnicę między cenami nabycia udziałów a wartością udziałów w kapitale własnym tych jednostek ustala się i wykazuje w odrębnej pozycji skonsolidowanego bilansu oraz odnosi się w ciężar skonsolidowanego ogólnego rachunku zysków i strat.

Ponadto:

- określono i ujęto w skonsolidowanym zysku netto Grupy udział w zysku akcjonariuszy mniejszościowych,
- określono i ujęto w skonsolidowanym bilansie kapitał własny akcjonariuszy mniejszościowych w pozycji odrębnej od kapitałów własnych jednostki dominującej.

Wartość firmy z konsolidacji jest ustalana w odniesieniu do jednostek podporządkowanych w przypadku, gdy wartość godziwa aktywów netto przejmowanej jednostki jest różna od wartości nabycia udziałów. Różnica ta jest wykazywana odpowiednio w pozycji „Wartość firmy jednostek podporządkowanych” lub „Ujemna wartość firmy” i jest odpisywana przez okres pięciu lat w skonsolidowanym ogólnym rachunku zysków i strat.

Ze względu na brak pewności, co do osiągnięcia w przyszłości wzrostu wartości spółek wycenianych metodą praw własności, na dzień 31 grudnia 2002

roku, który był pierwszym dniem bilansowym, w którym spółki te wycenione zostały metodą praw własności, nie rozpoznano wartości firmy a nadwyżkę wartości udziałów nad odpowiadającą im częścią aktywów netto wycenionych według ich wartości godziwych jednorazowo odniesiono w całości w ciężar skonsolidowanego ogólnego rachunku zysków i strat za okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2002 roku.

Na dzień 31 grudnia 2003 roku ww. zasady ujęcia wyceny nie uległy zmianie.

W bieżącym roku obrotowym przyjęto zasadę odnoszenia eliminacji przychodów, kosztów oraz niezrealizowanych z punktu widzenia Grupy PZU zysków, na pozycję „zysk (strata) z lat ubiegłych”, niezależnie od tego, czy kwoty podlegające eliminacji dotyczyły jednostek ponoszących straty, czy też jednostek wykazujących podlegające przeniesieniu na kapitały zapasowe zyski.

5.2. Wartości niematerialne i prawne

Wartości niematerialne i prawne są rozpoznawane, jeżeli jest prawdopodobne, że w przyszłości spowodują one wpływ korzyści ekonomicznych, które mogą być bezpośrednio powiązane z tymi aktywami i obejmują nabyte przez spółki Grupy PZU, zaliczane do aktywów trwałych, prawa majątkowe nadające się do gospodarczego wykorzystania, o przewidywanym okresie ekonomicznej użyteczności dłuższym niż rok, przeznaczone do używania na potrzeby spółek Grupy PZU, a w szczególności: oprogramowanie komputerowe, autorskie prawa majątkowe, licencje oraz koncesje.

Wartości niematerialne i prawne wyceniane są według ceny nabycia lub kosztów wytworzenia, lub wartości przeszacowanej (po aktualizacji wyceny środków trwałych, dopuszczonej odrębnymi prze-

pisami) pomniejszonych o odpisy amortyzacyjne, a także o odpisy z tytułu trwałej utraty wartości.

Wartości niematerialne i prawne amortyzowane są przy zastosowaniu metody liniowej przez określony z góry okres użytkowania, zgodnie z planem amortyzacji przyjętym przez spółki Grupy PZU, który zgodny jest z przepisami Ustawy o rachunkowości i odpowiada szacowanemu okresowi ich ekonomicznej użyteczności.

Oprogramowanie komputerowe, licencje oraz inne prawa majątkowe umarzane są w okresie do pięciu lat.

Wartości niematerialne i prawne o wartości początkowej poniżej 3 500 PLN umarzane są jednorazowo w momencie przyjęcia do użytkowania.

5.3. Lokaty

Lokaty wyceniane i wykazywane są w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy PZU za rok 2003 w sposób następujący:

5.3.1. Lokaty w nieruchomości

Do inwestycji w nieruchomości obejmujących inwestycje w grunty, prawo wieczystego użytkowania, budynki i budowle, spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego lub użytkowego, inwestycje budowlane oraz zaliczki na poczet inwestycji budowlanych zalicza się takie nieruchomości, których spółki Grupy Kapitałowej PZU nie użytkują na własne potrzeby, ale które zostały nabyte lub wytworzone w celu przynoszenia korzyści w postaci przyrostu wartości oraz przychodów z wynajmu lub innych pożytków.

Grunty własne wykazuje się według cen nabycia na mocy przepisów Ustawy o rachunkowości grunty nie podlegają amortyzacji, natomiast budynki i budowle wykazuje się według cen nabycia lub kosztu wytworzenia lub wartości przeszacowanej, pomniejszonych o wartość umorzenia ustaloną na dzień 31 grudnia 2001 roku.

Prawo użytkowania wieczystego gruntu, spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego oraz spółdzielcze prawo do lokalu użytkowego stanowiące lokaty wykazywane są w księgach rachunkowych według cen ich nabycia lub kosztów wy-

tworzenia pomniejszonych o wartość umorzenia ustaloną na dzień 31 grudnia 2001 roku.

Zgodnie z polskimi przepisami budynki i budowle podlegają przeszacowaniu przy użyciu stawek publikowanych przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego (GUS). Ostatnie przeszacowanie przeprowadzono na dzień 1 stycznia 1995 roku.

Inwestycje budowlane i zaliczki na poczet tych inwestycji wykazuje się według cen nabycia lub kosztu wytworzenia.

Nieruchomości wykazuje się według wartości nabycia lub kosztu wytworzenia, pomniejszonej o wartość dotychczasowego umorzenia z uwzględnieniem trwałej utraty wartości.

Nieruchomości stanowiące lokaty od 1 stycznia 2002 roku nie podlegają amortyzacji zgodnie ze stanowiskiem przedstawionym w piśmie KNUiFE uzgodnionym z Ministerstwem Finansów [pismo NA/430/1/02] z dnia 5 czerwca 2002 roku zawierającym interpretację zapisów Rozporządzenia MF o rachunkowości załączników ubezpieczeń.

5.3.2. Akcje i udziały w jednostkach powiązanych nie objętych konsolidacją i niewykazywanych metodą praw własności

Akcje i udziały w jednostkach powiązanych nie objętych konsolidacją notowanych na rynku regulowanym wykazywane są według wartości godziwej.

Akcje i udziały w jednostkach powiązanych nie objętych konsolidacją nienotowanych na rynku regulowanym wykazuje się według cen nabycia pomniejszonych o odpisy spowodowane trwałą utratą ich wartości.

5.3.3. Akcje i udziały w pozostałych jednostkach

Akcje i udziały klasyfikowane są do następujących portfeli inwestycyjnych:

- portfel lokat przeznaczonych do obrotu (krótkoterminowy) oraz
- portfel lokat dostępnych do sprzedaży (krótko- i długoterminowy).

Podstawą zakwalifikowania papierów wartościowych do danego portfela lokat jest cel inwestycyjny.

Akcje i udziały w pozostałych jednostkach notowanych na rynku regulowanym zakwalifikowane zarówno do portfela krótkoterminowego jak i długoterminowego wyceniane są według wartości godziwej.

Akcje i udziały w pozostałych jednostkach nienotowanych na rynku regulowanym wykazuje się według wartości nabycia pomniejszonych o odpisy spowodowane trwałą utratą ich wartości.

5.3.4. Dłużne papiery wartościowe

Dłużne papiery wartościowe klasyfikowane są do następujących portfeli inwestycyjnych:

- portfel lokat przeznaczonych do obrotu (krótkoterminowy),
- portfel lokat dostępnych do sprzedaży (krótko- i długoterminowy) oraz
- portfel lokat utrzymywanych do terminu wymagalności (krótko- i długoterminowy).

Podstawą zakwalifikowania papierów wartościowych do danego portfela lokat jest cel inwestycyjny.

Dłużne papiery wartościowe notowane na rynku regulowanym zakwalifikowane do portfela lokat przeznaczonych do obrotu i do portfela lokat dostępnych do sprzedaży wyceniane są według wartości godziwej,

natomiast zakwalifikowane do portfela lokat utrzymywanych do terminu wymagalności wyceniane są według skorygowanej wartości nabycia.

Dłużne papiery wartościowe nienotowane na rynku regulowanym wykazuje się według skorygowanej wartości nabycia, z uwzględnieniem trwałej utraty ich wartości.

Bony skarbowe wykazuje się według ceny nabycia powiększonej o wykładniczo rozliczone dyskonto.

Przychody z tytułu transakcji „repo” na dłużnych papierach wartościowych rozliczane są liniowo w okresie obowiązywania transakcji.

5.3.5. Pożyczki

Pożyczki wykazane są w kwocie wymaganej zapłaty, z zachowaniem ostrożnej wyceny, z uwzględnieniem trwałej utraty wartości.

5.3.6. Lokaty terminowe w instytucjach kredytowych

Lokaty terminowe w instytucjach kredytowych wykazywane są według wartości nominalnej. Lokaty terminowe walutowe wykazywane są w złotych po

kursie kupna banku, z którego spółka Grupy PZU korzysta, nie wyższego od kursu średniego ustalonego dla danej waluty przez NBP na dzień bilansowy.

5.3.7. Jednostki uczestnictwa w otwartych funduszach emerytalnych

Jednostki uczestnictwa w otwartych funduszach inwestycyjnych wycenia się według ceny nabycia z uwzględnieniem trwałej utraty wartości.

5.3.8. Certyfikaty inwestycyjne

Certyfikaty inwestycyjne notowane na rynku regulowanym wycenia się według wartości godziwej.

5.3.9. Instrumenty pochodne

W odniesieniu do instrumentów pochodnych, spełniających kryteria instrumentów zabezpieczających PZU stosuje rachunkowość zabezpieczeń, zgodnie z Rozporządzeniem w sprawie instrumentów finansowych.

Transakcje FRA (Forward Rate Agreement) wyceniane są metodą cost-to-close, czyli według kosztu zamknięcia danej pozycji na rynku na dzień bilan-

sowy. Wynik odsetkowy z zawartej transakcji FRA jest porównywany z wynikiem odsetkowym z transakcji kupna, o takich samych parametrach, tj. dacie zapadalności i dacie ustalenia stopy referencyjnej, która mogłaby być zawarta w dniu wyceny w celu zamknięcia pozycji. Wynik tego porównania jest dyskontowany na dzień wyceny, zgodnie z bieżącym poziomem stóp rynku pieniężnego.

5.3.10. Lokaty środków z tytułu ubezpieczeń na życie, gdzie ryzyko lokaty ponosi ubezpieczający

Lokaty środków z tytułu ubezpieczeń na życie, gdzie ryzyko lokaty ponosi ubezpieczający wycenia-

ne są według wartości godziwej ustalonej na dzień bilansowy.

5.3.11. Depozyty u cedentów

Depozyty u cedentów obejmują depozyty szkodowe i składkowe zatrzymane przez zakłady ubezpieczeń, którym PZU udziela pokrycia reasekuracyjne-

go. Stanowią one część składki należnej PZU, ale zatrzymanej jako zabezpieczenie roszczeń z tytułu odszkodowań.

5.4. Należności i zobowiązania

Należności i zobowiązania wykazywane są w kwocie wymaganej zapłaty. Należności wykazywane są po pomniejszeniu o odpisy z tytułu trwałej wartości. Spółki Grupy PZU tworzą odpisy na należności nie-

ściągalne lub wątpliwe w oparciu o analizę sytuacji finansowej dłużników oraz analizę struktury wiekowej należności oceniając w ten sposób stopień prawdopodobieństwa zapłaty.

5.4.1. Należności z tytułu ubezpieczeń bezpośrednich

Należności z tytułu ubezpieczeń bezpośrednich obejmują należności od ubezpieczających z tytułu składek opłacanych ratałnie oraz składek zaległych, należności od pośredników ubezpieczeniowych tj. brokerów ubezpieczeniowych oraz agentów, a także należności z tytułu regresów. Należności te wy-

kazywane są w kwocie wymaganej zapłaty, po pomniejszeniu o odpisy z tytułu trwałej utraty wartości. Odpisy aktualizujące wartość należności z tytułu ubezpieczeń bezpośrednich zalicza się do pozostałych kosztów technicznych.

5.4.2. Należności z tytułu reasekuracji

Należności z tytułu reasekuracji obejmują należności z tytułu rozrachunków z cedentami, reasekuratorami oraz brokerami reasekuracyjnymi wynikające z reasekuracji czynnej i biernej oraz retrocesji. Należności te dotyczą w szczególności udziału reasekuratorów w wypłaconych przez ubezpieczyciela odszkodowaniach i świadczeniach, prowizji rease-

kuracyjnych i udziałów w zyskach reasekuratorów, zatrzymanych depozytów składkowych lub szkodowych. Należności z tytułu reasekuracji wykazywane są w kwocie netto po pomniejszeniu o odpisy z tytułu trwałej utraty wartości. Odpisy aktualizujące wartość należności z tytułu reasekuracji zalicza się do pozostałych kosztów technicznych.

5.4.3. Pozostałe należności inne niż ubezpieczeniowe

Pozostałe należności wykazywane są w kwocie wymaganej zapłaty pomniejszonej o odpisy aktualizu-

jące. Odpisy aktualizujące wartość należności zalicza się do pozostałych kosztów operacyjnych.

5.5. Rzeczowe składniki aktywów

Rzeczowe składniki aktywów obejmują rzeczowe aktywa trwałe i zrównane z nimi, o przewidywanym okresie ekonomicznej użyteczności dłuższym niż rok, kompletne, zdatne do użytku i przeznaczone na potrzeby spółek Grupy PZU.

Rzeczowy majątek trwały wyceniany jest według cen nabycia lub kosztów wytworzenia lub wartości przeszacowanej (po aktualizacji wyceny), pomniejszony o odpisy amortyzacyjne, a także o odpisy z tytułu trwałej utraty wartości. Przeszacowanie ma miejsce na podstawie odrębnych przepisów. Ostatnie przeszacowanie miało miejsce w dniu 1 stycznia 1995 roku. Wynik przeszacowania odnoszony jest

na kapitał z aktualizacji wyceny. Po sprzedaży lub likwidacji środka trwałego, kwota pozostała w kapitale z aktualizacji wyceny jest przenoszona na kapitał zapasowy.

Środki trwałe amortyzowane są przy zastosowaniu metody liniowej przez określony z góry okres użytkowania, zgodnie z planami amortyzacji przyjętymi przez spółki Grupy PZU, które są zgodne z przepisami Ustawy o rachunkowości. Okres amortyzacji przyjęty przez spółki Grupy PZU odpowiada szacowanemu okresowi ekonomicznej użyteczności danego składnika majątku.

innowacyjność

W czasach powszechnej konkurencji liczy się kreatywność i elastyczność. PZU oferuje nowoczesne rozwiązania, które wychodzą naprzeciw potrzebom klientów.

Spółki Grupy PZU stosują następujące roczne stawki amortyzacji środków trwałych:

Prawo wieczystego użytkowania gruntów	Ustalane proporcjonalnie do okresu posiadania praw przez spółki Grupy
Spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego oraz spółdzielcze prawo do lokalu użytkowego	2,5%
Budynki i budowle	2,5 - 4,5%
Urządzenia techniczne i maszyny	8,5 - 30%
Środki transportu	17 - 20%
Pozostałe środki trwałe	5 - 20%

Składniki majątkowe o wartości początkowej poniżej 3 500 PLN są jednorazowo odpisywane w ciężar kosztów w momencie przekazania ich do użytkowania.

5.6. Środki pieniężne

Środki pieniężne wykazane są w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym w wartości nominalnej. Wartość środków pieniężnych w walutach obcych ustalono według kursu kupna stosowanego w dniu

Do rzeczowych składników aktywów zalicza się również środki trwałe w budowie. Środki trwałe w budowie są wyceniane w wysokości ogółu kosztów pozostających w bezpośrednim związku z ich nabyciem lub wytworzeniem, pomniejszonych o odpisy z tytułu trwałej utraty wartości. W ramach środków trwałych w budowie wykazywane są również materiały inwestycyjne. Środki trwałe w budowie nie są amortyzowane do momentu zakończenia ich budowy i oddania do użytkowania.

Dla celów podatkowych przyjmowane są stawki amortyzacyjne, wynikające z ustawy z dnia 15 lutego 1992 roku o podatku dochodowym od osób prawnych z późniejszymi zmianami. W stosunku do środków trwałych nabytych i wprowadzonych do ewidencji przed dniem 1 stycznia 2000 roku stosowane są stawki wynikające z rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 17 stycznia 1997 roku w sprawie amortyzacji środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych.

bilansowym przez bank, z którego usług korzysta spółka Grupy PZU, nie wyższego od kursu średniego ustalonego dla danej waluty przez NBP na ten dzień.

5.7. Czynne i bierne rozliczenia międzyokresowe

Spółki Grupy PZU dokonują rozliczeń międzyokresowych przychodów i kosztów mających na celu przypisanie ich do właściwego okresu sprawozdawczego. Do czynnych rozliczeń międzyokresowych zaliczane są koszty dotyczące okresów późniejszych niż te, w których je poniesiono i obejmują one między innymi rozliczane w czasie koszty związane z akwizycją.

Do biernych rozliczeń międzyokresowych zaliczane są koszty dotyczące bieżącego okresu sprawozdaw-

czego ponoszone w okresie następnym, w tym w szczególności z tytułu reasekuracji biernej.

Ponadto, spółki Grupy PZU dokonują rozliczeń międzyokresowych przychodów mających na celu ich przypisanie do właściwego okresu sprawozdawczego. Do czynnych rozliczeń międzyokresowych zaliczane są między innymi należności z tytułu zarchwowanych przychodów z lokat terminowych i czynszów.

W ramach przychodów przyszłych okresów ujmowane są między innymi odroczone prowizje reasekuracyjne oraz składka opłacona dotycząca polis z okresem ubezpieczenia rozpoczynającym się po dniu bilansowym.

Na poziomie Grupy Kapitałowej koszty prowizji akwizycyjnych wypłaconych za zawarcie umów o człon-

kostwo w OFE PZU, są rozliczane w okresie dwóch lat, począwszy od miesiąca zawarcia umowy z członkiem OFE PZU. Odroczone koszty akwizycji są wykazywane w pozycji „Inne rozliczenia międzyokresowe czynne”. Na dzień bilansowy ta część odroczonej kosztów akwizycji, która dotyczy umów, które nie przyniosą przychodów dla Grupy Kapitałowej PZU w przyszłości obejmowana jest rezerwą.

5.8. Kapitały własne

Kapitały własne ujmowane są w księgach rachunkowych w wartości nominalnej z podziałem na ich rodzaje i według zasad określonych przepisami prawa oraz postanowieniami statutu spółki dominującej.

Pozycje kapitału własnego jednostek zależnych inne niż kapitał podstawowy, w części, w jakiej jednostka dominująca jest właścicielem jednostki zależnej, dodano do odpowiednich pozycji kapitałów własnych jednostki dominującej.

Skutki przeszacowania lokat zaliczonych do lokat długoterminowych, powodujące wzrost ich war-

tości do poziomu cen rynkowych, zwiększają kapitał z aktualizacji wyceny. Obniżenie wartości lokat uprzednio przeszacowanej do wysokości kwoty, o którą podwyższono z tego tytułu kapitał z aktualizacji wyceny, jeżeli kwota różnicy z przeszacowania nie była do dnia wyceny rozliczona, zmniejsza ten kapitał. W pozostałych przypadkach skutki obniżenia wartości lokat zalicza się do niezrealizowanych strat na lokatach. Wzrost wartości danej lokaty bezpośrednio wiążący się z uprzednim obniżeniem jej wartości, zaliczonym do niezrealizowanych strat na lokatach ujmuje się do wysokości tych kosztów jako niezrealizowane zyski na lokatach.

5.9. Wartość firmy z konsolidacji

Wartość firmy z konsolidacji dotyczy na dzień 31 grudnia 2003 roku PZU Życie oraz Centrum Informatyki Grupy PZU. Wartość firmy z konsolidacji jednostka dominująca ustaliła, według wartości księgowej netto aktywów Centrum Informatyki Grupy PZU na dzień 30 listopada 2001 roku oraz PZU Życie na dzień 12 listopada 2002 roku, proporcjonalnie do nabytych

przez Grupę PZU udziałów w kapitale odpowiednio: Centrum Informatyki Grupy PZU i PZU Życie.

Wartość firmy z konsolidacji jest odpisywana do skonsolidowanego ogólnego rachunku zysków i strat przez okres pięciu lat, począwszy od miesiąca następującego po miesiącu, w którym ustalono wartość firmy z konsolidacji.

5.10. Kapitały mniejszości

Kapitał własny akcjonariuszy mniejszościowych to część aktywów netto jednostki zależnej, która należy do akcjonariuszy spoza Grupy Kapitałowej.

Wynik jednostki zależnej w części należącej do udziałowców spoza Grupy Kapitałowej stanowi wynik (zysk lub stratę) akcjonariuszy mniejszościowych.

5.11. Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe

Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe tworzy się na pokrycie bieżących i przyszłych zobowiązań, jakie mogą wynikać z zawartych umów ubezpieczenia.

Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe utworzone zostały zgodnie z obowiązującymi statutami jednos-

tek ubezpieczeniowych Grupy Kapitałowej, Ustawą o działalności ubezpieczeniowej, Rozporządzeniem MF o rachunkowości zakładów ubezpieczeń oraz wewnętrznymi regulaminami tworzenia rezerw techniczno-ubezpieczeniowych.

5.11.1. Rezerwa składek

Dział ubezpieczeń majątkowych i osobowych

Rezerwę składek tworzy się jako składkę przypisaną przypadającą na przyszłe okresy sprawozdawcze, proporcjonalnie do okresu, na jaki składka jest przypisana, przy czym w przypadku umów ubezpieczenia, których ryzyko nie jest rozłożone równomiernie w okresie trwania ubezpieczenia, rezerwę tworzy się proporcjonalnie do przewidywanego ryzyka w następnych okresach sprawozdawczych.

Rezerwa składek przeznaczona jest na pokrycie ryzyk i kosztów zarządzania nimi w okresie objętym ochroną ubezpieczeniową pomiędzy końcem danego okresu sprawozdawczego, a końcem okresu ubezpieczenia. Rezerwę składek ustala się na koniec każdego okresu sprawozdawczego metodą indywidualną, z dokładnością do jednego dnia.

Dla ubezpieczeń wchodzących w skład pakietów, dla których nie została zaksięgowana składka przypisana, a tym samym rezerwa składek nie została ustalona metodą indywidualną, rezerwa składek jest naliczana metodą ryczałtową, polegającą na określeniu takiego samego udziału tej rezerwy składek w składce rozpatrywanego ubezpieczenia, jak ustalonej metodą indywidualną rezerwy składek w składce zaksięgowanej, a będącej przypisem całego pakietu.

Udział reasekuratorów w rezerwie składek ustala się zgodnie z uregulowaniami odpowiednich umów reasekuracyjnych.

Dział ubezpieczeń na życie

Rezerwa składek tworzona jest jako część składki przypisanej przypadającej na przyszłe okresy spra-

wozdawcze, proporcjonalnie do okresu, na jaki składka jest przypisana.

5.11.2. Rezerwa w dziale ubezpieczeń na życie

Rezerwy ubezpieczeń na życie określone są metodami aktuarialnymi w następujący sposób:

- ubezpieczenia grupowe pracownicze i indywidualnie kontynuowane - rezerwa ta tworzona jest w oparciu o metodę aktuarialną prospektywną

polegającą na ustaleniu rezerwy dla każdej umowy ubezpieczenia oddzielnie, w oparciu o określone dane statystyczne dotyczące osób objętych ochroną ubezpieczeniową,

- ubezpieczenia z funduszem inwestycyjnym -

- zbiorczo jako procent wartości funduszu w celu pokrycia ryzyka śmierci, zgodnie z warunkami ogólnymi dla tego typu ubezpieczeń,
- pozostałe ubezpieczenia - metodą aktuarialną, prospektywną indywidualnie dla każdej umowy ubezpieczenia.

Dla portfela ubezpieczeń jednostkowych oraz ubezpieczeń rentowych przejętych od PZU rezerwa ubezpieczeń na życie obejmuje również wpływ waloryzacji tych polis dokonanych przez PZU Życie.

5.11.3. Rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia

Dział ubezpieczeń majątkowych i osobowych

5.11.3.1. Rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia

Rezerwa na niewypłacone odszkodowania i świadczenia obejmuje rezerwę na niewypłacone odszkodowania i świadczenia za szkody i wypadki zaistniałe i zgłoszone, rezerwę na szkody i wypadki zaistniałe i niezgłoszone oraz rezerwę na koszty likwidacji szkód.

Rezerwa na szkody zgłoszone niezlikwidowane i zlikwidowane niewypłacone (zwana dalej I rezerwą) przeznaczana jest na pokrycie odszkodowań i świadczeń, które:

- zostały zgłoszone, lecz posiadane informacje nie pozwalają na ocenę ich wysokości (szkoda nieoszacowana),
- zostały zgłoszone, a posiadane informacje pozwalają na ocenę ich wysokości (szkoda oszacowana). Szkodę uznaje się za oszacowaną z chwilą dokonania jej wyceny przez likwidatora szkód.

Rezerwa jest ustalana i uaktualniana w jednostkach operacyjnych PZU, niezwłocznie po uzyskaniu informacji mających wpływ na jej wysokość, metodą indywidualnej oceny lub szacunku szkód i świadczeń. W ciągu okresu obrotowego dopuszczalne jest tworzenie rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia jako różnicy tej rezerwy z bilansu otwarcia i odszkodowań wypłaconych z tej rezerwy w rozpatrywanym okresie sprawozdawczym.

Rezerwa na szkody i wypadki zaistniałe i niezgłoszone (zwana dalej II rezerwą) tworzona jest na szkody i świadczenia, które nie zostały zgłoszone do dnia, na który tworzona jest rezerwa.

Na koniec każdego okresu obrotowego II rezerwa ustalana jest w Centrali PZU przy wykorzystaniu metod analizy trójkątów szkód: metody Bornhuettera-Fergusona, Chain Ladder oraz Cape Cod w zależności od rodzaju ubezpieczenia oraz w podziale na rok powstania szkody. W ciągu okresu obrotowego wartość II rezerwy dla szkód i wypadków zaistniałych w okresie obrotowym ustalana jest metodą ryczałtową, jako ustalony odpis składki zarobionej, osobno dla poszczególnych grup (rodzajów ubezpieczeń). Dla szkód zaistniałych w latach ubiegłych aktualna wartość II rezerwy obliczana jest jako różnica wartości II rezerwy z bilansu otwarcia danego okresu obrotowego i wartości wypłaconych odszkodowań, dla których w bilansie otwarcia danego okresu obrotowego nie została określona I rezerwa, oraz pomniejszana jest o wysokość I rezerwy dla szkód zgłoszonych w okresie obrotowym.

Rezerwa na koszty likwidacji szkód jest liczona w Centrali PZU. Wartość tej rezerwy jest wprost proporcjonalna do rezerw na nie wypłacone odszkodowania i świadczenia. Współczynnik proporcjonalności jest równy ilorazowi kosztów likwidacji szkód oraz wartości wypłaconych odszkodowań.

Rezerwę na koszty likwidacji szkód tworzy się z podziałem na rok powstania szkody. W ciągu okresu obrotowego dopuszczalne jest tworzenie rezerwy na koszty likwidacji szkód jako różnicy tej rezerwy z bilansu otwarcia oraz kosztów likwidacji szkód poniesionych w rozpatrywanym okresie sprawozdawczym (jednak nie mniej niż zero).

5.11.3.2. Skapitalizowana wartość rent z ubezpieczeń odpowiedzialności cywilnej

Rezerwa na skapitalizowaną wartość rent obejmuje świadczenia płatne okresowo w formie rent z tytułu ubezpieczeń odpowiedzialności cywilnej. Rezerwa określana jest na koniec każdego okresu sprawozdawczego.

Rezerwa ustalana jest indywidualnie dla każdego uprawnionego, w formie skapitalizowanej wartości renty z uwzględnieniem przewidywanego wzrostu wysokości renty oraz kosztów obsługi, przy zastosowaniu metod aktuarialnych.

Tworzona jest również na koniec każdego okresu sprawozdawczego rezerwa na skapitalizowaną wartość rent, ze szkód zaistniałych po 31 grudnia 1990 roku i do dnia sprawozdania nie ujawnionych jako renty (IBNR rentowy).

Rezerwa IBNR dla rent tworzona jest osobno dla rent czasowych i dożywotnich jako iloczyn:

- przewidywanej liczby świadczeń,
- średniej wysokości przewidywanego świadczenia oraz
- średniego współczynnika z odpowiedniej taryfy ważonego sumami rocznych wypłat dla poszczególnych grup wiekowych (w przypadku rent dożywotnich) lub okresów (dla rent czasowych) według stanu na koniec okresu sprawozdawczego.

Udział reasekuratorów w rezerwach na nie wypłacone odszkodowania i świadczenia ustalany jest w wysokości zgodnej z warunkami odpowiednich umów reasekuracyjnych.

Na koniec każdego okresu sprawozdawczego ustalana jest wysokość dodatkowej rezerwy przeznaczonej na pokrycie zobowiązań wynikających z podwyższania świadczeń z tytułu rent pochodzących z tzw. starego portfela. Doszacowanie dokonywane jest dla tych rentobiorców, dla których wyliczono analogiczną rezerwę na koniec 1997 roku, a których świadczenie nie osiągnęło na koniec danego okresu satysfakcjonującej wysokości. Satysfakcjonującą wysokość świadczeń przyjęto jako ustalony procent średniej obecnej wartości wynagrodzeń w latach 1960 - 1990. Dla różnicy pomiędzy świadczeniem satysfakcjonującym a świadczeniem faktycznym obliczana jest, zgodnie z obowiązującymi zasadami, skapitalizowana wartość świadczenia.

Na koniec każdego okresu sprawozdawczego dokonuje się również, przy zastosowaniu metod statystycznych, oszacowania rezerwy na skapitalizowaną wartość rent wynikającego z nadwyżki faktycznie dokonywanych wypłat nad wysokością rocznych kwot wypłat deklarowanych w systemie informatycznym służącym do obsługi świadczeń z tytułu rent.

Udział reasekuratorów w rezerwie na skapitalizowaną wartość rent ustalany jest w wysokości zgodnej z warunkami odpowiednich umów reasekuracyjnych.

Dział ubezpieczeń na życie

5.11.3.3. Rezerwa na niewypłacone odszkodowania i świadczenia, w tym rezerwa na skapitalizowaną wartość rent

Rezerwa na niewypłacone odszkodowania i świadczenia tworzona jest niezależnie dla:

- świadczeń zgłoszonych niewypłaconych,
- świadczeń zaistniałych niezgłoszonych.

Rezerwa na świadczenia zgłoszone niewypłacone tworzona jest dla świadczeń zgłoszonych i nieuregulowanych do ostatniego dnia okresu sprawozdawczego. Rezerwa na świadczenia zgłoszone niewypłacone tworzona jest metodą indywidualną, lub w przypadku braku możliwości oceny wysokości świadczenia, jeżeli występowanie świadczeń jest

zjawiskiem masowym, metodą średniej wysokości świadczenia z ostatniego kwartału poprzedzającego okres sprawozdawczy.

Rezerwa na świadczenia zaistniałe niezgłoszone do dnia bilansowego tworzona jest dla każdego rodzaju świadczeń metodą ryczałtową jako procent świadczeń wypłaconych za okres ostatnich dwunastu miesięcy.

Rezerwa na niewypłacone odszkodowania i świadczenia obejmuje również rezerwę na koszty likwidacji świadczeń.

5.11.4. Pozostałe rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe w dziale ubezpieczeń majątkowych i osobowych

5.11.4.1. Rezerwy na ryzyka niewygasłe

Rezerwę na ryzyka niewygasłe tworzy się jako uzupełnienie rezerwy składek, na pokrycie przyszłych odszkodowań, świadczeń i kosztów w odniesieniu do umów ubezpieczenia, które nie wygasają z ostatnim dniem okresu sprawozdawczego.

Rezerwa na ryzyka niewygasłe ustalana jest w Centrali PZU dla wszystkich grup (rodzajów) ubezpieczeń, dla których wskaźnik szkodowości okresu obrotowego jest większy od 100%.

Rezerwę na ryzyka niewygasłe ustala się metodą ryczałtową, jako różnicę pomiędzy iloczynem rezerwy składek i wskaźnika szkodowości danego okresu obrotowego (iloraz zobowiązań wynikających z wypadków zaistniałych w danym okresie obrotowym i składki zarobionej), a rezerwą składek dotyczącymi tego samego okresu ubezpieczenia.

Udział reasekuratorów w rezerwie na pokrycie ryzyka niewygasłego ustala się zgodnie z uregulowaniami odpowiednich umów reasekuracyjnych.

5.11.4.2. Rezerwa na wyrównanie szkodowości (ryzyka)

Rezerwę na wyrównanie szkodowości (ryzyka) tworzy się w ubezpieczeniach majątkowych i osobowych w wysokości mającej zapewnić wyrównanie wahań współczynnika szkodowości.

Zgodnie z Rozporządzeniem MF o rachunkowości zakładów ubezpieczeń rezerwę tę tworzy się na ostatni dzień roku obrotowego.

5.11.4.3. Rezerwa na dywidendy i udziały w zyskach

Na dzień dzisiejszy PZU nie posiada produktów, dla których istniałaby potrzeba tworzenia rezerwy na dywidendy i udziały w zyskach.

5.11.4.4. Rezerwa na szkody katastroficzne i ryzyka wyjątkowe

Rezerwa na szkody katastroficzne i ryzyka wyjątkowe jest tworzona w ubezpieczeniach majątkowych i osobowych centralnie, metodą ryczałtową. Rezerwa tworzona jest w celu pokrycia szkód powstałych w wyniku zjawisk o charakterze katastroficznym oraz masowym oraz na pokrycie szkód będących ryzykiem wyjątkowym. Na koniec każdego okresu sprawozdawczego, dla wybranych grup ubezpieczeń, stan rezerwy powiększany jest o ustalony procentowy odpis ze składki zarobionej na udziale własnym w tych grupach. Wysokość rezerwy nie

może przekroczyć ustalonego poziomu zależnego od składki zarobionej w okresie obrotowym. Wysokość odpisu skalkulowana została na podstawie historycznych informacji o wysokości i częstotliwości szkód katastroficznych w ubezpieczeniach znajdujących się w portfelu PZU. W przypadku wypłaty odszkodowań za szkody wynikające ze zdarzeń o charakterze katastroficznym (łącznie przekraczających ustaloną wartość), rezerwa jest pomniejszana o te wypłaty, po uwzględnieniu udziału reasekuratorów.

5.11.5. Pozostałe rezerwy w dziale ubezpieczeń na życie

5.11.5.1. Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe dla ubezpieczeń na życie, jeżeli ryzyko lokaty ponosi ubezpieczający

Rezerwy ubezpieczeń na życie, jeżeli ryzyko lokaty ponosi ubezpieczający tworzy się w wysokości sumy wartości udziałów w funduszu znajdujących się na

rachunkach ubezpieczonych wycenianych według wartości godziwej na dzień bilansowy.

5.11.5.2. Pozostałe rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe określone w statucie PZU Życie

Pozostałe rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe określone w statucie PZU Życie obejmują:

- rezerwę na rewaloryzację świadczeń z ubezpieczeń jednostkowych na życie i rent przejętych z PZU (tzw. stary portfel),
 - rezerwę na prowadzone procesy sądowe oraz świadczenia w związku z orzeczeniami sądowymi (na podstawie art. 358¹ §3 Kodeksu Cywilnego) w sprawie zmiany wysokości lub sposobu spełnienia świadczenia pieniężnego,
- [Wyżej wymienione rezerwy na postępowania sporne odpowiadają przewidywanej wartości dodatkowych świadczeń wynikających z postępo-

- wań spornych w oparciu o posiadane przez PZU Życie informacje dotyczące trendów zawartych ugód i zakończonych procesów sądowych]
- rezerwę na wypadek wystąpienia niskich stóp procentowych związanych z przychodami z lokat funduszu ubezpieczeniowego dla ubezpieczeń z gwarantowaną stopą zwrotu.

Rezerwa na wypadek wystąpienia niskich stóp procentowych związanych z przewidywanym obniżeniem się rentowności z lokat funduszu ubezpieczeniowego w przypadku ubezpieczeń jednostkowych na życie, jednostkowych z rosnącą sumą

i składką, ubezpieczeń grupowych typu Firma oraz ubezpieczeń rentowych tworzona jest metodą aktuarialną indywidualnie dla każdej umowy ubezpieczenia w wysokości odpowiadającej różnicy pomiędzy:

- wysokością rezerw matematycznych ustalonych

przy użyciu odpowiednich formuł matematycznych i zastosowaniu zmodyfikowanych stóp technicznych uwzględniających ich obniżkę w przyszłości oraz,

- wysokością rezerw matematycznych ustalonych zgodnie z obowiązującymi regulaminami tworzenia rezerw.

5.11.5.3. Rezerwy na premie i rabaty dla ubezpieczonych

Rezerwa ta odpowiada przewidywanym wysokościom udziałów w zyskach zakładu ubezpieczeń za-

rachowanych na dzień bilansowy, które zostaną przyznane po zakończeniu okresu rozliczeniowego.

5.12. Pozostałe rezerwy

W pozycji pozostałe rezerwy wykazuje się rezerwy na znane spółkom Grupy PZU ryzyko, pewne lub o dużym stopniu prawdopodobieństwa przyszłe zobowiązania, których kwotę można wiarygodnie oszacować, a w szczególności na straty z operacji gospodarczych w toku, w tym z tytułu udzielonych gwarancji, poręczeń, operacji kredytowych, skutków to-

czącego się postępowania sądowego niezwiązanego z umowami ubezpieczeniowymi.

W pozycji pozostałe rezerwy wykazywana jest również rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego.

5.13. Zobowiązania depozytowe wobec reasekurantów

Zobowiązania depozytowe wobec reasekuratorów wykazywane są w wartości nominalnej zatrzyma-

nego depozytu zgodnie z zawartymi umowami reasekuracyjnymi.

5.14. Przychody i koszty działalności lokacyjnej

5.14.1. Przychody z tytułu odsetek od depozytów w instytucjach kredytowych

Przychody z tytułu odsetek od depozytów w instytucjach kredytowych spółki Grupy PZU rozpoznają na zasadzie memoriałowej zgodnie, z którą w księgach rachunkowych wykazane są wszystkie przypadające na rzecz spółek Grupy PZU odsetki dotyczące danego okresu sprawozdawczego niezależnie

od terminu ich otrzymania. Jeżeli termin wygaśnięcia lokaty następuje po dniu bilansowym odsetki są naliczane memoriałowo proporcjonalnie do upływu czasu od dnia otwarcia lokaty do dnia bilansowego włącznie.

5.14.2. Przychody i koszty z tytułu dłużnych papierów wartościowych w ubezpieczeniach majątkowych i osobowych

Wynik z aktualizacji wyceny dłużnych papierów wartościowych zakwalifikowanych do portfela lokat przeznaczonych do obrotu oraz krótkoterminowego portfela lokat dostępnych do sprzedaży - tj. różnica między wartością godziwą a wartością nabycia lub wartością z wyceny na koniec poprzedniego roku obrotowego - ujmowany jest w pozycji „Niezrealizowane zyski/straty z lokat”.

W przypadku dłużnych papierów (innych niż lokaty stanowiące pokrycie rezerw na skapitalizowaną wartość rent oraz premie i rabaty w dziale ubezpieczeń majątkowych i osobowych zakwalifikowanych do długoterminowego portfela lokat dostępnych do sprzedaży) różnica między skorygowaną wartością nabycia lub wartością z wyceny na koniec poprzedniego roku obrotowego, a wartością nabycia jest wykazywana w pozycji „Niezrealizowane zyski/straty z lokat”.

Ujemna różnica między wartością godziwą, a skorygowaną wartością nabycia odnoszona jest w wynik finansowy, natomiast dodatnia różnica między wartością godziwą a skorygowaną wartością nabycia odnoszona jest na „Kapitał z aktualizacji wyceny”.

Skorygowana wartość nabycia to wartość nabycia skorygowana o skumulowaną kwotę zdyskontowanej różnicy między wartością początkową papieru wartościowego i jego wartością w terminie wymagalności, wyliczoną za pomocą efektywnej stopy procentowej.

Wynik z aktualizacji wyceny papierów zakwalifikowanych do krótko- i długoterminowego portfela lokat utrzymywanych do terminu wymagalności, tj. różnica między skorygowaną wartością nabycia a wartością nabycia, wykazywany jest w pozycji „Niezrealizowane zyski/straty z lokat”.

Zrealizowane przychody z tytułu sprzedaży/wykupu dłużnych papierów wartościowych wykazywane są w pozycji „Wynik dodatni/ujemny z realizacji lokat”. Przychody z tytułu aktualizacji wyceny lokat stanowiących pokrycie rezerw na skapitalizowaną wartość rent oraz premie i rabaty wykazywane są w technicznym rachunku ubezpieczeń majątkowych i osobowych.

Przychody z tytułu transakcji sprzedaży z przyrzeczeniem odkupu („repo”) dłużnych papierów wartościowych rozliczane są liniowo w okresie obowiązywania transakcji.

5.14.3. Przychody z nieruchomości

Przychodami z nieruchomości stanowiących lokaty są otrzymane opłaty dzierżawne, czynsze z tytułu najmu oraz inne opłaty związane z gospodarowaniem nieruchomościami.

Przychody z nieruchomości stanowiących lokaty wy-

kazywane są w pozycji „Przychody z lokat w nieruchomości” w ogólnym rachunku zysku i strat (w ubezpieczeniach majątkowych i osobowych) lub w technicznym rachunku zysku i strat (w ubezpieczeniach na życie).

5.14.4. Przychody i koszty z akcji i udziałów w ubezpieczeniach majątkowych i osobowych

Przychody i koszty z tytułu aktualizacji wyceny akcji i udziałów znajdujących się w portfelu lokat przeznaczonych do obrotu oraz krótkoterminowym portfelu lokat dostępnych do sprzedaży rozpoznawane są w wysokości różnicy pomiędzy wartością godziwą, a ceną nabycia lub wartością bilansową na koniec poprzedniego okresu obrotowego (jeżeli walory te zostały zakupione w poprzednich latach) w pozycji „Niezrealizowane zyski/straty z lokat”.

Niezrealizowane przychody z tytułu aktualizacji wyceny akcji znajdujących się w długoterminowym portfelu lokat dostępnych do sprzedaży wykazywane są w kapitale własnym w pozycji „Kapitał z aktualizacji wyceny” w wysokości różnicy między wartością godziwą a wartością nabycia.

Ujemna różnica z wyceny pomiędzy wartością nabycia a wartością godziwą, co do zasady odnoszona jest w ciężar rachunku zysków i strat, przy czym obniżenie wartości lokat uprzednio przeszacowanej do wysokości kwoty, o którą podwyższono z tego

tytułu kapitał z aktualizacji wyceny, powoduje w pierwszej kolejności pomniejszenie kapitału z aktualizacji wyceny a następnie skutki obniżenia wartości lokat zalicza się do niezrealizowanych strat na lokatach.

Przychody i koszty z tytułu sprzedaży akcji ewidencjonowane są w pozycji „Wynik dodatni/ujemny z realizacji lokat”.

Przychody są powiększane o otrzymaną w danym okresie dywidendę. Przychody z dywidend są ewidencjonowane w wartości brutto przyznanych dywidend.

Przychody z lokat stanowiących pokrycie rezerw w dziale ubezpieczeń na życie ujmowane są w technicznym rachunku ubezpieczeń na życie a następnie rozliczane są na części techniczną oraz ogólną. Sposób rozliczania został przedstawiony w punkcie 5.14.5. skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy PZU za rok 2003.

5.14.5. Prezentacja przychodów z lokat w dziale ubezpieczeń na życie

PZU Życie dokonuje łącznego inwestowania środków własnych ubezpieczyciela i środków funduszu ubezpieczeniowego nie rozgraniczając lokat, za wyjątkiem lokat funduszu ubezpieczeń na życie na rachunek i ryzyko ubezpieczającego oraz lokat traktowanych jako lokaty dokonane ze środków własnych PZU Życie, które są wyodrębnione.

Przychody z lokat stanowiących pokrycie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych, niezrealizowane zyski z tych lokat oraz koszty działalności lokacyjnej i niezrealizowane straty na tych lokatach są rozliczane na część techniczną, ujmowaną w technicznym rachunku ubezpieczeń na życie oraz część ogólną, ujmowaną w ogólnym rachunku zysków i strat. Przychody z lokat funduszu ubezpieczeń na

rachunek i ryzyko ubezpieczającego są odnoszone bezpośrednio do technicznego rachunku ubezpieczeń na życie.

Wartość przychodów z lokat zarachowana na przychody ogólnego rachunku zysków i strat wyliczana jest jako iloczyn sumy przychodów z lokat i niezrealizowanych przychodów pomniejszonych o koszty działalności lokacyjnej z wyłączeniem odpowiednio przychodów z lokat, niezrealizowanych przychodów z lokat i kosztów działalności lokacyjnej dotyczących lokat ubezpieczeń życiowych z umów związanych z ryzykiem inwestycyjnym, lokat dokonywanych ze środków własnych oraz stosunku sumy średniej wartości lokat (z wyłączeniem lokat dokonywanych ze środków własnych oraz lokat na ry-

zyko ubezpieczającego) i średniej wartości środków pieniężnych pomniejszonej o rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe do sumy średniej wartości lokat (z wyłączeniem lokat dokonywanych ze środków własnych oraz lokat na ryzyko ubezpieczającego) i średniej wartości środków pieniężnych.

Przez średnią wartość rozumie się w powyższym przypadku sumę salda bilansu otwarcia i zamknięcia za dany okres sprawozdawczy podzieloną przez dwa.

Otrzymałą wartość zarachowanego przychodu powiększa się o przychody zainkasowane, niezrealizowane zyski, koszty poniesione oraz dodatni i ujemny wynik na sprzedaży lokat związane z lokatami

ze środków własnych oraz lokat na ryzyko ubezpieczającego a ujmowanych odrębnie w księgach rachunkowych i przenosi do ogólnego rachunku zysków i strat w pozycję „przychody z lokat netto po uwzględnieniu kosztów, przeniesione z technicznego rachunku ubezpieczeń na życie” na ogólny rachunek zysków i strat.

Podział przychodów z lokat i kosztów działalności lokacyjnej w technicznych rachunkach ubezpieczeń na życie na poszczególne grupy ubezpieczeń (z wyłączeniem przychodów i kosztów z lokat funduszu ubezpieczeń na życie na rachunek i ryzyko ubezpieczającego) dokonywany jest w oparciu o procentową strukturę funduszu ubezpieczeniowego.

5.15. Przychody ze sprzedaży usług ubezpieczeniowych w dziale ubezpieczeń osobowych i majątkowych oraz w dziale ubezpieczeń na życie

5.15.1. Ubezpieczenia majątkowe i osobowe

Ewidencja przychodów z tytułu przypisu składek prowadzona jest według daty wymagalności, co w zakresie ubezpieczeń bezpośrednich oznacza datę pierwszego dnia okresu ubezpieczenia ustalonego w umowie ubezpieczenia (polisie), nie wcześniej jednak niż data opłacenia składki, jeżeli w umowie ubezpieczenia odpowiedzialność PZU została uwarunkowana opłaceniem składki.

Powyższy wymóg ewidencji przychodów z tytułu składek uważa się za spełniony, jeżeli przychód z tytułu składki zostanie zarejestrowany w miesiącu, w którym przypada data wymagalności składki. Zgodnie z interpretacją KNUiFE z dnia 9 grudnia

2002 roku składka opłacona w okresie do ostatniego dnia okresu sprawozdawczego (włącznie), dotycząca polisa z okresem ubezpieczenia od pierwszego dnia następnego miesiąca została wykazana w przychodach przyszłych okresów na dzień kończący okres sprawozdawczy.

Udział reasekuratorów w składce ustalony został dla tych grup ubezpieczeń, dla których istnieje pokrycie reasekuracyjne, w takiej części, w jakiej składka podlega cesji zgodnie z odpowiednimi umowami reasekuracyjnymi obowiązującymi w danym okresie ubezpieczeniowym.

5.15.2. Ubezpieczenia na życie

Składki przypisane ujęte w technicznym rachunku ubezpieczeń na życie obejmują kwoty należne

w trakcie okresu sprawozdawczego z tytułu zawartych umów ubezpieczenia, bez względu na to, czy

kwoty te odnoszą się do całości lub części następnego okresu sprawozdawczego. Składki korygowane są o zmianę stanu rezerwy świadczeń w ciągu

okresu sprawozdawczego oraz zmniejszane są o składki należne reasekuratorom.

5.16. Przychody z lokat netto po uwzględnieniu kosztów, przeniesione z ogólnego rachunku zysku i strat

Skapitalizowana wartość rent z ubezpieczeń odpowiedzialności cywilnej została powiększona o dochody z tytułu lokat na pokrycie tej rezerwy. W związku z łącznym inwestowaniem (lokowaniem) środków własnych ubezpieczyciela i środków funduszu ubezpieczeniowego oraz brakiem rozgraniczenia tych lokat, wartość przychodów z działalności lokacyjnej do przeniesienia z ogólnego rachunku zysków i strat do technicznego rachunku ubezpieczeń majątkowych i osobowych w okresach sprawozdawczych wylicza się w sposób następujący:

$$D_k = \sum_{i=1}^k RSWR_{i-1} \cdot r_i$$

gdzie:

D_k - wysokość dochodów z lokat stanowiących pokrycie rezerwy na skapitalizowaną wartość rent, na koniec miesiąca k ,

$RSWR_{i-1}$ - wysokość rezerwy na skapitalizowaną wartość rent na udziale własnym, na koniec miesiąca poprzedzającego miesiąc i ,

r_i - rentowność za miesiąc i będących w posiadaniu PZU obligacji Skarbu Państwa utrzymywanych do dnia wykupu, uwzględniająca odpowiednie koszty działalności lokacyjnej

Do dnia 31 grudnia 2002 roku włącznie do wyliczenia przychodów z lokat przenoszonych z ogólnego rachunku zysków i strat do technicznego rachunku ubezpieczeń majątkowych i osobowych PZU stosował inną metodologię z uwagi na brak wyodrębnienia aktywów na pokrycie rezerwy na skapitalizowaną wartość rent.

5.17. Koszty odszkodowań wypłaconych

5.17.1. Ubezpieczenia majątkowe i osobowe

Odszkodowania i świadczenia w zakresie ubezpieczeń bezpośrednich ewidencjonowane są pod datą dokonania wypłaty, bez względu na datę powstania i rejestracji szkody. Wykazywana wartość odszkodowań i świadczeń w technicznym rachunku ubezpieczeń majątkowych i osobowych obejmuje wszelkie wypłaty i obciążenia dokonywane w okresie sprawozdawczym z tytułu odszkodowań i świadczeń za szkody i wypadki powstałe w okresie sprawo-

zdawczym i w okresach ubiegłych łącznie z wszelkimi kosztami likwidacji szkód i windykacji regresów, zmniejszone o zwroty, regresy i wszelkie odzyski.

Udział reasekuratorów w odszkodowaniach i świadczeniach ustalony został dla tych grup ubezpieczeń, dla których istnieje pokrycie reasekuracyjne, w takiej części, w jakiej reasekuratorzy uczestniczą w od-

[=]

partnerstwo

Partner powinien
być niezawodny,
bez względu na okoliczności.
Dobry ubezpieczyciel
jest zawsze blisko.
Tak jak PZU.

szkodowaniach i świadczeniach zgodnie z odpowiednimi umowami reasekuracyjnymi obowiązującymi w danym okresie ubezpieczeniowym.

Koszty likwidacji szkód obejmują bezpośrednie i po-

średnie koszty związane z wykazywaniem czynności, które zmierzają do rozpatrzenia i zamknięcia spraw zgłoszonych dotyczących szkód, lub wspierają czynności zmierzające do rozpatrzenia i zamknięcia spraw zgłoszonych szkód.

5.17.2. Ubezpieczenia na życie

Wartość odszkodowań i świadczeń wypłacanych ujmowana jest w wysokości faktycznie wypłaconej po potrąceniu zwrotów i refundacji (z wyjątkiem refundacji z tytułu reasekuracji biernej), powiększonej o zmianę stanu rezerwy na niewypłacone świadczenia na udziale własnym na koniec i początek okresu sprawozdawczego, oraz pomniejszonej o udział reasekuratorów w wypłaconych świadczeniach i rezerwach.

Koszty likwidacji świadczeń obejmują bezpośrednie i pośrednie koszty związane z wykazywaniem czynności, które zmierzają do rozpatrzenia i zamknięcia spraw zgłoszonych dotyczących świadczeń, lub wspierają czynności zmierzające do rozpatrzenia i zamknięcia spraw zgłoszonych świadczeń.

5.18. Koszty działalności ubezpieczeniowej

5.18.1. Ubezpieczenia majątkowe i osobowe

Koszty akwizycji obejmują koszty związane z zawieraniem umów ubezpieczenia. W szczególności do kosztów akwizycji zalicza się: wynagrodzenia prowizyjne pośredników, koszty prowizji podmiotów gospodarczych, koszty opłat pocztowych, bankowych i telekomunikacyjnych oraz zużycie druków i innych materiałów, związane z akwizycją i przypisem składek, poniesione w celu zawarcia ubezpieczenia. Koszty akwizycji obejmują również koszty pośrednio związane z pozyskaniem i zawarciem ubezpieczeń, w tym koszty reklamy i koszty ogólne związane z badaniem wniosków i wystawianiem polis ubezpieczeniowych, a także koszty wynagrodzeń innych niż prowizje agencyjne.

Dla zachowania współmierności przychodów (składka przypisana) i kosztów akwizycji PZU, w ciężar kosztów akwizycji nalicza się prowizję należną niewymagalną dotyczącą przypisu bieżącego okresu

sprawozdawczego, rozlicza się prowizję niewymagalną zarachowaną w poprzednim okresie sprawozdawczym oraz odracza się poniesione i zarachowane koszty akwizycji dotyczące następnych okresów sprawozdawczych.

Koszty administracyjne obejmują koszty działalności ubezpieczeniowej, nie zaliczone do kosztów akwizycji, odszkodowań i świadczeń lub kosztów działalności lokacyjnej, związane z inkasem składek, zarządzaniem portfelem umów ubezpieczenia, umów reasekuracji oraz ogólnym zarządzaniem zakładem ubezpieczeń.

Koszty działalności ubezpieczeniowej korygowane są o wartość otrzymanych od brokerów i reasekuratorów, w ramach reasekuracji biernej i retrocesji, prowizji reasekuracyjnych i udziałów w zyskach reasekuratorów i retrocesjonariuszy.

5.18.2. Ubezpieczenia na życie

Koszty akwizycji są to koszty bezpośrednie i pośrednie związane z zawieraniem umów ubezpieczenia obejmujące koszty czynności, które:

- zmierzają do zawarcia i włączenia do portfela nowych umów ubezpieczenia, co wiąże się z pozyskaniem nowej składki lub
- zmierzają do zmiany zakresu lub odnowienia umów ubezpieczenia oraz włączenia tych zmian

do portfela, co wiąże się z pozyskaniem nowej składki.

Koszty prowizji ujmowane są w okresie, w którym należna jest składka stanowiąca podstawę wypłaty prowizji. Wartość kosztów akwizycji korygowana jest o zmianę stanu aktywowanych kosztów akwizycji.

5.19. Koszty związane z obsługą nieruchomości posiadanych przez spółki Grupy PZU i wykorzystywanych na własne potrzeby

Koszty utrzymania nieruchomości wykorzystywanych na własne potrzeby spółek Grupy Kapitałowej PZU są wykazywane w skonsolidowanym technicznym rachunku ubezpieczeń majątkowych i osobowych oraz w skonsolidowanym technicznym rachunku ubezpieczeń na życie.

Koszty utrzymania nieruchomości Tower obejmujące m.in. koszty działalności operacyjnej PZU Tower

a w szczególności amortyzację budynku, usługi obce oraz zużycie materiałów i energii są wykazywane w skonsolidowanych rachunkach technicznych ubezpieczeń majątkowych i osobowych oraz ubezpieczeń na życie oraz w ogólnym skonsolidowanym rachunku zysków i strat w proporcjach wynikających z wykorzystywanej powierzchni przez daną spółkę Grupy PZU.

5.20. Koszty marketingu i reklamy

Koszty marketingu i reklamy odnoszone są w kosztach w momencie ich poniesienia.

5.21. Przychody i koszty związane z działalnością towarzystwa emerytalnego

Koszty poniesione w związku z akwizycją na rzecz OFE PZU rozliczane są w okresie dwóch lat od podpisania umowy i obciążają pozycję „Pozostałe koszty operacyjne” w skonsolidowanym ogólnym rachunku zysków i strat Grupy Kapitałowej. Odroczone koszty ujmowane są w skonsolidowanym bilansie Grupy Kapitałowej w pozycji „Inne rozlicze-

nia międzyokresowe czynne”. Wszelkie pozostałe koszty oraz przychody związane z działalnością PTE PZU wykazywane są w skonsolidowanym ogólnym rachunku Grupy Kapitałowej w pozycjach „Pozostałe koszty operacyjne” oraz „Pozostałe przychody operacyjne”.

5.21.1. Opłata za zarządzanie OFE PZU „Złota Jesień”

PTE PZU zgodnie z Załącznikiem nr 3 do Statutu OFE PZU za zarządzanie OFE PZU „Złota Jesień” otrzymuje wynagrodzenie w wysokości nie większej niż 0,05% wartości zarządzanych aktywów

netto miesięcznie. W roku 2003 i latach poprzednich PTE PZU pobierała opłatę za zarządzanie w wysokości 0,05%.

5.21.2. Opłata manipulacyjna

PTE PZU pobierało w 2003 roku opłatę manipulacyjną od składek przekazanych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych („ZUS”) do OFE PZU „Złota Jesień” w wysokości określonej w Statucie Funduszu.

Opłata manipulacyjna wynosi:

- 9% każdej składki wpłaconej przez Członka OFE PZU w okresie pierwszych dwóch lat od daty uzyskania członkostwa,
- 7% kwoty składki w okresie od początku trze-

ciego roku do końca piętnastego roku od daty uzyskania członkostwa w OFE PZU,

- 3% od kwoty każdej składki wpłaconej przez Członka OFE PZU w okresie od początku szesnastego roku od daty uzyskania członkostwa w OFE PZU.

Opłata manipulacyjna jest rozpoznawana jako przychód PTE PZU w miesiącu wpływu do OFE PZU składki, od której jest należna.

5.21.3. Opłaty z tytułu dokonywanych wypłat transferowych w PTE PZU

Opłaty z tytułu dokonanych wypłat transferowych, pobierane są zgodnie z postanowieniami statutu

OFE PZU i wykazywane są w miesiącach, w których przypadają terminy rozliczenia wypłat transferowych.

5.21.4. Wpłaty na rzecz KNUiFE i Rzecznika Ubezpieczonych

PTE PZU przekazywało opłatę do KNUiFE w wysokości 0,12% sumy składek wpłaconych w 2003 roku do zarządzanego przez PTE Funduszu oraz Rzecznika

Ubezpieczonych w wysokości 0,0066% sumy składek wpłaconych w 2003 roku do Funduszu.

5.21.5. Wpłaty na Fundusz Gwarancyjny

PTE PZU jest zobowiązane do dokonywania wpłat na Fundusz Gwarancyjny. Wysokość wpłat do Funduszu Gwarancyjnego wynosi 0,1% wartości aktywów netto OFE PZU „Złota Jesień”. Na poczet

każdej kolejnej wpłaty zaliczane są poprzednie wpłaty powiększone o pożytki z ich lokowania i pomniejszone o wynagrodzenie należne Krajowemu Depozytowi Papierów Wartościowych („KDPW”).

5.21.6. Wpłaty na rachunek rezerwowy

PTE PZU jest zobowiązane do dokonywania wpłat na rachunek rezerwowy w OFE PZU „Złota Jesień”. Środki zgromadzone na rachunku rezerwowym powinny stanowić równowartość 1,5% wartości środków zgromadzonych na rachunkach wszystkich członków OFE PZU.

PTE PZU przyjął zasadę odnoszenia wpłat na rachunek rezerwowy w koszty w momencie zarachowania płatności należnej na rachunek rezerwowy. Od dnia 1 października 2003 roku obowiązuje znowelizowana ustawa o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych (Dz. U. nr 170/2003 poz. 1651).

5.21.7. Opłaty dla KDPW

PTE PZU jest zobowiązane do dokonywania na rzecz KDPW opłaty z tytułu refundacji kosztów za wykonanie czynności związanych z obsługą wypłat transferowych.

Do dnia 14 października 2003 roku opłata ta stano-

wiła 1% kwoty najniższego wynagrodzenia. Zgodnie ze znowelizowaną ustawą o funduszach emerytalnych PTE PZU uiszcza opłatę w wysokości 1% kwoty minimalnego wynagrodzenia, określonego w odrębnych przepisach, od każdej rozliczonej wypłaty transferowej.

5.21.8. Opłaty dla ZUS

PTE PZU jest zobowiązane do dokonywania opłat do ZUS z tytułu poniesionych kosztów poboru i dochodzenia składek w wysokości 0,8% składek przekazanych przez ZUS.

PTE PZU zobowiązane jest również do uiszczania na

rzecz ZUS opłaty z tytułu refundacji za wykonanie czynności związanych z przystąpieniem członka do innego otwartego funduszu, polegających na rejestracji umowy o członkostwo osoby przystępującej do nowego funduszu. Wysokość tej opłaty stanowi 1% kwoty najniższego wynagrodzenia.

5.22. Transakcje w walutach obcych

Aktywa wyrażone w walutach obcych przeliczane są na złote według kursu kupna stosowanego w tym dniu przez bank, z którego usług korzystają spółki Grupy PZU, nie wyższego od kursu średniego ustalonego dla danej waluty przez NBP na dzień bilansowy.

Pasywa wyrażone w walutach obcych przeliczane są na złote według kursu sprzedaży stosowanego w tym dniu przez bank, z którego usług korzystają spółki Grupy PZU, nie niższego od kursu średniego ustalonego dla danej waluty przez NBP na dzień bilansowy.

Wyrażone w walutach obcych operacje sprzedaży lub kupna walut oraz zapłaty należności lub zobowiązań ujmowane są w księgach rachunkowych po kursie kupna lub sprzedaży walut stosowanym przez bank, z którego usług korzystają spółki Grupy PZU.

W przypadku pozostałych operacji spółki Grupy PZU stosują średni kurs ustalony przez NBP dla danej waluty, na dzień przeprowadzenia operacji, chyba, że w zgłoszeniu celnym lub innym wiążącym dokumencie ustalony został inny kurs.

5.23. Opodatkowanie

Bieżące zobowiązania z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych są naliczane zgodnie z polskimi przepisami podatkowymi.

W związku z przejściowymi różnicami między wykazywaną w księgach rachunkowych wartością aktywów i pasywów a ich wartością podatkową oraz stratą podatkową możliwą do odliczenia w przyszłości, spółki Grupy PZU tworzą rezerwę i ustalają aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego, którego jest podatnikami.

Wartość podatkowa aktywów jest to kwota wpływająca na pomniejszenie podstawy obliczenia podatku dochodowego w przypadku uzyskania z nich, w sposób pośredni lub bezpośredni, korzyści ekonomicznych. Jeżeli uzyskanie korzyści ekonomicznych z tytułu określonych aktywów nie powoduje pomniejszenia podstawy obliczenia podatku dochodowego, to wartość podatkowa aktywów jest ich wartością księgową. Wartością podatkową pasywów jest ich wartość księgowa pomniejszona o kwoty, które w przyszłości pomniejszą podstawę podatku dochodowego.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego spółki Grupy PZU ustalają w wysokości kwoty przewidzianej w przyszłości do odliczenia od podatku dochodowego, w związku z ujemnymi różnicami przejściowymi, które spowodują w przyszłości zmniejszenie podstawy obliczenia podatku dochodowego oraz straty podatkowej możliwej do odliczenia, ustalonej przy uwzględnieniu zasady ostrożności. Rezerwę z tytułu odroczonego podatku dochodowego spółki Grupy PZU tworzą w wysokości kwoty podatku dochodowego, wymagającej w przyszłości zapłaty, w związku z występowaniem dodatnich różnic przejściowych, to jest różnic, które

spowodują zwiększenie podstawy obliczenia podatku dochodowego w przyszłości.

Wysokość rezerwy i aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego ustalane są przy uwzględnieniu stawek podatku dochodowego obowiązujących w roku powstania obowiązku podatkowego. Rezerwy i aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego, dotyczące operacji rozliczanych z kapitałem własnym, odnoszone są również na kapitał własny.

W 2003 roku PZU oraz PZU Życie skorzystały z przewidzianej w art. 25 ust. 7 pkt 1 na podstawie artykułu 25 ust. 6 ustawy z dnia 15 lutego 1992 roku o podatku dochodowym od osób prawnych (tj. Dz. U. z 2000 r. Nr 54 poz. 654 z późn. zm.) możliwości wyboru uproszczonej formy wpłaty zaliczek na podatek dochodowy od osób prawnych. Zgodnie z zasadami obowiązującymi od 1 stycznia 2003 roku, zryczałtowane miesięczne zaliczki na podatek dochodowy od osób prawnych wynoszą 1/12 podatku należnego wykazanego w rocznym zeznaniu podatkowym złożonym w poprzednim roku podatkowym. PZU oraz PZU Życie obowiązane są do terminowego uiszczania zryczałtowanych wpłat, nie ma jednak obowiązku składania deklaracji miesięcznych.

W celu zachowania współmierności przychodów i kosztów oraz zapewnienia porównywalności danych, w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym, pomimo prowadzenia przez PZU oraz PZU Życie rozliczeń podatku w formie ryczałtowej, zostało uwzględnione zobowiązanie wobec Urzędu Skarbowego oraz obciążenie zysku brutto podatkiem w wysokości, która wynika z wyliczenia podatku dochodowego od osób prawnych na zasadach obowiązujących w latach poprzednich.

5.24. Koszty urlopów pracowniczych

Pracownikom spółek Grupy PZU przysługuje prawo do urlopów na warunkach określonych w przepisach kodeksu pracy (Dz. U. Nr 21/1998, poz. 94). Spółki uznają koszt urlopów pracowniczych na bazie memoriałowej, stosując metodę zobowiązań. Zobowiązanie z tytułu urlopów pracowniczych us-

talane jest w oparciu o różnicę pomiędzy faktycznym stanem wykorzystania urlopów przez pracowników, a stanem, jaki istniałby, gdyby urlopy były wykorzystywane proporcjonalnie do upływu czasu w okresie, za które te urlopy przysługują pracownikom.

5.25. Odprawy emerytalne i rentowe oraz nagrody jubileuszowe

Zgodnie z zasadami wynagradzania obowiązującymi w Grupie pracownicy mają prawo do nagród jubileuszowych po osiągnięciu określonej liczby lat pracy; odpraw emerytalnych i rentowych w momencie przejścia na emeryturę lub rentę. Wysokość świadczenia jest uzależniona od długości okresu zatrudnienia i średniego miesięcznego wynagrodzenia.

Koszty nagród jubileuszowych oraz odpraw emerytalnych i rentowych oszacowane metodami aktualnymi są rozpoznawane memoriałowo. Zobowią-

zania i koszty wynikające z określonych świadczeń są wyliczane przy zastosowaniu metody prognozowanych uprawnień jednostkowych. Zgodnie z metodą prognozowanych uprawnień jednostkowych w każdym kolejnym okresie zatrudnienia pracownika wartość świadczeń jest zwiększana o dodatkową jednostkę, do której prawo nabył pracownik i naliczana jest każda kolejna jednostka, aż do osiągnięcia ostatecznej wysokości świadczenia. Wartość określonego świadczenia stanowi wartość bieżąca szacowanych przyszłych przepływów pieniężnych z tego tytułu.

5.26. Wbudowane instrumenty pochodne

Wyodrębnione wbudowane instrumenty pochodne wykazywane są na dzień 31 grudnia 2003 roku jako pozostałe należności/zobowiązania, co wynika z charakteru zawieranych umów. Wyceniane są we-

dług wartości godziwej a zmiany ich wartości ujmowane są w skonsolidowanym ogólnym rachunku zysków i strat w pozycjach „pozostałe przychody operacyjne” lub „pozostałe koszty operacyjne”.

6. Dokonane w stosunku do poprzedniego roku obrotowego zmiany sposobu sporządzania skonsolidowanego sprawozdania finansowego oraz zasad rachunkowości

6.1. Zmiany dotyczące ewidencji rozrachunków z komisarki awaryjnej oraz należności regresowej

W 2003 roku PZU przekwalifikował do należności regresowych uprzednio zaliczane do należności z tytułu komisarki awaryjnej należności, z którymi po wypłacie odszkodowań (głównie z ubezpieczenia AC) występuje do innych zakładów ubezpieczeń, w których zostały zawarte umowy odpowiedzialności cywilnej sprawcy szkody.

Gdyby powyższą zasadę zastosowano do prezentacji należności w bilansie otwarcia 2003 roku, to należności wykazane w pozycji aktywów „Należności z tytułu ubezpieczeń bezpośrednich - inne należności” byłyby o 15 938 tys. PLN wyższe, a należności wykazane w pozycji aktywów „Pozostałe należności” byłyby o taką samą kwotę niższe.

6.2. Zmiany dotyczące ewidencji rozrachunków

W związku z wprowadzeniem z dniem 1 stycznia 2003 roku w Centrali PZU nowego systemu finansowo-księgowego oraz planu kont, w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy PZU za rok 2003 uległa zmianie prezentacja rozrachunków. Obecnie rozrachunki, w tym z tytułu reasekuracji i ubezpieczeń prezentowane są w szyku rozwartym dla wszystkich czynnych umów, odrębnie dla poszczególnych należności i zobowiązań dla danego tytułu rozrachunku.

Funkcjonujący do końca 2002 roku system finansowy nie pozwalał na prezentację rozrachunków w szyku rozwartym, odrębnie dla poszczególnych należności i zobowiązań. Odtworzenie danych za rok 2002 w formie porównywalnej z danymi za rok 2003 ze względu na konieczny nakład pracy jest nieuzasadnione ekonomicznie.

Powyższe zmiany wpływają wyłącznie na prezentację niektórych pozycji aktywów i pasywów i nie mają wpływu na wynik finansowy Grupy PZU.

6.3. Zmiana sposobu wyliczenia przychodów z lokat przeniesionych z ogólnego rachunku zysków i strat do technicznego rachunku ubezpieczeń majątkowych i osobowych

Z uwagi na brak wydzielonego portfela lokat pokrywającego rezerwy na skapitalizowaną wartość rent do dnia 31 grudnia 2002 r. włącznie do wyliczania przychodów z lokat przenoszonych z ogólnego rachunku zysków i strat PZU stosował uproszczoną metodologię. Gdyby zasady wyliczenia przy-

chodów z lokat netto po uwzględnieniu kosztów, przenoszonych z ogólnego rachunku zysków i strat stosowane w 2003 roku zastosować do roku 2002 wówczas kwota przenoszonych przychodów wynosiłaby 212 640 tys. PLN.

6.4. Wprowadzenie do ewidencji bilansowej prawa wieczystego użytkowania gruntów

W 2003 roku PZU wprowadził do ksiąg rachunkowych prawa wieczystego użytkowania gruntów uzyskane nieodpłatnie na podstawie decyzji administracyjnych.

Przedmiotowe prawa wprowadzono do ksiąg w wartości wynikającej z decyzji administracyjnych otrzymanych do dnia 31 grudnia 2001 roku, ustalających opłatę roczną za użytkowanie wieczyste gruntów i pomniejszono o amortyzację naliczoną za lata 2002 i 2003.

Wyżej określone prawa wieczystego użytkowania gruntu zostały wykazane w aktywach bilansu w pozycji „Rzeczowe składniki aktywów” oraz w pasywach bilansu w pozycji „Przychody przyszłych okresów”.

Prawa wieczystego użytkowania gruntów podlegają amortyzacji.

Jeśli, zgodnie ze Ustawą o Rachunkowości, przedmiotowe prawa wieczystego użytkowania gruntów zostałyby wprowadzone do ksiąg 1 stycznia 2002 roku, to wartość początkowa tych praw oraz odpowiadających im przychodów przyszłych okresów wyniosłaby 14 561 tys. PLN. W okresie od 1 stycznia 2002 roku do 31 grudnia 2003 roku otrzymano prawa wieczystego użytkowania gruntów o wartości 281 tys. PLN oraz zbyto prawa o wartości 282 tys. PLN. Amortyzacja i umorzenie naliczone dla ujętych na dzień 31 grudnia 2003 roku w księgach rachunkowych praw wieczystego użytkowania, wynosi 351 tys. PLN. Wartość bilansowa przedmiotowych praw wieczystego oraz przychodów przyszłych okresów na dzień 31 grudnia 2003 roku wynosi 14 209 tys. PLN.

6.5. Rezerwa na świadczenia emerytalne oraz inne obowiązkowe świadczenia pracowników

W 2003 roku PZU zwiększył poziom rezerwy na świadczenia emerytalne i nagrody jubileuszowe o kwotę 76 493 tys. PLN. Wzrost spowodowany jest

doprecyzowaniem danych o osobach zwolnionych z pracy w PZU.

6.6. Wpłaty dokonywane przez PTE PZU SA na rachunek rezerwowy w Otwartym Funduszu Emerytalnym PZU „Złota Jesień”

W roku 2003 koszty PTE PZU z tytułu wpłat na rachunek rezerwowy w OFE PZU „Złota Jesień” wy-

niosły 19 374 tys. PLN.

6.7. Zmiana dotycząca sposobu odnoszenia eliminacji konsolidacyjnych wprowadzonych w latach poprzednich

W bieżącym roku obrotowym przyjęto zasadę odnoszenia eliminacji przychodów, kosztów oraz nie-

zrealizowanych z punktu widzenia Grupy PZU zysków, na pozycję „zysk (strata) z lat ubiegłych”, nie-

zależnie od tego, czy kwoty podlegające eliminacji dotyczyły jednostek ponoszących straty, czy też jednostek wykazujących podlegające przeniesieniu na kapitały zapasowe zyski.

W poprzednich latach obrotowych eliminacje przychodów, kosztów oraz niezrealizowanych z punktu widzenia Grupy PZU zysków były odnoszone na pozycję „kapitały zapasowe”, jeżeli eliminacji podlegały kwoty dotyczące jednostek, które na mocy decyzji Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy (Udziałowców) przeniosły zyski na kapitał zapasowy. Eliminacje przychodów, kosztów oraz niezrealizowanych z punktu widzenia Grupy PZU zysków były odnoszone na pozycję „zyski (straty) z lat ubiegłych”, jeżeli eliminacji podlegały kwoty dotyczące jedno-

stek, które w wyniku ponoszenia strat nie podnosiły kapitałów zapasowych.

W następstwie zmiany sposobu odnoszenia eliminacji konsolidacyjnych kapitały zapasowe na dzień 31 grudnia 2002 roku zostały podniesione o kwotę 192 778 tys. PLN w stosunku do kwoty wykazanej w sprawozdaniu za rok 2002, a pozycja „zysk (strata) z lat ubiegłych” uległa zmniejszeniu o kwotę 192 778 tys. PLN.

Zmiana zasad prezentacji eliminacji konsolidacyjnych nie wpłynęła na sumę kapitałów własnych ani wyniki finansowe żadnego z prezentowanych lat obrotowych.

6.8. Zmiana sposobu eliminacji wydatków z tytułu najmu oraz usług informatycznych

W roku bieżącym koszty ponoszone przez PZU oraz PZU Życie z tytułu usług świadczonych przez PZU Tower oraz Centrum Informatyki Grupy PZU podlegają eliminacji z pozycji „Wydatki o charakterze administracyjnym” skonsolidowanego rachunku przepływów pieniężnych. Dla zapewnienia porównywalności dane porównawcze za okres 12 miesięcy zostały zaprezentowane w sposób odmienny niż w sprawozdaniu skonsolidowanym za rok 2002.

W wyniku zmiany, pozycje „Pozostałe wydatki z działalności bezpośredniej oraz reasekuracji czyn-

nej” roku 2002 wzrosły o kwotę 96 752 tys. PLN, podczas gdy „Wydatki o charakterze administracyjnym” spadły o kwotę 96 752 tys. PLN w porównaniu z danymi prezentowanymi w roku poprzednim.

Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej nie uległy zmianie w stosunku do danych zaprezentowanych w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym za okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2002 roku.

6.9. Zmiana sposobu przeprowadzania eliminacji konsolidacyjnych dotyczących kosztów administracyjnych w ubezpieczeniach na życie

W roku obrotowym zakończonym 31 grudnia 2003 roku przyjęto bardziej szczegółową metodę przeprowadzenia eliminacji konsolidacyjnych, dotyczących kosztów administracyjnych w ubezpieczeniach na życie, uwzględniając fakt, że PZU Życie doko-

nuje alokacji kosztów zgodnie z Rachunkiem Kosztów Działalności ABC.

Dla zapewnienia porównywalności z danymi za bieżący rok obrotowy dane porównawcze za okres 12

miesiące zakończony 31 grudnia 2002 roku zostały przedstawione w sposób analogiczny do metodologii zastosowanej w roku 2003.

Dokonana zmiana nie wpłynęła na skonsolidowany wynik finansowy netto Grupy PZU za okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2002 roku.

7. Sprawozdania finansowe spółek podlegających konsolidacji („sprawozdania finansowe”) - przepisy prawne wchodzące w życie w dniu 1 stycznia 2004 roku

Sprawozdania finansowe za rok kończący się dnia 31 grudnia 2003 roku zostały przygotowane zgodnie z przepisami ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości, obowiązującymi na dzień 31 grudnia 2003 roku oraz przepisami rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 10 grudnia 2001 roku w sprawie szczególnych zasad rachunkowości zakładów ubezpieczeń (Dz. U. nr 149 pozycja 1671), obowiązującymi na dzień 31 grudnia 2003 roku. Przepisy ustawy z dnia 12 grudnia 2003 roku o zmianie ustawy Kodeks Spółek Handlowych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. nr 229, poz. 2276), ustawy z dnia 22 maja 2003 roku o działalności ubezpieczeniowej (Dz. U. nr 124, poz. 1151) oraz przepisy Rozporządzenia w sprawie szczegółowych zasad rachunkowości zakładów ubezpieczeń z dnia 8 grudnia 2003 roku (Dz. U. nr 218, poz. 2144) wchodzi w życie w dniu 1 stycznia 2004 roku i mają zastosowanie po raz pierwszy do sprawozdań finansowych sporządzonych za rok obrotowy rozpoczynający się 1 stycznia 2004 roku. Korekty

wymagane w celu spełnienia wymogów przepisów ustawy o działalności ubezpieczeniowej po zmianach zostaną przedstawione w sprawozdaniach finansowych za rok kończący się dnia 31 grudnia 2004 roku jako korekta bilansu otwarcia zysku z lat ubiegłych na dzień 1 stycznia 2004 roku, ponieważ wynikają one ze zmian zasad rachunkowości wymaganych przepisami prawa i zastosowanych w sposób retrospektywny. Korekty o których mowa powyżej będą dotyczyły między innymi:

- wyceny lokat, w tym wyceny udziałów w jednostkach podporządkowanych,
- zmiany kwalifikacji nieruchomości wykorzystywanych na własne potrzeby,
- zmiany w ustalaniu przychodów z tytułu regresów oraz udziału reasekuratorów w regresach należnych,
- zmiany w zakresie tworzenia rezerw techniczno-ubezpieczeniowych,
- różnic kursowych.

7.1. Zasady dotyczące ubezpieczeniowych spółek Grupy PZU (PZU SA oraz PZU Życie SA)

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 28 listopada 2003 roku w sprawie sposobu wyliczenia wysokości marginesu wypłacalności oraz minimalnej wysokości kapitału gwarancyjnego dla działów i grup ubezpieczeń (Dz. U. z 2003 r. Nr 211, poz. 2060) („znowelizowane rozporządzenie”) znacząco wzrastają wymagania kapitałowe wobec zakładów ubezpieczeń. Spółki Grupy PZU mogą do

dnia 31 grudnia 2006 roku wyliczać margines wypłacalności oraz ustalać minimalną wysokość kapitału gwarancyjnego według przepisów rozporządzenia z 17 października 1995 roku w sprawie sposobu wyliczenia i wysokości marginesu wypłacalności oraz minimalnej wysokości kapitału gwarancyjnego dla każdego rodzaju ubezpieczeń oraz działalności reasekuracyjnej (Dz. U. z 1995 r. Nr 127, poz. 606).

sukces

Wyjątkowe rezultaty
można osiągnąć tylko dzięki
wielkiemu zaangażowaniu.
To dewiza PZU.

Data od której spółki Grupy PZU będą wyliczały margines wypłacalności według zapisów znowelizowanego rozporządzenia aktualnie nie jest ustalona.

Istotną zmianą w ustalaniu stanu aktywów na pokrycie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych wynikającą z zapisów art. 154 i 155 Ustawy z dnia 22 maja 2003 o działalności ubezpieczeniowej (Dz. U. z 2003 r. Nr 124, poz. 1151) jest możliwość zaliczania do aktywów na pokrycie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych udziału reasekuratorów w tych rezerwach do wysokości 25% limitu. Aktualnie brak pewności, czy udział reasekuratorów w rezerwach techniczno-ubezpieczeniowych będzie mógł być zaliczony do aktywów na pokrycie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych, z uwagi na wymóg określony

w art. 155 ust. 1 pkt 8 Ustawy o działalności ubezpieczeniowej.

Korekty wymagane w celu spełnienia wymogów przepisów ustawy o działalności ubezpieczeniowej po zmianach zostaną przedstawione w sprawozdaniu finansowym za rok kończący się dnia 31 grudnia 2004 roku jako korekta bilansu otwarcia na dzień 1 stycznia 2004 roku, ponieważ wynikają one ze zmian zasad rachunkowości wymaganych przepisami prawa i zastosowanych w sposób retrospektywny. Na dzień sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy PZU za rok 2003 spółki Grupy PZU nie zakończyły wyliczenia powyższych korekt.

7.2. Zasady dotyczące wszystkich spółek Grupy PZU

W związku z nowelizacją ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości wprowadzoną przepisami ustawy z dnia 12 grudnia 2003 roku o zmianie ustawy - Kodeks Spółek Handlowych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. nr 229, poz. 2276) zostanie wprowadzona zmiana w zakresie zasad wyceny aktywów i pasywów w walutach obcych.

Na podstawie par. 56 rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie szczególnych zasad rachunkowości zakładów ubezpieczeń, dane jednostek zależnych, prowadzących działalność ubezpieczeniową oraz jednostek zależnych nieprowadzących działalności ubezpieczeniowej, a powołanych do pełnienia określonych funkcji, w szczególności w zakresie wykonywa-

nia na zlecenie zakładu ubezpieczeń czynności określonych w art. 3 ust. 4 pkt 1-6 oraz ust. 5 ustawy o działalności ubezpieczeniowej, wobec jednostki dominującej, wobec innej spółki grupy kapitałowej lub wobec całej grupy kapitałowej konsoliduje się metodą konsolidacji pełnej.

Powyższy przepis ma zastosowanie do następujących spółek Grupy PZU: PZU Tower, Centrum Informatyki Grupy PZU, PTE PZU. Wejście w życie przedmiotowego przepisu nie wpływa na sposób konsolidacji ww. jednostek, gdyż także na dzień 31 grudnia 2003 roku są one konsolidowane metodą konsolidacji pełnej.

8. Informacje o znaczących zdarzeniach dotyczących lat ubiegłych ujętych w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym

W skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy PZU za rok 2003 ujęto korektę podatku do-

chodowego od osób prawnych za rok 2000 na podstawie decyzji Izby Skarbowej w Warszawie. W wy-

niku uchylenia decyzji Urzędu Kontroli Skarbowej Centrum Informatyki Grupy PZU otrzymało zwrot nadpłaconego podatku w wysokości 1 329,2 tys. PLN, zwrot nadpłaconych odsetek w wysokości 593,5 tys. PLN, a także odsetki z tytułu nadpłaty w wysokości 237,5 tys. PLN.

Dodatkowo dokonano korekty rozliczenia podatku dochodowego od osób prawnych za 2001 rok, podwyższającej zobowiązanie podatkowe Centrum Informatyki Grupy PZU o kwotę 182 tys. PLN. Odsetki za zwłokę od powyższej kwoty wyniosły 58 tys. PLN. Korekta rozliczenia dotyczy pozycji kosztów nie uznanych jako koszt uzyskania przychodów przez or-

gany skarbowe w okresie objętym kontrolą, a ponoszonych przez Centrum Informatyki Grupy PZU również w roku 2001 (czynsze, wydatki na usługi informatyczne świadczone na rzecz kontrahentów bez wynagrodzenia).

Wymienione wyżej kwoty zostały wprowadzone do ksiąg i ujęte w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy PZU za rok 2003.

W dniu 24 października 2003 roku PZU dokonał korekty deklaracji podatku dochodowego od osób prawnych dotyczącego 2002 roku.

9. Informacje o znaczących zdarzeniach jakie nastąpiły po dniu bilansowym, nie uwzględnionych w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym

Do dnia sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy PZU za rok 2003 nie wystąpiły istotne zdarzenia, które nie zostały, a po-

winny być ujęte w księgach rachunkowych roku obrotowego.

10. Wynik z działalności zaniechanej

W trakcie 2003 roku jednostki Grupy Kapitałowej PZU objęte skonsolidowanym sprawozdaniem finan-

sowym Grupy PZU za rok 2003 nie zaniechały jakiegokolwiek rodzaju działalności.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupa PZU

Ernst & Young Audit sp. z o.o.
ul. Erwin Piłster 53
00-113 Warszawa

Tel. +48 22 557 70 00
Fax +48 22 557 70 01
warszawa@pl.ey.com
www.ey.com/pl

W dniu 16 marca 2004 roku wydaliśmy opinię bez zastrzeżeń na temat skonsolidowanego sprawozdania finansowego za rok obrotowy zakończony dnia 31 grudnia 2003 roku, jak to zaprezentowano poniżej:

„OPINIA NIEZALEŻNEGO BIEGŁEGO REWIDENTA

Dla Rady Nadzorczej Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń S.A.

1. Przeprowadziliśmy badanie skonsolidowanego sprawozdania finansowego za rok obrotowy zakończony dnia 31 grudnia 2003 roku Grupy Kapitałowej Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń S.A. („Grupa”), której jednostką dominującą jest Powszechny Zakład Ubezpieczeń S.A. („Spółka”, „jednostka dominująca”) z siedzibą w Warszawie, Al. Jana Pawła II 24, obejmującego:

- wprowadzenie do skonsolidowanego sprawozdania finansowego,
- skonsolidowany bilans sporządzony na dzień 31 grudnia 2003 roku, który po stronie aktywów i pasywów wykazuje sumę 34.869.797 tysięcy złotych (słownie: trzydzieści cztery miliardy osiemset sześćdziesiąt dziewięć milionów siedemset dziewięćdziesiąt siedem tysięcy złotych),
- zestawienie pozycji pozabilansowych na dzień 31 grudnia 2003 roku,
- skonsolidowany techniczny rachunek ubezpieczeń na życie za okres od dnia 1 stycznia 2003 roku do dnia 31 grudnia 2003 roku wykazujący dodatni wynik techniczny ubezpieczeń na życie do przeniesienia do skonsolidowanego ogólnego rachunku zysków i strat w wysokości 671.301 tysięcy złotych (słownie: sześćset siedemdziesiąt jeden milionów trzysta jeden tysięcy złotych),
- skonsolidowany techniczny rachunek ubezpieczeń majątkowych i osobowych za okres od dnia 1 stycznia 2003 roku do dnia 31 grudnia 2003 roku wykazujący dodatni wynik techniczny ubezpieczeń majątkowych i osobowych do przeniesienia do skonsolidowanego ogólnego rachunku zysków i strat w wysokości 283.682 tysiące złotych (słownie: dwieście osiemdziesiąt trzy miliony sześćset osiemdziesiąt dwa tysiące złotych),
- skonsolidowany ogólny rachunek zysków i strat za okres od dnia 1 stycznia 2003 roku do dnia 31 grudnia 2003 roku wykazujący zysk netto w wysokości 1.511.746 tysięcy złotych (słownie: jeden miliard pięćset jedenaście milionów siedemset czterdzieści sześć tysięcy złotych),
- skonsolidowany rachunek przepływów pieniężnych za okres od dnia 1 stycznia 2003 roku do dnia 31 grudnia 2003 roku wykazujący zwiększenie stanu środków pieniężnych netto o kwotę 1.092 tysiące złotych (słownie: jeden milion dziewięćdziesiąt dwa tysiące złotych),

- zestawienie zmian w skonsolidowanym kapitale własnym za okres od dnia 1 stycznia 2003 roku do dnia 31 grudnia 2003 roku wykazujące zwiększenie stanu skonsolidowanego kapitału własnego o kwotę 1.076.576 tysięcy złotych (słownie: jeden miliard siedemdziesiąt sześć milionów pięćset siedemdziesiąt sześć tysięcy złotych), oraz
 - dodatkowe informacje i objaśnienia.
2. Za rzetelność, prawidłowość i jasność skonsolidowanego sprawozdania finansowego, jak również za prawidłowość ksiąg rachunkowych odpowiada Zarząd jednostki dominującej. Naszym zadaniem było zbadanie skonsolidowanego sprawozdania finansowego i wyrażenie, na podstawie badania, opinii o tym, czy skonsolidowane sprawozdanie finansowe, we wszystkich istotnych aspektach prawidłowo, rzetelnie i jasno przedstawia sytuację majątkową i finansową oraz wynik finansowy Grupy.
3. Badanie skonsolidowanego sprawozdania finansowego przeprowadziliśmy stosownie do obowiązujących w Polsce postanowień:
- rozdziału 7 ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości („ustawa”),
 - norm wykonywania zawodu biegłego rewidenta wydanych przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów,
- w taki sposób, aby uzyskać racjonalną pewność co do tego, czy skonsolidowane sprawozdanie finansowe nie zawiera istotnych nieprawidłowości. W szczególności badanie obejmowało sprawdzenie – w dużej mierze metodą wrywkową - dokumentacji, z której wynikają kwoty i informacje zawarte w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym. Badanie obejmowało również ocenę poprawności przyjętych i stosowanych przez Grupę zasad rachunkowości i znaczących szacunków dokonanych przez Zarząd jednostki dominującej, jak i ogólnej prezentacji skonsolidowanego sprawozdania finansowego. Uważamy, że przeprowadzone przez nas badanie dostarczyło nam wystarczających podstaw do wyrażenia opinii o skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym traktowanym jako całość.
4. Naszym zdaniem, skonsolidowane sprawozdanie finansowe, we wszystkich istotnych aspektach:
- przedstawia rzetelnie i jasno wszystkie informacje istotne dla oceny wyniku finansowego działalności gospodarczej za okres od dnia 1 stycznia 2003 roku do dnia 31 grudnia 2003 roku, jak też sytuacji majątkowej i finansowej badanej Grupy na dzień 31 grudnia 2003 roku;
 - sporządzone zostało zgodnie z zasadami rachunkowości określonymi w powołanej wyżej ustawie i wydanymi na jej podstawie przepisami.
 - jest zgodne z wpływającymi na jego treść: powołaną wyżej ustawą i wydanymi na jej podstawie przepisami.
5. Zapoznaliśmy się ze sprawozdaniem z działalności Grupy w okresie od dnia 1 stycznia 2003 roku do dnia 31 grudnia 2003 roku („sprawozdanie z działalności”) i uznaliśmy, że informacje pochodzące ze skonsolidowanego sprawozdania finansowego są z nim zgodne. Informacje zawarte w sprawozdaniu z działalności uwzględniają postanowienia art. 49 ust. 2 ustawy oraz § 47 ust. 2 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 10 grudnia 2001 roku w sprawie szczególnych zasad rachunkowości zakładów ubezpieczeń.”

Naszym zdaniem, informacje przedstawione w publikowanej, skróconej wersji sprawozdania finansowego na stronach od 107 do 121 niniejszego raportu rocznego są we wszystkich istotnych aspektach przedstawione poprawnie w odniesieniu do wyżej wymienionego zbadanego skonsolidowanego sprawozdania finansowego, na którego podstawie powstały. Skonsolidowane sprawozdanie finansowe, które było przedmiotem naszego badania, zawiera noty, które nie zostały w całości przedstawione w załączonym skróconym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym. Uzyskanie pełnych i rzetelnych informacji na temat Grupy na dzień 31 grudnia 2003 roku oraz wyników prowadzonej przez nią działalności za okres od dnia 1 stycznia 2003 roku do dnia 31 grudnia 2003 roku wymaga zapoznania się z pełną wersją sprawozdań finansowych zawierającą wszystkie ujawnienia wymagane przez ustawę o rachunkowości i przepisy wydane na jej podstawie.

Biegły rewident
Nr 90015/215

Duleep Aluwihare

w imieniu
Ernst & Young Audit Sp. z o.o.
ul. Emilii Plater 53, 00-113 Warszawa
nr ewidencyjny 130

Tomasz Bieske
Biegły rewident Nr 9291/6975

Warszawa, dnia 21 czerwca 2004 roku

ERNST & YOUNG
AUDIT sp. z o.o.
ul. Emilii Plater 53
00-113 Warszawa
-26-

Grupa PZU Skonsolidowany bilans

Aktywa

Wyszczególnienie	(w tys. złotych)	
	31 grudnia 2002	31 grudnia 2003
A. Wartości niematerialne i prawne, w tym:	63 709	74 722
1. Wartość firmy	-	-
2. Inne wartości niematerialne i prawne i zaliczki na poczet wartości niematerialnych i prawnych	63 709	74 722
B. Wartość firmy jednostek podporządkowanych	7 346	5 475
C. Lokaty	26 208 336	30 214 580
I. Nieruchomości	266 940	246 298
1. Grunty własne oraz prawo wieczystego użytkowania	87 740	73 836
2. Budynki, budowle oraz spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu	169 163	161 308
3. Inwestycje budowlane i zaliczki na poczet inwestycji	10 037	11 154
II. Lokaty w jednostkach powiązanych, w tym:	192 109	218 977
1. Udziały lub akcje w jednostkach powiązanych	187 767	211 730
2. Pożyczki udzielone jednostkom powiązanym oraz dłużne papiery wartościowe emitowane przez te jednostki	4 342	7 247
3. Pozostałe lokaty	-	-
III. Inne lokaty finansowe	25 744 895	29 744 749
1. Udziały, akcje oraz inne papiery wartościowe o zmiennej kwocie dochodu oraz jednostki uczestnictwa i certyfikaty inwestycyjne w funduszach inwestycyjnych	1 314 902	2 360 491
2. Dłużne papiery wartościowe i inne papiery wartościowe o stałej kwocie dochodu	23 668 671	26 665 898
3. Udziały we wspólnych przedsięwzięciach lokacyjnych	50	50
4. Pożyczki zabezpieczone hipotecznie	8 750	6 787
5. Pozostałe pożyczki	-	-
6. Lokaty terminowe w instytucjach kredytowych	751 520	710 358
7. Pozostałe lokaty	1 002	1 165
IV. Depozyty u cedentów	4 392	4 556
D. Lokaty środków z tytułu ubezpieczeń na życie, gdzie ryzyko lokaty ponosi ubezpieczający	1 217 994	1 392 603

Wyszczególnienie
(w tys. złotych)

	31 grudnia 2002	31 grudnia 2003
E. Należności	1 431 474	1 184 157
I. Należności z tytułu ubezpieczeń bezpośrednich	1 018 707	950 171
1. Należności od ubezpieczających, w tym:	981 420	916 633
1.1. Od jednostek powiązanych	26	-
1.2. Od pozostałych jednostek	981 394	916 633
2. Należności od pośredników ubezpieczeniowych, w tym:	25 073	11 424
2.1. Od jednostek powiązanych	7 926	8 744
2.2. Od pozostałych jednostek	17 147	2 680
3. Inne należności, w tym:	12 214	22 114
3.1. Od jednostek powiązanych	-	132
3.2. Od pozostałych jednostek	12 214	21 982
II. Należności z tytułu reasekuracji, w tym:	110 175	84 141
1. Od jednostek powiązanych	-	2 983
2. Od pozostałych jednostek	110 175	81 158
III. Inne należności, w tym:	302 592	149 845
1. Należności od budżetu	149 879	1 592
2. Pozostałe należności, w tym:	152 713	148 253
2.1. Od jednostek powiązanych	840	18 528
2.2. Od pozostałych jednostek	151 873	129 725
F. Inne składniki aktywów	1 486 094	1 482 877
I. Rzeczowe składniki aktywów	1 239 003	1 169 010
II. Środki pieniężne	241 125	242 309
III. Pozostałe składniki aktywów	5 966	71 558
G. Rozliczenia międzyokresowe	560 460	515 383
I. Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	88 337	74 172
II. Aktywowane koszty akwizycji	446 727	410 685
III. Zarachowane odsetki i czynsze	777	387
IV. Inne rozliczenia międzyokresowe	24 619	30 139
Aktywa, razem	30 975 413	34 869 797

Pasywa

Wyszczególnienie	(w tys. złotych)	
	31 grudnia 2002	31 grudnia 2003
A. Kapitał własny	4 964 527	6 041 103
I. Kapitał podstawowy	86 352	86 352
II. Należne wpłaty na kapitał podstawowy (wielkość ujemna)	-	-
III. Akcje własne (wielkość ujemna)	-	-
IV. Kapitał zapasowy	3 313 652	4 546 849
V. Kapitał z aktualizacji wyceny	469 260	163 510
VI. Pozostałe kapitały rezerwowe	-	-
VII. Różnice kursowe z przeliczenia jednostek podporządkowanych	-	-
1. Dodatnie różnice kursowe	-	-
2. Ujemne różnice kursowe (wielkość ujemna)	-	-
VIII. Zysk (strata) z lat ubiegłych	(145 535)	(267 354)
IX. Zysk (strata) netto	1 240 798	1 511 746
X. Odpisy z zysku netto w ciągu roku obrotowego (wielkość ujemna)	-	-
B. Ujemna wartość firmy jednostek podporządkowanych	-	-
C. Kapitały mniejszości	-	-
D. Zobowiązania podporządkowane	-	-
E. Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe	25 797 534	28 023 579
I. Rezerwa składek i rezerwa na pokrycie ryzyka niewygasłego	3 269 106	3 278 611
II. Rezerwa ubezpieczeń na życie	12 439 805	13 661 287
III. Rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia	7 336 183	7 749 761
IV. Rezerwy na premie i rabaty dla ubezpieczonych	4 316	3 899
V. Rezerwy na wyrównanie szkodowości (ryzyka)	572 700	581 615
VI. Pozostałe rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe	953 394	1 349 999
VII. Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe dla ubezpieczeń na życie, jeżeli ryzyko lokaty ponosi ubezpieczający	1 222 030	1 398 407
F. Udział reasekuratorów w rezerwach techniczno-ubezpieczeniowych	1 898 358	1 697 908
I. Udział reasekuratorów w rezerwie składek i w rezerwie na pokrycie ryzyka niewygasłego	180 163	157 883
II. Udział reasekuratorów w rezerwie ubezpieczeń na życie	150	152
III. Udział reasekuratorów w rezerwie na niewypłacone odszkodowania i świadczenia	1 718 045	1 539 873
IV. Udział reasekuratorów w rezerwie na premie i rabaty dla ubezpieczonych	-	-
V. Udział reasekuratorów w pozostałych rezerwach techniczno-ubezpieczeniowych	-	-
VI. Udział reasekuratorów w rezerwach techniczno-ubezpieczeniowych dla ubezpieczeń na życie, jeżeli ryzyko lokaty ponosi ubezpieczający	-	-
G. Pozostałe rezerwy	961 498	732 674
I. Rezerwy na świadczenia emerytalne oraz inne obowiązkowe świadczenia pracowników	230 027	303 682
II. Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	553 687	223 416
III. Inne rezerwy	177 784	205 576

Wyszczególnienie
(w tys. złotych)

	31 grudnia 2002	31 grudnia 2003
H. Zobowiązania z tytułu depozytów reasekuratorów	32	54
I. Pozostałe zobowiązania i fundusze specjalne	519 443	1 104 389
I. Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń bezpośrednich	233 029	214 565
1. Zobowiązania wobec ubezpieczających, w tym:	130 312	119 477
1.1. wobec jednostek powiązanych	34	-
1.2. wobec pozostałych jednostek	130 278	119 477
2. Zobowiązania wobec pośredników ubezpieczeniowych, w tym:	100 838	93 583
2.1. wobec jednostek powiązanych	3 226	2 588
2.2. wobec pozostałych jednostek	97 612	90 995
3. Inne zobowiązania z tytułu ubezpieczeń, w tym:	1 879	1 505
3.1. wobec jednostek powiązanych	-	-
3.2. wobec pozostałych jednostek	1 879	1 505
II. Zobowiązania z tytułu reasekuracji, w tym:	63 473	105 625
1. Wobec jednostek powiązanych	-	3 840
2. Wobec pozostałych jednostek	63 473	101 785
III. Zobowiązania z tytułu emisji własnych dłużnych papierów wartościowych oraz pobranych pożyczek	-	-
IV. Zobowiązania wobec instytucji kredytowych	11	-
V. Inne zobowiązania	138 459	694 985
1. Zobowiązania wobec budżetu	17 255	378 189
2. Pozostałe zobowiązania, w tym:	121 204	316 796
2.1. Wobec jednostek powiązanych	6 134	19 673
2.2. Wobec pozostałych jednostek	115 070	297 123
VI. Fundusze specjalne	84 471	89 214
J. Rozliczenia międzyokresowe	630 737	665 906
I. Rozliczenia międzyokresowe kosztów	459 192	450 180
II. Ujemna wartość firmy	-	-
III. Przychody przyszłych okresów	171 545	215 726
Pasywa, razem	30 975 413	34 869 797

31 grudnia 2002 31 grudnia 2003

Wartość księgowa	4 964 527	6 041 103
Liczba akcji	86 352 300	86 352 300
Wartość księgowa na jedną akcję (w zł)	57,49	69,96
Rozwodniona liczba akcji	86 352 300	86 352 300
Rozwodniona wartość księgowa na jedną akcję (w zł)	57,49	69,96

Pozycje pozabilansowe

Wyszczególnienie	(w tys. złotych)	
	31 grudnia 2002	31 grudnia 2003
1. Należności warunkowe, w tym:	1 976 741	1 875 714
1.1. Otrzymane gwarancje i poręczenia	14 031	18 645
1.2. Pozostałe	1 962 710	1 857 069
2. Zobowiązania warunkowe, w tym:	996 927	2 069 146
2.1. Udzielone poręczenia i gwarancje	20 023	9 820
2.2. Weksle akceptowane i indosowane	-	-
2.3. Aktywa z zobowiązaniem odsprzedaży	909 090	1 914 887
2.4. Inne zobowiązania zabezpieczone na aktywach lub na przychodach	10 775	81 630
2.5. Pozostałe	57 039	62 809
3. Zabezpieczenia z tytułu reasekuracji ustanowione na rzecz zakładu ubezpieczeń	-	-
4. Zabezpieczenia z tytułu reasekuracji ustanowione przez zakład ubezpieczeń na rzecz cedentów	-	-
5. Obce składniki aktywów nieujęte w aktywach	20 581	1 486
6. Inne pozycje pozabilansowe	-	-
Pozycje pozabilansowe, razem	2 994 249	3 946 346
Wysokość środków własnych ubezpieczeń majątkowych i osobowych	3 540 278	3 993 150
Wysokość marginesu wypłacalności ubezpieczeń majątkowych i osobowych	1 041 986	1 144 218
Nadwyżka (niedobór) środków własnych na pokrycie marginesu wypłacalności ubezpieczeń majątkowych i osobowych	2 498 292	2 848 932
Wysokość rezerw techniczno-ubezpieczeniowych ubezpieczeń majątkowych i osobowych	11 145 764	11 705 615
Wysokość aktywów stanowiących pokrycie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych ubezpieczeń majątkowych i osobowych	12 814 911	14 184 613
Nadwyżka (niedobór) aktywów na pokrycie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych ubezpieczeń majątkowych i osobowych	1 669 147	2 478 998
Wysokość środków własnych ubezpieczeń na życie	1 948 729	2 530 744
Wysokość marginesu wypłacalności ubezpieczeń na życie	1 324 911	1 355 273
Nadwyżka (niedobór) środków własnych na pokrycie marginesu wypłacalności ubezpieczeń na życie	623 818	1 175 471
Wysokość rezerw techniczno-ubezpieczeniowych ubezpieczeń na życie	14 652 213	16 318 253
Wysokość aktywów stanowiących pokrycie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych ubezpieczeń na życie	15 875 986	18 212 383
Nadwyżka (niedobór) aktywów na pokrycie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych ubezpieczeń na życie	1 223 773	1 894 130

Grupa PZU

Skonsolidowany techniczny rachunek ubezpieczeń na życie

Wyszczególnienie	(w tys. złotych)	
	2002	2003
I. Składki (1-2-3+4)	4 888 475	5 114 353
1. Składki przypisane brutto	4 898 009	5 127 404
2. Udział reasekuratorów w składce przypisanej brutto	5 641	7 829
3. Zmiana stanu rezerw składek i rezerwy na ryzyko niewygasłe brutto	3 893	5 222
4. Udział reasekuratorów w zmianie stanu rezerw składek	-	-
II. Przychody z lokat	982 374	749 121
1. Przychody z lokat w nieruchomości	1 725	1 340
2. Przychody z lokat w jednostkach powiązanych	6 336	3 196
2.1. Z udziałów lub akcji	6 336	3 196
2.2. Z pożyczek i dłużnych papierów wartościowych	-	-
2.3. Z pozostałych lokat	-	-
3. Przychody z innych lokat finansowych	522 176	564 104
3.1. Z udziałów, akcji, innych papierów wartościowych o zmiennej kwocie dochodu oraz jednostek uczestnictwa i certyfikatów inwestycyjnych w funduszach inwestycyjnych	6 918	9 404
3.2. Z dłużnych papierów wartościowych oraz innych papierów wartościowych o stałej kwocie dochodu	495 347	540 096
3.3. Z lokat terminowych w instytucjach kredytowych	19 911	14 566
3.4. Z pozostałych lokat	-	38
4. Wynik dodatni z rewaloryzacji lokat	6 010	25 390
5. Wynik dodatni z realizacji lokat	446 127	155 091
III. Niezrealizowane zyski z lokat	1 142 762	876 122
IV. Pozostałe przychody techniczne na udziale własnym	3 550	8 450
V. Odszkodowania i świadczenia (1+/-2)	3 094 362	3 239 740
1. Odszkodowania i świadczenia wypłacone na udziale własnym	3 031 069	3 176 960
1.1. Odszkodowania i świadczenia wypłacone brutto	3 031 573	3 178 970
1.2. Udział reasekuratorów w odszkodowaniach i świadczeniach wypłaconych	504	2 010
2. Zmiana stanu rezerw na niewypłacone odszkodowania i świadczenia na udziale własnym	63 293	62 780
2.1. Rezerwy brutto	63 293	62 780
2.2. Udział reasekuratorów	-	-

Wyszczególnienie		(w tys. złotych)	
	2002	2003	
VI. Zmiany stanu innych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych na udziale własnym	2 162 403	1 598 453	
1. Zmiana stanu rezerw w ubezpieczeniach na życie na udziale własnym, w tym:	2 014 843	1 221 480	
1.1. Rezerw brutto	2 014 837	1 221 482	
1.2. Na udziale reasekuratorów	(6)	2	
2. Zmiana stanu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych na udziale własnym dla ubezpieczeń na życie, jeżeli ryzyko lokaty ponosi ubezpieczający	146 668	176 377	
2.1. Rezerw brutto	146 668	176 377	
2.2. Na udziale reasekuratorów	-	-	
3. Zmiana stanu pozostałych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych przewidzianych w statucie na udziale własnym	892	200 596	
3.1. Rezerw brutto	892	200 596	
3.2. Na udziale reasekuratorów	-	-	
VII. Premie i rabaty łącznie ze zmianą stanu rezerw na udziale własnym	3 053	2 807	
VIII. Koszty działalności ubezpieczeniowej	821 098	825 368	
1. Koszty akwizycji, w tym:	442 937	466 938	
- zmiana stanu aktywowanych kosztów akwizycji	14 723	42 356	
2. Koszty administracyjne	379 853	363 004	
3. Prowizje reasekuracyjne i udziały w zyskach	1 692	4 574	
IX. Koszty działalności lokacyjnej	177 769	50 666	
1. Koszty utrzymania nieruchomości	1 259	1 017	
2. Pozostałe koszty działalności lokacyjnej	10 170	12 002	
3. Wynik ujemny z rewaloryzacji lokat	38 436	26 640	
4. Wynik ujemny z realizacji lokat	127 904	11 007	
X. Niezrealizowane straty na lokatach	190 241	171 906	
XI. Pozostałe koszty techniczne na udziale własnym	39 330	45 536	
XII. Przychody z lokat netto po uwzględnieniu kosztów, przeniesione do ogólnego rachunku zysków i strat	29 452	142 269	
XIII. Wynik techniczny ubezpieczeń na życie, w tym:	499 453	671 301	
- wynik techniczny ubezpieczeń na życie jednostek podporządkowanych	499 453	671 301	

Grupa PZU

Skonsolidowany techniczny rachunek ubezpieczeń majątkowych i osobowych

Wyszczególnienie	(w tys. złotych)	
	2002	2003
I. Składki (1-2-3+4)	6 406 021	6 660 346
1. Składki przypisane brutto	7 391 558	7 219 144
2. Udział reasekuratorów w składce przypisanej	502 763	532 240
3. Zmiany stanu rezerw składek i rezerwy na ryzyko niewygasłe brutto	139 791	4 279
4. Udział reasekuratorów w zmianie stanu rezerw składek	(342 983)	(22 279)
II. Przychody z lokat netto po uwzględnieniu kosztów, przeniesione z ogólnego rachunku zysków i strat	89 238	191 473
III. Pozostałe przychody techniczne na udziale własnym	45 789	63 945
IV. Odszkodowania i świadczenia (1+2)	4 458 012	4 556 556
1. Odszkodowania i świadczenia wypłacone na udziale własnym	3 892 391	4 027 585
1.1. Odszkodowania i świadczenia wypłacone brutto	4 471 113	4 329 298
1.2. Udział reasekuratorów w odszkodowaniach i świadczeniach wypłaconych	578 722	301 713
2. Zmiana stanu rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia na udziale własnym	565 621	528 971
2.1. Zmiana stanu rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia brutto	612 281	350 799
2.2. Udział reasekuratorów w zmianie stanu rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia	46 660	(178 172)
V. Zmiany stanu pozostałych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych na udziale własnym	125 340	196 009
1. Zmiany stanu pozostałych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych, brutto	125 340	196 009
2. Udział reasekuratorów w zmianie stanu pozostałych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych	-	-
VI. Premie i rabaty na udziale własnym, łącznie ze zmianą stanu rezerw	-	393
VII. Koszty działalności ubezpieczeniowej	1 413 300	1 641 497
1. Koszty akwizycji, w tym:	686 762	816 627
- zmiana stanu aktywowanych kosztów akwizycji	(133 478)	(6 314)
2. Koszty administracyjne	906 981	911 727
3. Prowizje reasekuracyjne i udział w zyskach reasekuratorów	180 443	86 857
VIII. Pozostałe koszty techniczne na udziale własnym	209 693	228 713
IX. Zmiany stanu rezerw na wyrównanie szkodowości (ryzyka)	58 600	8 914
X. Wynik techniczny ubezpieczeń majątkowych i osobowych, w tym:	276 103	283 682
- wynik techniczny ubezpieczeń majątkowych i osobowych jednostek podporządkowanych	-	-

Grupa PZU

Skonsolidowany ogólny rachunek zysków i strat

Wyszczególnienie	(w tys. złotych)	
	2002	2003
I. Wynik techniczny ubezpieczeń majątkowych i osobowych lub ubezpieczeń na życie	775 556	954 983
II. Przychody z lokat	659 674	1 022 387
1. Przychody z lokat w nieruchomości	12 833	11 902
2. Przychody z lokat w jednostkach powiązanych	6 390	3 302
2.1. Z udziałów lub akcji	6 388	3 300
2.2. Z pożyczek i dłużnych papierów wartościowych	-	-
2.3. Z pozostałych lokat	2	2
3. Przychody z innych lokat finansowych	305 951	268 340
3.1. Z udziałów, akcji, innych papierów wartościowych o zmiennej kwocie dochodu oraz jednostek uczestnictwa i certyfikatów inwestycyjnych w funduszach inwestycyjnych	6 473	17 316
3.2. Z dłużnych papierów wartościowych oraz innych papierów wartościowych o stałej kwocie dochodu	290 898	237 907
3.3. Z lokat terminowych w instytucjach kredytowych	8 580	13 117
3.4. Z pozostałych lokat	-	-
4. Wynik dodatni z rewaloryzacji lokat	3 438	6 020
5. Wynik dodatni z realizacji lokat	331 062	732 823
III. Niezrealizowane zyski z lokat	712 974	569 006
IV. Przychody z lokat netto po uwzględnieniu kosztów, przeniesione z technicznego rachunku ubezpieczeń na życie	29 452	142 269
V. Koszty działalności lokacyjnej	213 978	164 985
1. Koszty utrzymania nieruchomości	11 044	8 482
2. Pozostałe koszty działalności lokacyjnej	487	8 095
3. Wynik ujemny z rewaloryzacji lokat	59 531	3 832
4. Wynik ujemny z realizacji lokat	142 916	144 576
VI. Niezrealizowane straty na lokatach	48 689	164 922
VII. Przychody z lokat netto po uwzględnieniu kosztów, przeniesione do technicznego rachunku ubezpieczeń majątkowych i osobowych	89 238	191 473
VIII. Pozostałe przychody operacyjne	223 305	273 714
IX. Pozostałe koszty operacyjne	264 495	372 151
X. Zysk (strata) z działalności operacyjnej	1 784 561	2 068 828
XI. Zyski nadzwyczajne	-	111
XII. Straty nadzwyczajne	312	153
XIII. Odpis wartości firmy jednostek podporządkowanych	1 856	1 871
XIV. Odpis ujemnej wartości firmy jednostek podporządkowanych	-	-
XV. Zysk (strata) brutto	1 782 393	2 066 915

Wyszczególnienie**(w tys. złotych)**

	2002	2003
XVI. Podatek dochodowy	550 411	552 918
a) część bieżąca	373 629	737 115
b) część odroczone	176 782	(184 197)
XVII. Pozostałe obowiązkowe zmniejszenia zysku (zwiększenia straty)	-	-
XVIII. Udział w zyskach (stratach) netto jednostek podporządkowanych wycenianych metodą praw własności	8 817	(2 251)
XIX. (Zyski) straty mniejszości	1	-
XX. Zysk (strata) netto	1 240 798	1 511 746
Zysk (strata) netto (zanalizowany)	1 240 798	1 511 746
Średnia ważona liczba akcji zwykłych	86 352 300	86 352 300
Zysk (strata) na jedną akcję zwykłą (w zł)	14,37	17,51
Średnia ważona rozwodniona liczba akcji zwykłych	86 352 300	86 352 300
Rozwodniony zysk/strata na jedną akcję zwykłą (w zł)	14,37	17,51

Grupa PZU

Skonsolidowany rachunek przepływów pieniężnych (metoda bezpośrednia)

Wyszczególnienie	(w tys. złotych)	
	2002	2003
A. Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej		
I. Wpływy	13 888 157	14 061 941
1. Wpływy z działalności bezpośredniej oraz reasekuracji czynnej	12 536 646	12 750 339
1.1. Wpływy z tytułu składek brutto	12 362 757	12 590 309
1.2. Wpływy z tytułu regresów i zwrotów odszkodowań brutto	73 413	111 214
1.3. Pozostałe wpływy z działalności bezpośredniej	100 476	48 816
2. Wpływy z reasekuracji biernej	911 952	525 588
2.1. Wpłaty reasekuratorów z tytułu udziału w odszkodowaniach	691 990	408 212
2.2. Wpływy z tytułu prowizji reasekuracyjnych i udziałów w zyskach reasekuratorów	219 075	114 459
2.3. Pozostałe wpływy z reasekuracji biernej	887	2 917
3. Wpływy z pozostałej działalności operacyjnej	439 559	786 014
3.1. Wpływy z tytułu czynności komisarza awaryjnego	48 182	9 435
3.2. Zbycie wartości niematerialnych i prawnych oraz rzeczowych składników aktywów trwałych innych niż lokaty	989	762
3.3. Pozostałe wpływy	390 388	775 817
II. Wydatki	12 252 374	12 254 765
1. Wydatki z tytułu z działalności bezpośredniej oraz reasekuracji czynnej	10 180 093	10 252 297
1.1. Zwroty składek brutto	219 113	224 397
1.2. Odszkodowania i świadczenia wypłacone brutto	7 373 845	7 446 383
1.3. Wydatki z tytułu akwizycji	980 378	1 023 227
1.4. Wydatki o charakterze administracyjnym	1 451 385	1 432 947
1.5. Wypłacone prowizje i udziały w zyskach z tytułu reasekuracji czynnej	1 423	1 671
1.6. Pozostałe wydatki z działalności bezpośredniej oraz reasekuracji czynnej	153 949	123 672
2. Wydatki z tytułu reasekuracji biernej	1 001 001	572 016
2.1. Składki zapłacone z tytułu reasekuracji	994 802	518 839
2.2. Pozostałe wydatki z tytułu reasekuracji biernej	6 199	53 177
3. Wydatki z pozostałej działalności operacyjnej	1 071 280	1 430 452
3.1. Wydatki z tytułu czynności komisarza awaryjnego	10 996	4 605
3.2. Nabycie wartości niematerialnych i prawnych oraz rzeczowych składników aktywów trwałych innych niż lokaty	89 486	78 489
3.3. Pozostałe wydatki operacyjne	970 798	1 347 358
III. Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej (I-II)	1 635 783	1 807 176

Wyszczególnienie
(w tys. złotych)

	2002	2003
B. Przepływy środków pieniężnych z działalności lokacyjnej		
I. Wpływy	151 400 196	189 928 448
1. Zbycie nieruchomości	53 779	680
2. Zbycie udziałów, akcji w jednostkach powiązanych	8 520	10
3. Zbycie udziałów, akcji w pozostałych jednostkach oraz jednostek uczestnictwa i certyfikatów inwestycyjnych w funduszach inwestycyjnych	508 048	331 794
4. Realizacja dłużnych papierów wartościowych emitowanych przez jednostki powiązane oraz spłata pożyczek udzielonych tym jednostkom	83 038	14 921
5. Realizacja dłużnych papierów wartościowych emitowanych przez pozostałe jednostki	75 996 144	70 694 244
6. Likwidacja lokat terminowych w instytucjach kredytowych	74 215 685	117 777 709
7. Realizacja pozostałych lokat	-	37
8. Wpływy z nieruchomości	31 312	16 193
9. Odsetki otrzymane	475 077	1 063 994
10. Dywidendy otrzymane	27 971	28 234
11. Pozostałe wpływy z lokat	622	632
II. Wydatki	152 800 788	191 600 921
1. Nabycie nieruchomości	124	406
2. Nabycie udziałów, akcji w jednostkach powiązanych	23 591	18 600
3. Nabycie udziałów, akcji w pozostałych jednostkach oraz jednostek uczestnictwa i certyfikatów inwestycyjnych w funduszach inwestycyjnych	397 443	695 693
4. Nabycie dłużnych papierów wartościowych emitowanych przez jednostki powiązane oraz udzielenie pożyczek tym jednostkom	36 139	-
5. Nabycie dłużnych papierów wartościowych emitowanych przez pozostałe jednostki	77 708 992	73 475 570
6. Nabycie lokat terminowych w instytucjach kredytowych	74 454 615	117 277 833
7. Nabycie pozostałych lokat	69 801	72 253
8. Wydatki na utrzymanie nieruchomości	60 590	43 763
9. Dywidendy i inne udziały w zyskach wypłacone mniejszości	-	-
10. Pozostałe wydatki na lokaty	49 493	16 803
III. Przepływy pieniężne netto z działalności lokacyjnej (I-II)	(1 400 592)	(1 672 473)
C. Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej		
I. Wpływy	-	-
1. Wpływy netto z emisji akcji oraz dopłat do kapitału	-	-
2. Kredyty, pożyczki oraz emisja dłużnych papierów wartościowych	-	-
3. Pozostałe wpływy finansowe	-	-

Wyszczególnienie		(w tys. złotych)	
	2002	2003	
II. Wydatki	202 847	133 611	
1. Dywidendy	202 840	133 611	
2. Inne, niż wypłata dywidend, wydatki z tytułu podziału zysku	-	-	
3. Nabycie akcji własnych	-	-	
4. Spłata kredytów, pożyczek oraz wykup własnych dłużnych papierów wartościowych	-	-	
5. Odsetki od kredytów, pożyczek oraz wyemitowanych dłużnych papierów wartościowych	-	-	
6. Pozostałe wydatki finansowe	7	-	
III. Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej (I-II)	(202 847)	(133 611)	
D. Przepływy pieniężne netto, razem (A.III+/-B.III+/-C.III)	32 344	1 092	
E. Bilansowa zmiana środków pieniężnych, w tym:	32 338	1 184	
- zmiana stanu środków pieniężnych z tytułu różnic kursowych	(6)	92	
F. Środki pieniężne na początek okresu	208 787	241 125	
G. Środki pieniężne na koniec okresu (F+/-D), w tym:	241 125	242 309	
- o ograniczonej możliwości dysponowania	10 397	77 380	

Grupa PZU

Zestawienie zmian w skonsolidowanym kapitale własnym

Wyszczególnienie	(w tys. złotych)	
	2002	2003
I. Kapitał własny na początek okresu (BO)	3 256 739	4 964 527
a) zmiany przyjętych zasad (polityki) rachunkowości	309 602	-
b) korekty błędów podstawowych		
I.a. Kapitał własny na początek okresu (BO), po uzgodnieniu do danych porównywalnych	3 566 341	4 964 527
1. Kapitał podstawowy na początek okresu	86 352	86 352
1.1. Zmiany kapitału podstawowego	-	-
a) zwiększenia	-	-
b) zmniejszenia	-	-
1.2. Kapitał podstawowy na koniec okresu	86 352	86 352
2. Należne wpłaty na kapitał podstawowy na początek okresu	-	-
2.1. Zmiany należnych wpłat na kapitał podstawowy	-	-
a) zwiększenia	-	-
b) zmniejszenia	-	-
2.2. Należne wpłaty na kapitał podstawowy na koniec okresu	-	-
3. Akcje własne na początek okresu	-	-
3.1. Zmiany akcji własnych	-	-
a) zwiększenia	-	-
b) zmniejszenia	-	-
3.2. Akcje własne na koniec okresu	-	-
4. Kapitał zapasowy na początek okresu	2 304 119	3 120 874
a) zmiany przyjętych zasad (polityki) rachunkowości	148 520	192 778
4.1. Kapitał zapasowy na początek okresu (BO), po uzgodnieniu do danych porównywalnych	2 452 639	3 313 652
4.2. Zmiany kapitału zapasowego	861 013	1 233 197
a) zwiększenia (z tytułu)	861 013	1 233 197
- podziału zysku (ponad wymaganą ustawowo minimalną wartość)	860 640	1 233 089
- z kapitału rezerwowego z aktualizacji	373	108
b) zmniejszenia	-	-
4.3. Kapitał zapasowy na koniec okresu	3 313 652	4 546 849
5. Kapitał z aktualizacji wyceny na początek okresu	22 705	469 260
a) zmiany przyjętych zasad (polityki) rachunkowości	86 483	-
5.1. Kapitał z aktualizacji wyceny na początek okresu (BO), po uzgodnieniu do danych porównywalnych	109 188	469 260

Wyszczególnienie		(w tys. złotych)	
	2002	2003	
5.2. Zmiany kapitału z aktualizacji wyceny	360 072	(305 750)	
a) zwiększenia (z tytułu)	360 445	29	
- aktualizacja wyceny	360 445	29	
b) zmniejszenia (z tytułu)	373	305 779	
- realizacja aktywów (zbycie lub likwidacja)	373	108	
- aktualizacja wyceny		305 671	
5.3. Kapitał z aktualizacji wyceny na koniec okresu	469 260	163 510	
6. Pozostałe kapitały rezerwowe na początek okresu	-	-	
6.1. Zmiany pozostałych kapitałów rezerwowych	-	-	
a) zwiększenia	-	-	
b) zmniejszenia	-	-	
6.2. Pozostałe kapitały rezerwowe na koniec okresu	-	-	
7. Różnice kursowe z przeliczenia jednostek podporządkowanych	-	-	
8. Zysk (strata) z lat ubiegłych na początek okresu	843 563	1 288 041	
8.1. Zysk z lat ubiegłych na początek okresu	843 563	1 288 041	
a) zmiany przyjętych zasad (polityki) rachunkowości	74 599	(192 778)	
b) korekty błędów podstawowych			
8.2. Zysk z lat ubiegłych na początek okresu, po uzgodnieniu do danych porównywalnych	918 162	1 095 263	
a) zwiększenia	-	-	
b) zmniejszenia (z tytułu)	1 063 697	1 362 617	
- wypłata dywidendy	202 928	129 528	
- przeniesienia na kapitał zapasowy	860 639	1 233 089	
- inne	130		
8.3. Zysk z lat ubiegłych na koniec okresu	(145 535)	(267 354)	
8.4. Strata z lat ubiegłych na początek okresu	-	-	
a) zmiany przyjętych zasad (polityki) rachunkowości	-	-	
b) korekty błędów podstawowych	-	-	
8.5. Strata z lat ubiegłych na początek okresu, po uzgodnieniu do danych porównywalnych	-	-	
a) zwiększenia	-	-	
b) zmniejszenia	-	-	
8.6. Strata z lat ubiegłych na koniec okresu	-	-	
8.7. Zysk (strata) z lat ubiegłych na koniec okresu	(145 535)	(267 354)	
9. Wynik netto	1 240 798	1 511 746	
a) zysk netto	1 240 798	1 511 746	
b) strata netto	-	-	
c) odpisy z zysku	-	-	
II. Kapitał własny na koniec okresu (BZ)	4 964 527	6 041 103	
III. Kapitał własny, po uwzględnieniu proponowanego podziału zysku (pokrycia straty)	4 498 225	5 574 801	

Sprawozdanie finansowe PZU SA

Ernst & Young Audit sp. z o.o.
ul. Emilii Plater 53
00-113 Warszawa

Tel. +48 22 557 70 00
Fax +48 22 557 70 01
warszawa@pl.ey.com
www.ey.com/pl

W dniu 24 lutego 2004 roku wydaliśmy opinię bez zastrzeżeń ze zwróceniem uwagi na temat sprawozdania finansowego za rok obrotowy zakończony dnia 31 grudnia 2003 roku, jak to zaprezentowano poniżej:

„OPINIA NIEZALEŻNEGO BIEGŁEGO REWIDENTA

Dla Rady Nadzorczej Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń S.A.

1. Przeprowadziliśmy badanie sprawozdania finansowego za rok zakończony dnia 31 grudnia 2003 roku Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń S.A. („Spółki”) z siedzibą w Warszawie przy Al. Jana Pawła II 24, obejmującego:

- wprowadzenie do sprawozdania finansowego,
- bilans sporządzony na dzień 31 grudnia 2003 roku, który po stronie aktywów i pasywów wykazuje sumę 15.872.387 tysięcy złotych (słownie: piętnaście miliardów osiemset siedemdziesiąt dwa miliony trzysta osiemdziesiąt siedem tysięcy złotych),
- techniczny rachunek ubezpieczeń majątkowych i osobowych za okres od dnia 1 stycznia 2003 roku do dnia 31 grudnia 2003 roku wykazujący dodatni wynik techniczny ubezpieczeń majątkowych i osobowych do przeniesienia do ogólnego rachunku zysków i strat w wysokości 243.542 tysiące złotych (słownie: dwieście czterdzieści trzy miliony pięćset czterdzieści dwa tysiące złotych),
- ogólny rachunek zysków i strat za okres od dnia 1 stycznia 2003 roku do dnia 31 grudnia 2003 roku wykazujący zysk netto w wysokości 900.101 tysięcy złotych (słownie: dziewięćset milionów sto jeden tysięcy złotych),
- zestawienie zmian w kapitale własnym za okres od dnia 1 stycznia 2003 roku do dnia 31 grudnia 2003 roku wykazujące zwiększenie stanu kapitału własnego o kwotę 465.530 tysięcy złotych (słownie: czterysta sześćdziesiąt pięć milionów pięćset trzydzieści tysięcy złotych),
- rachunek przepływów pieniężnych za okres od dnia 1 stycznia 2003 roku do dnia 31 grudnia 2003 roku wykazujący zwiększenie stanu środków pieniężnych netto o kwotę 2.757 tysięcy złotych (słownie: dwa miliony siedemset pięćdziesiąt siedem tysięcy złotych),
- zestawienie pozycji pozabilansowych,
- ustalenie wysokości marginesu wypłacalności,
- ustalenie nadwyżki środków własnych na pokrycie marginesu wypłacalności,
- ustalenie wysokości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych,
- ustalenie wysokości aktywów stanowiących pokrycie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych,

- ustalenie nadwyżki aktywów na pokrycie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych,
 - dodatkowe informacje i objaśnienia.
2. Za rzetelność, prawidłowość i jasność sprawozdania finansowego, jak również za prawidłowość ksiąg rachunkowych odpowiada Zarząd Spółki. Naszym zadaniem było zbadanie sprawozdania finansowego i wyrażenie, na podstawie badania, opinii o tym, czy sprawozdanie finansowe jest, we wszystkich istotnych aspektach, rzetelne, prawidłowe i jasne oraz czy księgi rachunkowe stanowiące podstawę jego sporządzenia są prowadzone, we wszystkich istotnych aspektach, w sposób prawidłowy.
3. Badanie sprawozdania finansowego przeprowadziliśmy stosownie do obowiązujących w Polsce postanowień:
- rozdziału 7 ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości („ustawa”),
 - norm wykonywania zawodu biegłego rewidenta wydanych przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów,
- w taki sposób, aby uzyskać racjonalną pewność czy sprawozdanie to nie zawiera istotnych nieprawidłowości. W szczególności, badanie obejmowało sprawdzenie – w dużej mierze metodą wrywkową - dokumentacji, z której wynikają kwoty i informacje zawarte w sprawozdaniu finansowym. Badanie obejmowało również ocenę poprawności przyjętych i stosowanych przez Zarząd zasad rachunkowości i znaczących szacunków dokonanych przez Zarząd, jak i ogólnej prezentacji sprawozdania finansowego. Uważamy, że przeprowadzone przez nas badanie dostarczyło nam wystarczających podstaw do wyrażenia opinii o sprawozdaniu finansowym traktowanym jako całość.
4. Naszym zdaniem, sprawozdanie finansowe, we wszystkich istotnych aspektach:
- przedstawia rzetelnie i jasno wszystkie informacje istotne dla oceny wyniku finansowego działalności gospodarczej za okres od dnia 1 stycznia 2003 roku do dnia 31 grudnia 2003 roku, jak też sytuacji majątkowej i finansowej badanej Spółki na dzień 31 grudnia 2003 roku;
 - sporządzone zostało zgodnie z zasadami rachunkowości określonymi w powołanej wyżej ustawie, Rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 10 grudnia 2001 roku w sprawie szczególnych zasad rachunkowości zakładów ubezpieczeń (Dz.U. Nr 149 poz. 1671) i wydanyymi na ich podstawie przepisami, na podstawie prawidłowo prowadzonych ksiąg rachunkowych;
 - jest zgodne z powołaną wyżej ustawą i wydanyymi na jej podstawie przepisami i postanowieniami statutu wpływającymi na jego treść.
5. Nie zgłaszając zastrzeżeń, zwracamy uwagę na następującą kwestię: zgodnie z przepisami ustawy, Spółka wykazała w sprawozdaniu finansowym akcje i udziały w jednostkach zależnych i stowarzyszonych według ceny nabycia pomniejszonej o odpisy z tytułu trwałej utraty wartości. Zgodnie z ustawą Grupa Kapitałowa PZU S.A. („Grupa Kapitałowa”), której jednostką dominującą jest Spółka, sporządzi skonsolidowane sprawozdanie finansowe. Wynik finansowy oraz aktywa netto Grupy Kapitałowej będą różnić się od wyniku finansowego Spółki za rok zakończony dnia 31 grudnia 2003 roku oraz od jej aktywów netto na ten dzień.

2

6. Do sprawozdania finansowego dołączono opinię aktuarusza o utworzeniu rezerw techniczno – ubezpieczeniowych, ustalanych metodami matematyki ubezpieczeniowej.
7. Zapoznaliśmy się ze sprawozdaniem z działalności Spółki w okresie od dnia 1 stycznia 2003 roku do dnia 31 grudnia 2003 roku („sprawozdanie z działalności”) i uznaliśmy, że informacje pochodzące ze sprawozdania finansowego są z nim zgodne. Informacje zawarte w sprawozdaniu z działalności uwzględniają postanowienia art. 49 ust. 2 ustawy oraz § 47 ust. 2 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 10 grudnia 2001 roku w sprawie szczególnych zasad rachunkowości zakładów ubezpieczeń.”

Naszym zdaniem, informacje przedstawione w publikowanej, skróconej wersji sprawozdania finansowego na stronach od 125 do 136 niniejszego raportu rocznego są we wszystkich istotnych aspektach przedstawione poprawnie w odniesieniu do wyżej wymienionego zbadanego sprawozdania finansowego, na którego podstawie powstały. Sprawozdanie finansowe, które było przedmiotem naszego badania, zawiera noty, które nie zostały w całości przedstawione w załączonym skróconym sprawozdaniu finansowym. Uzyskanie pełnych i rzetelnych informacji na temat Spółki na dzień 31 grudnia 2003 roku oraz wyników prowadzonej przez nią działalności za okres od dnia 1 stycznia 2003 roku do dnia 31 grudnia 2003 roku wymaga zapoznania się z pełną wersją sprawozdań finansowych zawierającą wszystkie ujawnienia wymagane przez ustawę o rachunkowości i przepisy wydane na jej podstawie.

Biegły rewident
Nr 90015/215

Duleep Aluwihare

w imieniu
Ernst & Young Audit sp. z o.o.
ul. Emilii Plater, 00-113 Warszawa
nr ewidencyjny 130

Tomasz Bieske
Biegły rewident Nr 9291/6975

ERNST & YOUNG
AUDIT sp. z o.o.
ul. Emilii Plater 53
00-113 Warszawa
-20-

Warszawa, dnia 21 czerwca 2004 roku

PZU SA Bilans

Aktywa

Wyszczególnienie	(w tys. złotych)	
	31 grudnia 2002	31 grudnia 2003
A. Wartości niematerialne i prawne	10 799	23 457
1. Wartość firmy	-	-
2. Inne wartości niematerialne i prawne i zaliczki na poczet wartości niematerialnych i prawnych	10 799	23 457
B. Lokaty	12 186 437	13 850 776
I. Nieruchomości	26 860	25 963
1. Grunty własne oraz prawo wieczystego użytkowania gruntu	2 564	1 894
2. Budynki i budowle oraz spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu	14 259	12 915
3. Inwestycje budowlane i zaliczki na poczet tych inwestycji	10 037	11 154
II. Lokaty w jednostkach powiązanych	515 391	513 019
1. Udziały lub akcje w jednostkach powiązanych	408 993	424 010
2. Pożyczki udzielone jednostkom powiązanym oraz dłużne papiery wartościowe emitowane przez te jednostki	106 398	89 009
3. Pozostałe lokaty	-	-
III. Inne lokaty finansowe	11 639 794	13 307 238
1. Udziały, akcje, inne papiery wartościowe o zmiennej kwocie dochodu oraz jednostki uczestnictwa i certyfikaty inwestycyjne w funduszach powierniczych	431 662	1 083 128
2. Dłużne papiery wartościowe i inne papiery wartościowe o stałej kwocie dochodu	10 674 105	11 771 528
3. Udziały we wspólnych przedsięwzięciach lokacyjnych	50	50
4. Pożyczki zabezpieczone hipotecznie	-	-
5. Pozostałe pożyczki	-	-
6. Lokaty terminowe w instytucjach kredytowych	533 977	452 367
7. Pozostałe lokaty	-	165
IV. Depozyty u cedentów	4 392	4 556
C. Lokaty środków z tytułu ubezpieczeń na życie, gdzie ryzyko lokaty ponosi ubezpieczający	-	-
D. Należności	1 239 359	1 045 285
I. Należności z tytułu ubezpieczeń bezpośrednich	931 590	880 947
1. Należności od ubezpieczających	895 403	847 590
1.1. od jednostek powiązanych	341	146
1.2. od pozostałych jednostek	895 062	847 444
2. Należności od pośredników ubezpieczeniowych	23 980	11 243
2.1. od jednostek powiązanych	6 833	8 745
2.2. od pozostałych jednostek	17 147	2 498
3. Inne należności	12 207	22 114
3.1. od jednostek powiązanych	-	132
3.2. od pozostałych jednostek	12 207	21 982

Wyszczególnienie
(w tys. złotych)

	31 grudnia 2002	31 grudnia 2003
II. Należności z tytułu reasekuracji	110 175	84 141
1. od jednostek powiązanych	-	2 983
2. od pozostałych jednostek	110 175	81 158
III. Inne należności	197 594	80 197
1. Należności od budżetu	133 899	76
2. Pozostałe należności	63 695	80 121
2.1. od jednostek powiązanych	3 111	20 796
2.2. od pozostałych jednostek	60 584	59 325
E. Inne składniki majątku	659 428	667 123
I. Rzeczowe składniki aktywów	506 051	512 731
II. Środki pieniężne	147 628	150 496
III. Pozostałe składniki aktywów	5 749	3 896
F. Rozliczenia międzyokresowe	285 599	285 746
I. Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	-	-
II. Aktywowane koszty akwizycji	253 762	260 076
III. Zarachowane odsetki i czynsze	219	384
IV. Inne rozliczenia międzyokresowe	31 618	25 286
SUMA AKTYWÓW	14 381 622	15 872 387

Pasywa

Wyszczególnienie	(w tys. złotych)	
	31 grudnia 2002	31 grudnia 2003
A. Kapitał własny	3 551 077	4 016 607
I. Kapitał podstawowy	86 352	86 352
II. Należne wpłaty na kapitał podstawowy (wielkość ujemna)	-	-
III. Akcje własne (wielkość ujemna)	-	-
IV. Kapitał (fundusz) zapasowy	2 093 645	2 835 319
V. Kapitał (fundusz) z aktualizacji wyceny	465 510	160 407
VI. Pozostałe kapitały rezerwowe	-	-
VII. Zysk (strata) z lat ubiegłych	34 428	34 428
VIII. Zysk (strata) netto	871 142	900 101
B. Zobowiązania podporządkowane	-	-
C. Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe	11 145 764	11 705 615
I. Rezerwa składek i rezerwa na pokrycie ryzyka niewygasłego	3 211 196	3 215 324
II. Rezerwy ubezpieczeń na życie	-	-
III. Rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia	6 944 960	7 295 758
IV. Rezerwy na premie i rabaty dla ubezpieczonych	-	-
V. Rezerwy na wyrównanie szkodowości (ryzyka)	572 700	581 615
VI. Pozostałe rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe	416 908	612 918
VII. Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe dla ubezpieczeń na życie, jeżeli ryzyko lokaty ponosi ubezpieczający	-	-
D. Udział reasekuratorów w rezerwach techniczno-ubezpieczeniowych (wielkość ujemna)	(1 898 208)	(1 697 756)
I. Udział reasekuratorów w rezerwie składek i w rezerwie na pokrycie ryzyka niewygasłego	(180 163)	(157 883)
II. Udział reasekuratorów w rezerwie ubezpieczeń na życie	-	-
III. Udział reasekuratorów w rezerwie na niewypłacone odszkodowania i świadczenia	(1 718 045)	(1 539 873)
IV. Udział reasekuratorów w rezerwie na premie i rabaty dla ubezpieczonych	-	-
V. Udział reasekuratorów w pozostałych rezerwach techniczno-ubezpieczeniowych	-	-
VI. Udział reasekuratorów w rezerwach techniczno-ubezpieczeniowych dla ubezpieczeń na życie, jeżeli ryzyko lokaty ponosi ubezpieczający	-	-
E. Pozostałe rezerwy	629 202	438 584
I. Rezerwy na świadczenia emerytalne oraz inne obowiązkowe świadczenia pracowników	186 272	262 765
II. Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	327 939	35 712
III. Inne rezerwy	114 991	140 107
F. Zobowiązania z tytułu depozytów reasekuratorów	32	54

Wyszczególnienie
(w tys. złotych)

	31 grudnia 2002	31 grudnia 2003
G. Pozostałe zobowiązania i fundusze specjalne	342 903	776 240
I. Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń bezpośrednich	100 909	90 742
1. Zobowiązania wobec ubezpieczających	4 821	5 179
1.1. wobec jednostek powiązanych	-	-
1.2. wobec pozostałych jednostek	4 821	5 179
2. Zobowiązania wobec pośredników ubezpieczeniowych	96 088	85 563
2.1. wobec jednostek powiązanych	2 188	2 588
2.2. wobec pozostałych jednostek	93 900	82 975
3. Inne zobowiązania z tytułu ubezpieczeń	-	-
3.1. wobec jednostek powiązanych	-	-
3.2. wobec pozostałych jednostek	-	-
II. Zobowiązania z tytułu reasekuracji	63 297	104 716
1. wobec jednostek powiązanych	-	3 840
2. wobec pozostałych jednostek	63 297	100 876
III. Zobowiązania z tytułu emisji własnych dłużnych papierów wartościowych oraz pobranych pożyczek	-	-
1. zobowiązania zamienne na akcje zakładu ubezpieczeń	-	-
2. pozostałe	-	-
IV. Zobowiązania wobec instytucji kredytowych	-	-
V. Inne zobowiązania	105 598	501 947
1. Zobowiązania wobec budżetu	9 107	220 202
2. Pozostałe zobowiązania	96 491	281 745
2.1. wobec jednostek powiązanych	6 500	32 806
2.2. wobec pozostałych jednostek	89 991	248 939
VI. Fundusze specjalne	73 099	78 835
H. Rozliczenia międzyokresowe	610 852	633 043
1. Rozliczenia międzyokresowe kosztów	445 837	423 705
2. Ujemna wartość firmy	-	-
3. Przychody przyszłych okresów	165 015	209 338
SUMA PASYWÓW	14 381 622	15 872 387

Pozycje pozabilansowe

Wyszczególnienie	(w tys. złotych)	
	31 grudnia 2002	31 grudnia 2003
1. Należności warunkowe, w tym:	1 538 544	1 599 766
1.1. Otrzymane gwarancje i poręczenia	14 031	18 645
1.2. Pozostałe	1 524 513	1 581 121
2. Zobowiązania warunkowe, w tym:	307 292	1 791 298
2.1. udzielone gwarancje i poręczenia	20 023	9 820
2.2. weksle akceptowane i indosowane	-	-
2.3. aktywa z zobowiązaniem odsprzedaży	267 590	1 699 673
2.4. inne zobowiązania	19 679	81 805
3. Zabezpieczenia z tytułu reasekuracji ustanowione na rzecz zakładu ubezpieczeń	-	-
4. Zabezpieczenia z tytułu reasekuracji ustanowione przez zakład ubezpieczeń na rzecz cedentów	-	-
5. Obce składniki aktywów nie ujęte w aktywach	17 272	1 346
Wysokość środków własnych	3 540 278	3 993 150
Wysokość marginesu wypłacalności	1 041 986	1 144 218
Nadwyżka (niedobór) środków własnych na pokrycie marginesu wypłacalności	2 498 292	2 848 932
Wysokość rezerw techniczno-ubezpieczeniowych	11 145 764	11 705 615
Wysokość aktywów stanowiących pokrycie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych	12 814 911	14 184 613
Nadwyżka (niedobór) aktywów na pokrycie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych	1 669 147	2 478 998

PZU SA

Techniczny rachunek ubezpieczeń majątkowych i osobowych

Wyszczególnienie	(w tys. złotych)	
	2002	2003
I. Składki (1-2+/-3+/-4)	6 408 714	6 662 722
1. Składki brutto przypisane w roku obrotowym	7 394 195	7 221 367
2. Udział reasekuratorów w składce przypisanej	502 763	532 240
3. Zmiany stanu rezerw składek oraz rezerw na ryzyko niewygasłe brutto	139 735	4 126
4. Udział reasekuratorów w zmianie stanu rezerw składek	(342 983)	(22 279)
II. Przychody z lokat netto po uwzględnieniu kosztów, przeniesione z ogólnego rachunku zysków i strat	89 238	191 473
III. Pozostałe przychody techniczne na udziale własnym	45 789	63 945
IV. Odszkodowania i świadczenia (1+/-2)	4 458 655	4 557 191
1. Odszkodowania i świadczenia wypłacone na udziale własnym	3 893 034	4 028 220
1.1. odszkodowania i świadczenia wypłacone brutto	4 471 756	4 329 933
1.2. udział reasekuratorów w odszkodowaniach i świadczeniach wypłaconych	578 722	301 713
2. Zmiana stanu rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia na udziale własnym:	565 621	528 971
2.1. Zmiana stanu rezerw na niewypłacone odszkodowania i świadczenia brutto	612 281	350 799
2.2. Udział reasekuratorów w zmianie stanu rezerw na niewypłacone odszkodowania i świadczenia	46 660	(178 172)
V. Zmiany stanu pozostałych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych na udziale własnym	125 340	196 009
1. Zmiana stanu pozostałych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych brutto	125 340	196 009
2. Udział reasekuratorów w zmianie stanu pozostałych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych	-	-
VI. Premie i rabaty na udziale własnym, łącznie ze zmianą stanu rezerw na premie i rabaty	-	393
VII. Koszty działalności ubezpieczeniowej (1+2-3)	1 439 039	1 683 378
1. Koszty akwizycji	686 762	822 753
1.1. w tym zmiana stanu aktywowanych kosztów akwizycji	(133 478)	(6 314)
2. Koszty administracyjne	932 720	947 482
3. Prowizje reasekuracyjne i udziały w zyskach reasekuratorów	180 443	86 857
VIII. Pozostałe koszty techniczne na udziale własnym	209 693	228 713
IX. Zmiany stanu rezerw na wyrównanie szkodowości (ryzyka)	58 600	8 914
IX. Wynik techniczny ubezpieczeń majątkowych i osobowych	252 414	243 542

PZU SA

Ogólny rachunek zysków i strat

Wyszczególnienie	(w tys. złotych)	
	2002	2003
I. Wynik techniczny ubezpieczeń majątkowych i osobowych	252 414	243 542
II. Przychody z lokat (1+2+3+4+5)	662 100	1 026 671
1. Przychody z lokat w nieruchomości	5 710	5 663
2. Przychody z lokat w jednostkach powiązanych	25 516	8 664
2.1. z udziałów i akcji	6 388	3 300
2.2. z pożyczek i dłużnych papierów wartościowych	19 128	5 363
2.3. z pozostałych lokat	-	1
3. Przychody z innych lokat finansowych	299 733	264 769
3.1. z udziałów, akcji, innych papierów wartościowych o zmiennej kwocie dochodu oraz jednostek uczestnictwa i certyfikatów inwestycyjnych w funduszach inwestycyjnych	6 473	17 316
3.2. z dłużnych papierów wartościowych oraz innych papierów wartościowych o stałej kwocie dochodu	286 813	236 230
3.3. z lokat terminowych w instytucjach kredytowych	6 447	11 223
3.4. z pozostałych lokat	-	-
4. Wynik dodatni z rewaloryzacji lokat	3 438	14 752
5. Wynik dodatni z realizacji lokat	327 703	732 823
III. Nie zrealizowane zyski z lokat	713 551	569 249
IV. Przychody z lokat netto po uwzględnieniu kosztów, przeniesione z technicznego rachunku ubezpieczeń na życie	-	-
V. Koszty działalności lokacyjnej (1+2+3+4)	200 648	157 439
1. Koszty utrzymania nieruchomości	1 910	1 618
2. Pozostałe koszty działalności lokacyjnej	487	8 095
3. Wynik ujemny z rewaloryzacji lokat	55 335	3 150
4. Wynik ujemny z realizacji lokat	142 916	144 576
VI. Nie zrealizowane straty na lokatach	35 930	164 922
VII. Przychody z lokat netto po uwzględnieniu kosztów, przeniesione do technicznego rachunku ubezpieczeń majątkowych i osobowych	89 238	191 473
VIII. Pozostałe przychody operacyjne	59 770	63 887
IX. Pozostałe koszty operacyjne	113 693	137 948
X. Zysk (strata) z działalności operacyjnej	1 248 326	1 251 567
XI. Zyski nadzwyczajne	21	49
XII. Straty nadzwyczajne	25	31
XIII. Zysk (strata) brutto	1 248 322	1 251 585
XIV. Podatek dochodowy	377 180	351 484
XV. Pozostałe obowiązkowe zmniejszenia zysku (zwiększenia straty)	-	-
XVI. Zysk (strata) netto	871 142	900 101

PZU SA

Rachunek przepływów pieniężnych

Wyszczególnienie	(w tys. złotych)	
	2002	2003
A. Przepływy netto z działalności operacyjnej	601 657	604 682
I. Wpływy	8 752 563	8 772 246
1. Wpływy z działalności bezpośredniej oraz reasekuracji czynnej	7 599 581	7 620 336
1.1. Wpływy z tytułu składek brutto	7 455 892	7 468 756
1.2. Wpływy z tytułu regresów i zwrotów odszkodowań brutto	73 413	111 214
1.3. Pozostałe wpływy z działalności bezpośredniej	70 276	40 366
2. Wpływy z reasekuracji biernej	909 756	519 004
2.1. Wpłaty reasekuratorów z tytułu udziału w odszkodowaniach	691 486	406 202
2.2. Wpływy z tytułu prowizji reasekuracyjnych i udziałów w zyskach reasekuratorów	217 383	109 885
2.3. Pozostałe wpływy z reasekuracji biernej	887	2 917
3. Wpływy z pozostałej działalności operacyjnej	243 226	632 906
3.1. Wpływy z tytułu czynności komisarza awaryjnego	48 182	9 435
3.2. Zbycie wartości niematerialnych i prawnych oraz rzeczowych składników aktywów trwałych innych niż lokaty	763	611
3.3. Pozostałe wpływy	194 281	622 860
II. Wydatki	8 150 906	8 167 564
1. Wydatki z tytułu działalności bezpośredniej i reasekuracji czynnej	6 430 010	6 368 124
1.1. Zwroty składek brutto	219 113	224 397
1.2. Odszkodowania i świadczenia wypłacone brutto	4 338 410	4 264 229
1.3. Wydatki z tytułu akwizycji	528 863	546 690
1.4. Wydatki o charakterze administracyjnym	1 248 619	1 253 001
1.5. Wypłacone prowizje i udziały w zyskach z tytułu reasekuracji czynnej	1 423	1 671
1.6. Pozostałe wydatki z działalności bezpośredniej oraz reasekuracji czynnej	93 582	78 136
2. Wydatki z tytułu reasekuracji biernej	995 360	564 188
2.1. Składki zapłacone z tytułu reasekuracji biernej	989 161	511 011
2.2. Pozostałe wydatki z tytułu reasekuracji biernej	6 199	53 177
3. Wydatki z pozostałej działalności operacyjnej	725 536	1 235 252
3.1. Wydatki z tytułu czynności komisarza awaryjnego	10 996	4 605
3.2. Nabycie wartości niematerialnych i prawnych oraz rzeczowych składników aktywów trwałych innych niż lokaty	82 263	72 650
3.3. Pozostałe wydatki operacyjne	632 277	1 157 997

Wyszczególnienie		(w tys. złotych)	
	2002	2003	
B. Przepływy z działalności lokacyjnej	(388 683)	(468 314)	
I. Wpływy	60 774 369	78 497 488	
1. Zbycie nieruchomości	53 779	680	
2. Zbycie udziałów, akcji w jednostkach powiązanych	4 075	-	
3. Zbycie udziałów, akcji w pozostałych jednostkach oraz jednostek uczestnictwa i certyfikatów inwestycyjnych w funduszach inwestycyjnych	87 204	37 641	
4. Realizacja dłużnych papierów wartościowych emitowanych przez jednostki powiązane oraz spłata udzielonych im pożyczek	80 037	7 107	
5. Realizacja dłużnych papierów wartościowych emitowanych przez pozostałe jednostki	39 754 922	43 133 843	
6. Likwidacja lokat terminowych w instytucjach kredytowych	20 744 773	35 267 606	
7. Realizacja pozostałych lokat	-	-	
8. Wpływy z nieruchomości	5 004	4 881	
9. Odsetki otrzymane	27 857	28 070	
10. Dywidendy otrzymane	16 705	17 524	
11. Pozostałe wpływy z lokat	13	136	
II. Wydatki	61 163 052	78 965 802	
1. Nabycie nieruchomości	-	5	
2. Nabycie udziałów, akcji w jednostkach powiązanych	85 281	750	
3. Nabycie udziałów, akcji w pozostałych jednostkach oraz jednostek uczestnictwa i certyfikatów inwestycyjnych w funduszach inwestycyjnych	96 782	236 756	
4. Nabycie dłużnych papierów wartościowych emitowanych przez jednostki powiązane oraz udzielenie pożyczek tym jednostkom	-	-	
5. Nabycie dłużnych papierów wartościowych emitowanych przez pozostałe jednostki	40 026 163	43 995 411	
6. Nabycie lokat terminowych w instytucjach kredytowych	20 946 650	34 718 600	
7. Nabycie pozostałych lokat	-	-	
8. Wydatki na utrzymanie nieruchomości	7 755	8 490	
9. Pozostałe wydatki i lokaty	421	5 790	

Wyszczególnienie
(w tys. złotych)

	2002	2003
C. Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej	(202 847)	(133 611)
I. Wpływy	-	-
1. Wpływy netto z emisji akcji oraz dopłat do kapitału	-	-
2. Kredyty, pożyczki oraz emisja dłużnych papierów wartościowych	-	-
3. Pozostałe wpływy finansowe	-	-
II. Wydatki	202 847	133 611
1. Dywidendy	202 840	133 611
2. Inne, niż wypłata dywidend wydatki z tytułu podziału zysku	-	-
3. Nabycie akcji własnych	-	-
4. Spłata kredytów, pożyczek oraz wyemitowanych dłużnych papierów wartościowych	-	-
5. Odsetki od kredytów, pożyczek oraz wyemitowanych dłużnych papierów wartościowych	-	-
6. Pozostałe wydatki finansowe	7	-
D. Przepływy pieniężne netto razem	10 127	2 757
E. Bilansowa zmiana stanu środków pieniężnych	10 121	2 868
1. w tym zmiana stanu środków pieniężnych z tytułu różnic kursowych	(6)	111
F. Środki pieniężne na początek okresu	137 507	147 628
G. Środki pieniężne na koniec okresu	147 628	150 496
1. w tym o ograniczonej możliwości dysponowania	49 080	77 380

PZU SA

Zestawienie zmian w kapitale własnym

Wyszczególnienie	(w tys. złotych)	
	2002	2003
I. Kapitał własny na początek okresu (BO)	2 402 335	3 551 077
a) zmiany przyjętych zasad (polityki) rachunkowości	120 910	-
b) korekty błędów zasadniczych	-	-
I.a. Kapitał własny na początek okresu (BO), po korektach	2 523 245	3 551 077
1. Kapitał podstawowy na początek okresu	86 352	86 352
1.1. Zmiany stanu kapitału podstawowego	-	-
a) zwiększenia (z tytułu)	-	-
b) zmniejszenia (z tytułu)	-	-
1.2. Stan kapitału podstawowego na koniec okresu	86 352	86 352
2. Należne wpłaty na kapitał podstawowy na początek okresu	-	-
2.1. Zmiana należnych wpłat na kapitał podstawowy	-	-
a) zwiększenie	-	-
b) zmniejszenie	-	-
2.2. Należne wpłaty na kapitał podstawowy na koniec okresu	-	-
3. Akcje własne na początek okresu	-	-
3.1. Zmiany akcji własnych	-	-
a) zwiększenie	-	-
b) zmniejszenie	-	-
3.2. Akcje własne na koniec okresu	-	-
4. Kapitał zapasowy na początek okresu	1 619 476	2 093 645
4.1. Zmiany stanu kapitału zapasowego	474 169	741 674
a) zwiększenie (z tytułu)	474 169	741 674
- emisji akcji powyżej wartości nominalnej	-	-
- podziału zysku (ustawowo)	-	-
- podziału zysku (ponad wymaganą ustawowo minimalną wartość)	473 989	741 614
- z kapitału rezerwowego z aktualizacji - tytułem rozchodów środków trwałych	180	60
b) zmniejszenie (z tytułu)	-	-
- pokrycia straty	-	-
4.2. Kapitał zapasowy na koniec okresu	2 093 645	2 835 319

Wyszczególnienie
(w tys. złotych)

	2002	2003
5. Kapitał z aktualizacji wyceny na początek okresu	19 591	465 510
a) zmiany przyjętych zasad (polityki) rachunkowości	86 483	-
b) korekty błędów zasadniczych	-	-
5a. Kapitał z aktualizacji wyceny na początek okresu po korektach	106 074	465 510
5.1. Zmiany kapitału z aktualizacji wyceny	359 436	(305 103)
a) zwiększenie (z tytułu)	359 616	-
- wycena długoterminowych lokat finansowych	359 616	-
b) zmniejszenia (z tytułu)	180	305 103
- sprzedaży i likwidacji środków trwałych	180	60
- wycena długoterminowych lokat finansowych	-	305 043
5.2. Kapitał z aktualizacji wyceny na koniec okresu	465 510	160 407
6. Pozostałe kapitały rezerwowe na początek okresu	-	-
6.1. Zmiany pozostałych kapitałów rezerwowych	-	-
6.2. Pozostałe kapitały rezerwowe na koniec okresu	-	-
7. Zysk (strata) z lat ubiegłych na początek okresu	676 916	905 570
7.1. Zysk (strata) z lat ubiegłych na początek okresu	676 916	905 570
a) zmiany przyjętych zasad (polityki) rachunkowości	34 428	-
b) korekty błędów zasadniczych	-	-
7.2. Zysk (strata) z lat ubiegłych na początek okresu, po korektach	711 344	905 570
a) zwiększenie (z tytułu)	-	-
b) zmniejszenie (z tytułu)	676 916	871 142
- wypłaty dywidendy	202 928	129 528
- przelew na kapitał zapasowy	473 988	741 614
7.3. Zysk z lat ubiegłych na koniec okresu	34 428	34 428
7.4. Strata z lat ubiegłych na początek okresu	-	-
a) zmiany przyjętych zasad (polityki) rachunkowości	-	-
b) korekty błędów zasadniczych	-	-
7.5. Strata z lat ubiegłych na początek okresu, po korektach	-	-
7.6. Strata z lat ubiegłych na koniec okresu	-	-
7.7. Zysk (strata) z lat ubiegłych na koniec okresu	34 428	34 428
8. Wynik netto	871 142	900 101
a) zysk netto	871 142	900 101
b) strata netto	-	-
II. Kapitał własny na koniec okresu (BZ)	3 551 077	4 016 607
III. Kapitał własny po uwzględnieniu proponowanego podziału zysku (pokrycia straty)	3 551 077	3 550 305

Sprawozdanie finansowe PZU Życie SA

Ernst & Young Audit sp. z o.o.
ul. Emilij Plater 53
00-113 Warszawa

Tel. +48 22 557 70 00
Fax +48 22 557 70 01
warszawa@pl.ey.com
www.ey.com/pl

W dniu 4 lutego 2004 roku wydaliśmy opinię bez zastrzeżeń na temat sprawozdania finansowego za rok obrotowy zakończony dnia 31 grudnia 2003 roku, jak to zaprezentowano poniżej:

„OPINIA NIEZALEŻNEGO BIEGŁEGO REWIDENTA

Dla Rady Nadzorczej Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń na Życie S.A.

1. Przeprowadziliśmy badanie sprawozdania finansowego za rok obrotowy kończący się dnia 31 grudnia 2003 roku spółki akcyjnej Powszechny Zakład Ubezpieczeń na Życie S.A. („Spółka”) z siedzibą w Warszawie przy Al. Jana Pawła II 24, obejmującego:
 - wprowadzenie do sprawozdania finansowego,
 - bilans sporządzony na dzień 31 grudnia 2003 roku, który po stronie aktywów i pasywów wykazuje sumę 19.526.506.177,45 złotych (słownie: dziewiętnaście miliardów pięćset dwadzieścia sześć milionów pięćset sześć tysięcy sto siedemdziesiąt siedem złotych i czterdzieści pięć groszy),
 - techniczny rachunek ubezpieczeń na życie za okres od dnia 1 stycznia 2003 roku do dnia 31 grudnia 2003 roku, wykazujący zysk techniczny do przeniesienia do ogólnego rachunku zysków i strat w wysokości 657.995.564,26 (słownie: sześćset pięćdziesiąt siedem milionów dziewięćset dziewięćdziesiąt pięć tysięcy pięćset sześćdziesiąt cztery złote i dwadzieścia sześć groszy),
 - ogólny rachunek zysków i strat za okres od dnia 1 stycznia 2003 roku do dnia 31 grudnia 2003 roku wykazujący zysk netto w wysokości 580.318.645,95 złotych (słownie: pięćset osiemdziesiąt milionów trzysta osiemnaście tysięcy sześćset czterdzieści pięć złotych i dziewięćdziesiąt pięć groszy),
 - zestawienie zmian w kapitale własnym za okres od dnia 1 stycznia 2003 roku do dnia 31 grudnia 2003 roku wykazujące zwiększenie stanu kapitałów własnych o kwotę 579.693.555,23 złotych (słownie: pięćset siedemdziesiąt dziewięć milionów sześćset dziewięćdziesiąt trzy tysiące pięćset pięćdziesiąt pięć złotych i dwadzieścia trzy grosze),
 - rachunek przepływów pieniężnych za okres od dnia 1 stycznia 2003 roku do dnia 31 grudnia 2003 roku wykazujący zmniejszenie stanu środków pieniężnych netto o kwotę 3.436.298,22 złotych (słownie: trzy miliony czterysta trzydzieści sześć tysięcy dwieście dziewięćdziesiąt osiem złotych i dwadzieścia dwa grosze),
 - zestawienie pozycji pozabilansowych,
 - wysokość marginesu wypłacalności,
 - ustalenie nadwyżki środków własnych na pokrycie marginesu wypłacalności,
 - ustalenie wysokości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych,
 - ustalenie wysokości aktywów stanowiących pokrycie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych,
 - ustalenie nadwyżki aktywów na pokrycie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych,
 - dodatkowe informacje i objaśnienia.

2. Za rzetelność, prawidłowość i jasność sprawozdania finansowego, jak również za prawidłowość ksiąg rachunkowych odpowiada Zarząd Spółki. Naszym zadaniem było zbadanie sprawozdania finansowego i wyrażenie, na podstawie badania, opinii o tym, czy sprawozdanie finansowe jest, we wszystkich istotnych aspektach, rzetelne, prawidłowe i jasne oraz czy księgi rachunkowe stanowiące podstawę jego sporządzenia są prowadzone, we wszystkich istotnych aspektach, w sposób prawidłowy.
3. Badanie sprawozdania finansowego przeprowadziliśmy stosownie do obowiązujących w Polsce postanowień:
 - rozdziału 7 ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości ("ustawa"),
 - norm wykonywania zawodu biegłego rewidenta wydanych przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów,w taki sposób, aby uzyskać racjonalną pewność co do tego czy sprawozdanie to oraz księgi rachunkowe nie zawierają istotnych nieprawidłowości. W szczególności, badanie obejmowało sprawdzenie – w dużej mierze metodą wrywkową - dokumentacji, z której wynikają kwoty i informacje zawarte w sprawozdaniu finansowym. Badanie obejmowało również ocenę poprawności przyjętych i stosowanych przez Zarząd zasad rachunkowości i znaczących szacunków dokonanych przez Zarząd, jak i ogólnej prezentacji sprawozdania finansowego. Uważamy, że przeprowadzone przez nas badanie dostarczyło nam wystarczających podstaw do wyrażenia opinii o sprawozdaniu finansowym traktowanym jako całość.
4. Naszym zdaniem, sprawozdanie finansowe, we wszystkich istotnych aspektach:
 - przedstawia rzetelnie i jasno wszystkie informacje istotne dla oceny wyniku finansowego działalności gospodarczej za okres od dnia 1 stycznia 2003 roku do dnia 31 grudnia 2003 roku, jak też sytuacji majątkowej i finansowej badanej Spółki na dzień 31 grudnia 2003 roku;
 - sporządzone zostało zgodnie z zasadami rachunkowości określonymi w powołanej wyżej ustawie i wydаныmi na jej podstawie przepisami, na podstawie prawidłowo prowadzonych ksiąg rachunkowych;
 - jest zgodne z powołaną wyżej ustawą i wydanyimi na jej podstawie przepisami i postanowieniami statutu Spółki wpływającymi na jego treść.
5. Zapoznaliśmy się ze sprawozdaniem z działalności Spółki w okresie od dnia 1 stycznia 2003 roku do dnia 31 grudnia 2003 roku ("sprawozdanie z działalności") i uznaliśmy, że informacje pochodzące ze sprawozdania finansowego są z nim zgodne. Informacje zawarte w sprawozdaniu z działalności uwzględniają postanowienia art. 49 ust. 2 ustawy oraz § 47 ust. 2 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 10 grudnia 2001 roku w sprawie szczególnych zasad rachunkowości zakładów ubezpieczeń."

Naszym zdaniem, informacje przedstawione w publikowanej, skróconej wersji sprawozdania finansowego na stronach od 140 do 152 niniejszego raportu rocznego są we wszystkich istotnych aspektach przedstawione poprawnie w odniesieniu do wyżej wymienionego zbadanego sprawozdania finansowego, na którego podstawie powstały. Sprawozdanie finansowe, które było przedmiotem naszego badania, zawiera noty, które nie zostały w całości przedstawione w załączonym skróconym sprawozdaniu finansowym. Uzyskanie pełnych i rzetelnych informacji na temat Spółki na dzień 31 grudnia 2003 roku oraz wyników prowadzonej przez nią działalności za okres od dnia 1 stycznia 2003 roku do dnia 31 grudnia 2003 roku wymaga zapoznania się z pełną wersją sprawozdań finansowych zawierającą wszystkie ujawnienia wymagane przez ustawę o rachunkowości i przepisy wydane na jej podstawie.

Biegły rewident
Nr 9528/7104

Iwona Kozera

w imieniu
Ernst & Young Audit Sp. z o.o.
ul. Emilii Plater 53,
00-113 Warszawa
numer ewid. 130

Tomasz Bieske
Biegły rewident Nr 9291/6975

ERNST & YOUNG
AUDIT sp. z o.o.
ul. Emilii Plater 53
00-113 Warszawa
-26-

Warszawa, dnia 21 czerwca 2004 roku

PZU Życie SA

Bilans

Aktywa

Wyszczególnienie	(w tys. złotych)	
	31 grudnia 2002	31 grudnia 2003
A. Wartości niematerialne i prawne	49 025	46 703
1. Wartość firmy	-	-
2. Inne wartości niematerialne i prawne i zaliczki na poczet wartości niematerialnych i prawnych	49 025	46 703
B. Lokaty	14 922 592	17 259 002
I. Nieruchomości	89 988	71 418
1. Grunty własne oraz prawo wieczystego użytkowania gruntu	78 031	63 302
2. Budynki i budowle oraz spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu	11 957	8 116
3. Inwestycje budowlane i zaliczki na poczet tych inwestycji	-	-
II. Lokaty w jednostkach powiązanych	731 299	773 539
1. Udziały lub akcje w jednostkach powiązanych	518 885	559 833
2. Pożyczki udzielone jednostkom powiązanym oraz dłużne papiery wartościowe emitowane przez te jednostki	212 414	213 706
3. Pozostałe lokaty	-	-
III. Inne lokaty finansowe	14 101 305	16 414 045
1. Udziały, akcje, inne pap. wartościowe o zmiennej kwocie dochodu oraz jednostki uczestnictwa i certyfikaty inwestycyjne w funduszach inwestycyjnych	940 675	1 343 170
2. Dłużne papiery wartościowe i inne papiery wartościowe o stałej kwocie dochodu	12 980 253	14 852 380
3. Udziały we wspólnych przedsięwzięciach lokacyjnych	-	-
4. Pożyczki zabezpieczone hipotecznie	8 750	6 787
5. Pozostałe pożyczki	-	-
6. Lokaty terminowe w instytucjach kredytowych	170 624	210 708
7. Pozostałe lokaty	1 003	1 000
IV. Depozyty u cedentów	-	-
C. Lokaty środków z tytułu ubezpieczeń na życie, gdzie ryzyko lokaty ponosi ubezpieczający	1 217 994	1 392 603

Wyszczególnienie		(w tys. złotych)	
		31 grudnia 2002	31 grudnia 2003
D. Należności		346 031	293 816
I. Należności z tytułu ubezpieczeń bezpośrednich		87 455	69 371
1. Należności od ubezpieczających		86 355	69 189
1.1. od jednostek powiązanych		46	-
1.2. od pozostałych jednostek		86 309	69 189
2. Należności od pośredników ubezpieczeniowych		1 093	182
2.1. od jednostek powiązanych		1 093	-
2.2. od pozostałych jednostek		-	182
3. Inne należności		7	-
3.1. od jednostek powiązanych		-	-
3.2. od pozostałych jednostek		7	-
II. Należności z tytułu reasekuracji		-	-
1. od jednostek powiązanych		-	-
2. od pozostałych jednostek		-	-
III. Inne należności		258 576	224 445
1. Należności od budżetu		15 918	53
2. Pozostałe należności		242 658	224 392
2.1. od jednostek powiązanych		167 734	165 771
2.2. od pozostałych jednostek		74 924	58 621
E. Inne składniki aktywów		366 252	317 431
I. Rzeczowe składniki aktywów		271 197	225 978
II. Środki pieniężne		92 998	89 542
III. Pozostałe składniki aktywów		2 057	1 911
F. Rozliczenia międzyokresowe		257 889	216 951
I. Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego		-	-
II. Aktywowane koszty akwizycji		192 965	150 609
III. Zarachowane odsetki i czynsze		558	2
IV. Inne rozliczenia międzyokresowe		64 366	66 340
AKTYWA RAZEM		17 159 783	19 526 506

Pasywa

Wyszczególnienie	(w tys. złotych)	
	31 grudnia 2002	31 grudnia 2003
A. Kapitał własny	1 997 755	2 577 448
I. Kapitał podstawowy	295 000	295 000
II. Należne wpłaty na kapitał podstawowy (wielkość ujemna)	-	-
III. Akcje własne (wielkość ujemna)	-	-
IV. Kapitał (fundusz) zapasowy	1 209 697	1 699 055
V. Kapitał (fundusz) z aktualizacji wyceny	3 750	3 074
VI. Pozostałe kapitały rezerwowe	-	-
VII. Zysk (strata) z lat ubiegłych	186 923	-
VIII. Zysk (strata) netto	302 385	580 319
B. Zobowiązania podporządkowane	-	-
C. Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe	14 652 213	16 318 253
I. Rezerwa składek i rezerwa na pokrycie ryzyka niewygasłego	58 353	63 576
II. Rezerwa ubezpieczeń na życie	12 439 805	13 661 287
III. Rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia	391 223	454 003
IV. Rezerwy na premie i rabaty dla ubezpieczonych	4 316	3 899
V. Rezerwy na wyrównanie szkodowości (ryzyka)	-	-
VI. Pozostałe rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe	536 486	737 081
VII. Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe dla ubezpieczeń na życie, jeżeli ryzyko lokaty ponosi ubezpieczający	1 222 030	1 398 407
D. Udział reasekuratorów w rezerwach techniczno-ubezpieczeniowych (wielkość ujemna)	150	152
I. Udział reasekuratorów w rezerwie składek i w rezerwie na pokrycie ryzyka niewygasłego	-	-
II. Udział reasekuratorów w rezerwie ubezpieczeń na życie	150	152
III. Udział reasekuratorów w rezerwie na niewypłacone odszkodowania i świadczenia	-	-
IV. Udział reasekuratorów w rezerwie na premie i rabaty dla ubezpieczonych	-	-
V. Udział reasekuratorów w pozostałych rezerwach techniczno-ubezpieczeniowych	-	-
VI. Udział reasekuratorów w rezerwach techniczno-ubezpieczeniowych dla ubezpieczeń na życie, jeżeli ryzyko lokaty ponosi ubezpieczający	-	-
E. Pozostałe rezerwy	329 068	277 297
I. Rezerwy na świadczenia emerytalne oraz inne obowiązkowe świadczenia pracowników	42 299	39 173
II. Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	223 976	172 986
III. Inne rezerwy	62 793	65 138
F. Zobowiązania z tytułu depozytów reasekuratorów	-	-

Wyszczególnienie	(w tys. złotych)	
	31 grudnia 2002	31 grudnia 2003
G. Pozostałe zobowiązania i fundusze specjalne	170 389	326 130
I. Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń bezpośrednich	132 120	123 823
1. Zobowiązania wobec ubezpieczających	125 491	114 298
1.1. wobec jednostek powiązanych	514	9
1.2. wobec pozostałych jednostek	124 977	114 289
2. Zobowiązania wobec pośredników ubezpieczeniowych	4 750	8 020
2.1. wobec jednostek powiązanych	1 038	-
2.2. wobec pozostałych jednostek	3 712	8 020
3. Inne zobowiązania z tytułu ubezpieczeń	1 879	1 505
3.1. wobec jednostek powiązanych	-	-
3.2. wobec pozostałych jednostek	1 879	1 505
II. Zobowiązania z tytułu reasekuracji	176	909
1. wobec jednostek powiązanych	-	-
2. wobec pozostałych jednostek	176	909
III. Zobowiązania z tytułu emisji własnych dłużnych papierów wartościowych oraz pobranych pożyczek	-	-
1. zobowiązania zamienne na akcje zakładu ubezpieczeń	-	-
2. pozostałe	-	-
IV. Zobowiązania wobec instytucji kredytowych	10	3 224
V. Inne zobowiązania	27 317	188 270
1. Zobowiązania wobec budżetu	5 244	156 032
2. Pozostałe zobowiązania	22 073	32 238
2.1. wobec jednostek powiązanych	2 029	1 289
2.2. wobec pozostałych jednostek	20 044	30 949
VI. Fundusze specjalne	10 766	9 904
H. Rozliczenia międzyokresowe	10 508	27 530
1. Rozliczenia międzyokresowe kosztów	3 978	21 142
2. Ujemna wartość firmy	-	-
3. Przychody przyszłych okresów	6 530	6 388
PASYWA RAZEM	17 159 783	19 526 506

Pozycje pozabilansowe

Wyszczególnienie	(w tys. złotych)	
	31 grudnia 2002	31 grudnia 2003
1. Należności warunkowe, w tym:	583 197	570 948
1.1. Otrzymane gwarancje i poręczenia	0	0
1.2. Pozostałe	583 197	570 948
2. Zobowiązania warunkowe, w tym:	689 635	277 848
2.1. Udzielone poręczenia i gwarancje	0	0
2.2. Weksle akceptowane i indosowane	0	0
2.3. Aktywa z zobowiązaniem odsprzedaży	641 500	215 214
2.4. Inne zobowiązania zabezpieczone na aktywach lub na przychodach	0	0
3. Zabezpieczenia z tytułu reasekuracji ustanowione na rzecz zakładu ubezpieczeń	0	0
4. Zabezpieczenia z tytułu reasekuracji ustanowione przez zakład ubezpieczeń na rzecz cedentów	0	0
5. Obce składniki aktywów nieujęte w aktywach	0	0
Pozycje pozabilansowe, razem	1 272 832	848 796
Wysokość środków własnych	1 948 729	2 530 744
Wysokość marginesu wypłacalności	1 324 911	1 355 273
Nadwyżka (niedobór) środków własnych na pokrycie marginesu wypłacalności	623 818	1 175 471
Wysokość rezerw techniczno-ubezpieczeniowych	14 652 213	16 318 253
Wysokość aktywów stanowiących pokrycie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych	15 875 986	18 212 383
Nadwyżka (niedobór) aktywów na pokrycie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych	1 223 773	1 894 130

PZU Życie SA

Rachunek techniczny

Wyszczególnienie	(w tys. złotych)	
	2002	2003
I. Składki	4 888 799	5 114 674
1. Składki przypisane brutto	4 898 333	5 127 724
2. Udział reasekuratorów w składce przypisanej brutto	5 641	7 828
3. Zmiany stanu rezerw składek i na ryzyko niewygasłe brutto	3 893	5 222
4. Udział reasekuratorów w zmianie stanu rezerw składek	-	-
II. Przychody z lokat	1 023 145	790 859
1. Przychody z lokat w nieruchomości	1 725	1 340
2. Przychody z lokat w jednostkach powiązanych	47 107	9 195
2.1. z udziałów lub akcji	6 336	3 071
2.2. z pożyczek i dłużnych papierów wartościowych	40 771	6 124
2.3. z pozostałych lokat	-	-
3. Przychody z innych lokat finansowych	522 176	564 229
3.1. z udziałów, akcji, innych papierów wartościowych o zmiennej kwocie dochodu oraz jednostek uczestnictwa i certyfikatów inwestycyjnych w funduszach inwestycyjnych	6 918	9 529
3.2. z dłużnych papierów wartościowych oraz innych papierów wartościowych o stałej kwocie dochodu	495 347	540 096
3.3. z lokat terminowych w instytucjach kredytowych	19 911	14 566
3.4. z pozostałych lokat	-	38
4. Wynik dodatni z rewaloryzacji lokat	6 010	61 004
5. Wynik dodatni z realizacji lokat	446 127	155 091
III. Nie zrealizowane zyski z lokat	1 148 548	883 535
IV. Pozostałe przychody techniczne na udziale własnym	3 550	8 450
V. Odszkodowania i świadczenia	3 098 224	3 242 924
1. Odszkodowania i świadczenia wypłacone na udziale własnym	3 034 931	3 180 144
1.1. odszkodowania i świadczenia wypłacone brutto	3 035 435	3 182 154
1.2. udział reasekuratorów w odszkodowaniach i świadczeniach wypłaconych	504	2 010
2. Zmiana stanu rezerw na nie wypłacone odszkodowania i świadczenia na udziale własnym	63 293	62 780
2.1. rezerw brutto	63 293	62 780
2.2. udział reasekuratorów	-	-

Wyszczególnienie
(w tys. złotych)

	2002	2003
VI. Zmiany stanu innych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych na udziale własnym	2 162 403	1 598 453
1. Zmiana stanu rezerwy w ubezpieczeniach na życie na udziale własnym	2 014 843	1 221 480
1.1. rezerwy brutto	2 014 837	1 221 482
1.2. udział reasekuratorów	(6)	2
2. Zmiana stanu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych na udziale własnym dla ubezpieczeń na życie, jeżeli ryzyko lokaty ponosi ubezpieczający	146 668	176 377
2.1. rezerwy brutto	146 668	176 377
2.2. udział reasekuratorów	-	-
3. Zmiana stanu pozostałych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych przewidzianych w statucie na udziale własnym	892	200 596
3.1. rezerwy brutto	892	200 596
3.2. udział reasekuratorów	-	-
VII. Premie i rabaty - łącznie ze zmianą stanu rezerw na udziale własnym	3 053	2 807
VIII. Koszty działalności ubezpieczeniowej	843 563	849 321
1. Koszty akwizycji	451 515	476 537
1.1. w tym zmiana stanu aktywowanych kosztów akwizycji	14 723	42 355
2. Koszty administracyjne	393 740	377 358
3. Prowizje reasekuracyjne i udziały w zyskach	1 692	4 574
IX. Koszty działalności lokacyjnej	297 569	56 516
1. Koszty utrzymania nieruchomości	1 259	1 017
2. Pozostałe koszty działalności lokacyjnej	10 627	11 013
3. Wynik ujemny z rewaloryzacji lokat	157 779	33 479
4. Wynik ujemny z realizacji lokat	127 904	11 007
X. Nie zrealizowane straty na lokatach	190 241	171 906
XI. Pozostałe koszty techniczne na udziale własnym	39 330	45 536
XII. Przychody z lokat netto po uwzględnieniu kosztów, przeniesione do ogólnego rachunku zysków i strat	29 452	172 059
XIII. Wynik techniczny ubezpieczeń na życie	400 207	657 996

PZU Życie SA

Rachunek zysków i strat

Wyszczególnienie	(w tys. złotych)	
	2002	2003
I. Wynik techniczny ubezpieczeń majątkowych i osobowych lub wynik techniczny ubezpieczeń na życie	400 207	657 996
II. Przychody z lokat	-	-
1. Przychody z lokat w nieruchomości	-	-
2. Przychody z lokat w jednostkach powiązanych	-	-
2.1. z udziałów i akcji	-	-
2.2. z pożyczek i dłużnych papierów wartościowych	-	-
2.3. z pozostałych lokat	-	-
3. Przychody z innych lokat finansowych	-	-
3.1. z udziałów, akcji, innych papierów wartościowych o zmiennej kwocie dochodu oraz jednostek uczestnictwa i certyfikatów inwestycyjnych w funduszach inwestycyjnych	-	-
3.2. z dłużnych papierów wartościowych oraz innych papierów wartościowych o stałej kwocie dochodu	-	-
3.3. z lokat terminowych w instytucjach kredytowych	-	-
3.4. z pozostałych lokat	-	-
4. Wynik dodatni z rewaloryzacji lokat	-	-
5. Wynik dodatni z realizacji lokat	-	-
III. Nie zrealizowane zyski z lokat	-	-
IV. Przychody z lokat netto po uwzględnieniu kosztów, przeniesione z technicznego rachunku ubezpieczeń na życie	29 452	172 059
V. Koszty działalności lokacyjnej	-	-
1. Koszty utrzymania nieruchomości	-	-
2. Pozostałe koszty działalności lokacyjnej	-	-
3. Wynik ujemny z rewaloryzacji lokat	-	-
4. Wynik ujemny z realizacji lokat	-	-
VI. Nie zrealizowane straty na lokatach	-	-
VII. Przychody z lokat netto po uwzględnieniu kosztów, przeniesione do technicznego rachunku ubezpieczeń majątkowych i osobowych	-	-
VIII. Pozostałe przychody operacyjne	72 997	26 987
IX. Pozostałe koszty operacyjne	21 499	102 785
X. Zysk (strata) z działalności operacyjnej	481 157	754 257
XI. Zyski nadzwyczajne	438	62
XII. Straty nadzwyczajne	262	40
XIII. Zysk (strata) brutto	481 333	754 279
XIV. Podatek dochodowy	178 948	173 960
XV. Pozostałe obowiązkowe zmniejszenia zysku (zwiększenia straty)	-	-
XVI. Zysk (strata) netto	302 385	580 319

PZU Życie SA

Rachunek przepływów pieniężnych

Wyszczególnienie	(w tys. złotych)	
	2002	2003
A. Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej		
I. Wpływy	5 052 852	5 186 535
1. Wpływy z działalności bezpośredniej oraz reasekuracji czynnej	4 940 000	5 132 720
1.1. Wpływy z tytułu składek brutto	4 909 800	5 124 270
1.2. Wpływy z tytułu regresów i zwrotów odszkodowań brutto	-	-
1.3. Pozostałe wpływy z działalności bezpośredniej	30 200	8 450
2. Wpływy z reasekuracji biernej	2 196	6 584
2.1. Wpłaty reasekuratorów z tytułu udziału w odszkodowaniach	504	2 010
2.2. Wpływy z tytułu prowizji reasekuracyjnych i udziałów w zyskach reasekuratorów	1 692	4 574
2.3. Pozostałe wpływy z reasekuracji biernej	-	-
3. Wpływy z pozostałej działalności operacyjnej	110 656	47 231
3.1. Wpływy z tytułu czynności komisarza awaryjnego	-	-
3.2. Zbycie wartości niematerialnych i prawnych oraz rzeczowych składników aktywów trwałych innych niż lokaty	-	-
3.3. Pozostałe wpływy	110 656	47 231
II. Wydatki	4 085 438	4 073 287
1. Wydatki z tytułu działalności bezpośredniej i reasekuracji czynnej	3 846 835	3 988 503
1.1. Zwroty składek brutto	-	-
1.2. Odszkodowania i świadczenia wypłacone brutto	3 035 435	3 182 154
1.3. Wydatki z tytułu akwizycji	451 515	476 537
1.4. Wydatki o charakterze administracyjnym	299 518	284 276
1.5. Wypłacone prowizje i udziały w zyskach z tytułu reasekuracji czynnej	-	-
1.6. Pozostałe wydatki z działalności bezpośredniej oraz reasekuracji czynnej	60 367	45 536
2. Wydatki z tytułu reasekuracji biernej	5 641	7 828
2.1. Składki zapłacone z tytułu reasekuracji	5 641	7 828
2.2. Pozostałe wydatki z tytułu reasekuracji biernej	-	-
3. Wydatki z pozostałej działalności operacyjnej	232 962	76 956
3.1. Wydatki z tytułu czynności komisarza awaryjnego	-	-
3.2. Nabycie wartości niematerialnych i prawnych oraz rzeczowych składników aktywów trwałych innych niż lokaty	-	-
3.3. Pozostałe wydatki	232 962	76 956
III. Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej (I-II)	967 414	1 113 248

Wyszczególnienie		(w tys. złotych)	
	2002	2003	
B. Przepływy z działalności lokacyjnej			
I. Wpływy	86 274 055	104 545 249	
1. Zbycie nieruchomości	-	-	
2. Zbycie udziałów, akcji, w jednostkach powiązanych	4 445	10	
3. Zbycie udziałów, akcji, w pozostałych jednostkach oraz jednostek uczestnictwa i certyfikatów inwestycyjnych w funduszach inwestycyjnych	420 875	294 153	
4. Realizacja dłużnych papierów wartościowych emitowanych przez jednostki powiązane oraz spłata pożyczek udzielonych tym jednostkom	235 094	23 673	
5. Realizacja dłużnych papierów wartościowych emitowanych przez pozostałe jednostki	36 156 293	27 495 401	
6. Likwidacja kredytowych w instytucjach terminowych lokat	48 928 490	75 662 736	
7. Realizacja pozostałych lokat	-	37	
8. Wpływy z nieruchomości	1 725	1 340	
9. Odsetki otrzymane	515 258	1 056 693	
10. Dywidendy otrzymane	11 266	10 710	
11. Pozostałe wpływy z lokat	609	496	
II. Wydatki	87 218 883	105 661 934	
1. Nabycie nieruchomości	-	-	
2. Nabycie udziałów, akcji, w jednostkach powiązanych	167 310	17 850	
3. Nabycie udziałów, akcji, w pozostałych jednostkach oraz jednostek uczestnictwa i certyfikatów inwestycyjnych w funduszach inwestycyjnych	316 051	458 937	
4. Nabycie dłużnych papierów wartościowych emitowanych przez jednostki powiązane oraz spłata pożyczek udzielonych tym jednostkom	36 139	-	
5. Nabycie dłużnych papierów wartościowych emitowanych przez pozostałe jednostki	37 630 643	29 389 351	
6. Nabycie lokat terminowych w instytucjach kredytowych	48 948 608	75 711 513	
7. Nabycie pozostałych lokat	69 801	72 253	
8. Wydatki na utrzymanie nieruchomości	1 259	1 017	
9. Pozostałe wydatki na lokaty	49 072	11 013	
III. Przepływy pieniężne netto z działalności lokacyjnej (I-II)	(944 828)	(1 116 685)	

Wyszczególnienie
(w tys. złotych)

	2002	2003
C. Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej		
I. Wpływy	-	-
1. Wpływy netto z emisji akcji oraz dopłat do kapitału	-	-
2. Kredyty, pożyczki oraz emisja dłużnych papierów wartościowych	-	-
3. Pozostałe wpływy finansowe	-	-
II. Wydatki	-	-
1. Dywidendy	-	-
2. Inne, niż wypłata dywidend, wydatki z tytułu podziału zysku	-	-
3. Nabycie akcji własnych	-	-
4. Spłata kredytów, pożyczek oraz wykup własnych dłużnych papierów wartościowych	-	-
5. Odsetki od kredytów, pożyczek oraz wyemitowanych dłużnych papierów wartościowych	-	-
6. Pozostałe wydatki finansowe	-	-
III. Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej (I-II)	22 586	(3 437)
D. Przepływy pieniężne netto, razem (A.III+/-B.III+/-C.III)	22 586	(3 456)
E. Bilansowa zmiana środków pieniężnych, w tym:	-	(19)
- zmiana stanu środków pieniężnych z tytułu różnic kursowych	70 412	92 998
F. Środki pieniężne na początek okresu	92 998	89 542
G. Środki pieniężne na koniec okresu (F+/-D), w tym:	-	-
- o ograniczonej możliwości dysponowania		

PZU Życie SA

Zestawienie zmian w kapitale własnym

Wyszczególnienie	(w tys. złotych)	
	2002	2003
I. Kapitał własny na początek okresu (BO)	1 507 618	1 997 755
a) zmiany przyjętych zasad (polityki) rachunkowości	187 050	-
b) korekty błędów podstawowych	-	-
I.a. Kapitał własny na początek okresu (BO), po uzgodnieniu do danych porównywalnych	1 694 668	1 997 755
1. Kapitał podstawowy na początek okresu	295 000	295 000
1.1. Zmiany kapitału podstawowego	-	-
a) zwiększenia (z tytułu)	-	-
- emisji akcji	-	-
b) zmniejszenia (z tytułu)	-	-
- umorzenia akcji	-	-
1.2. Kapitał podstawowy na koniec okresu	295 000	295 000
2. Należne wpłaty na kapitał podstawowy na początek okresu	-	-
2.1. Zmiany należnych wpłat na kapitał podstawowy	-	-
a) zwiększenia (z tytułu)	-	-
b) zmniejszenia (z tytułu)	-	-
2.2. Należne wpłaty na kapitał podstawowy na koniec okresu	-	-
3. Akcje własne na początek okresu	-	-
3.1. Zmiany akcji własnych	-	-
a) zwiększenia (z tytułu)	-	-
b) zmniejszenia (z tytułu)	-	-
3.2. Akcje własne na koniec okresu	-	-
4. Kapitał zapasowy na początek okresu	833 167	1 209 697
4.1. Zmiany kapitału zapasowego	376 530	489 358
a) zwiększenia (z tytułu)	376 530	489 358
- emisji akcji powyżej wartości nominalnej	-	-
- podziału zysku (ustawowo)	-	-
- podziału zysku (ponad wymaganą ustawowo minimalną wartość)	376 337	489 308
- z kapitału rezerwowego z aktualizacji	193	50
b) zmniejszenia (z tytułu)	-	-
4.2. Kapitał zapasowy na koniec okresu	1 209 697	1 699 055
5. Kapitał z aktualizacji wyceny na początek okresu	3 114	3 750
5.1. Zmiany kapitału z aktualizacji wyceny	636	(676)
a) zwiększenia (z tytułu)	829	-
- sprzedaż, likwidacja śr. trw.	-	-
- przeszacowanie lokat	829	-

Wyszczególnienie
(w tys. złotych)

	2002	2003
b) zmniejszenia (z tytułu)	193	676
- realizacja aktywów (zbycie lub likwidacja)	193	50
- przeszacowanie lokat	-	626
5.2. Kapitał z aktualizacji wyceny na koniec okresu	3 750	3 074
6. Pozostałe kapitały rezerwowe na początek okresu	-	-
6.1. Zmiany pozostałych kapitałów rezerwowych	-	-
a) zwiększenia (z tytułu)	-	-
b) zmniejszenia (z tytułu)	-	-
6.2. Pozostałe kapitały rezerwowe na koniec okresu	-	-
7. Zysk (strata) z lat ubiegłych na początek okresu	376 337	489 308
7.1. Zysk z lat ubiegłych na początek okresu	376 337	489 308
a) zmiany przyjętych zasad (polityki) rachunkowości	187 050	-
b) korekty błędów podstawowych	-	-
7.2. Zysk z lat ubiegłych na początek okresu, po uzgodnieniu do danych porównywalnych	563 387	489 308
a) zwiększenia (z tytułu)	-	-
- podziału zysku z lat ubiegłych	-	-
b) zmniejszenia (z tytułu)	376 464	489 308
- wypłata dywidendy	-	-
- przeniesienia na kapitał zapasowy	376 337	489 308
- inne	127	-
7.3. Zysk z lat ubiegłych na koniec okresu	186 923	-
7.4. Strata z lat ubiegłych na początek okresu	-	-
a) zmiany przyjętych zasad (polityki) rachunkowości	-	-
b) korekty błędów podstawowych	-	-
7.5. Strata z lat ubiegłych na początek okresu, po uzgodnieniu do danych porównywalnych	-	-
a) zwiększenia (z tytułu)	-	-
- przeniesienia straty z lat ubiegłych do pokrycia	-	-
b) zmniejszenia (z tytułu)	-	-
- pokrycie strat z kapitału zapasowego	-	-
7.6. Strata z lat ubiegłych na koniec okresu	-	-
7.7. Zysk (strata) z lat ubiegłych na koniec okresu	186 923	-
8. Wynik netto	302 385	580 319
a) zysk netto	302 385	580 319
b) strata netto	-	-
c) odpisy z zysku	-	-
II. Kapitał własny na koniec okresu (BZ)	1 997 755	2 577 448
III. Kapitał własny, po uwzględnieniu proponowanego podziału zysku (pokrycia straty)	1 997 755	2 577 448

Sprawozdanie finansowe

PTE PZU SA

Ernst & Young Audit sp. z o.o.
ul. Emilii Plater 53
00-113 Warszawa

Tel. +48 22 557 70 00
Fax +48 22 557 70 01
warszawa@pl.ey.com
www.ey.com/pl

W dniu 3 lutego 2004 roku wydaliśmy opinię bez zastrzeżeń ze zwróceniem uwagi na temat sprawozdania finansowego za rok obrotowy zakończony dnia 31 grudnia 2003 roku, jak to zaprezentowano poniżej:

„OPINIA NIEZALEŻNEGO BIEGŁEGO REWIDENTA

Dla Rady Nadzorczej Powszechnego Towarzystwa Emerytalnego PZU S.A.

1. Przeprowadziliśmy badanie sprawozdania finansowego za rok zakończony dnia 31 grudnia 2003 roku Powszechnego Towarzystwa Emerytalnego PZU S.A. („Spółki”, „Towarzystwa”) z siedzibą w Warszawie, przy Al. Jana Pawła II 24, obejmującego:
 - wprowadzenie do sprawozdania finansowego,
 - bilans sporządzony na dzień 31 grudnia 2003 roku, który po stronie aktywów i pasywów wykazuje sumę 183.293.179,96 złotych (słownie: sto osiemdziesiąt trzy miliony dwieście dziewięćdziesiąt trzy tysiące sto siedemdziesiąt dziewięć złotych i dziewięćdziesiąt sześć groszy),
 - rachunek zysków i strat za okres od dnia 1 stycznia 2003 roku do dnia 31 grudnia 2003 roku wykazujący zysk netto w wysokości 66.626.905,16 złotych (słownie: sześćdziesiąt sześć milionów sześćset dwadzieścia sześć tysięcy dziewięćset pięć złotych i szesnaście groszy),
 - zestawienie zmian w kapitale własnym za okres od dnia 1 stycznia 2003 roku do dnia 31 grudnia 2003 roku wykazujące zwiększenie stanu kapitału własnego o kwotę 66.626.905,16 złotych (słownie: sześćdziesiąt sześć milionów sześćset dwadzieścia sześć tysięcy dziewięćset pięć złotych i szesnaście groszy),
 - rachunek przepływów pieniężnych za okres od dnia 1 stycznia 2003 roku do dnia 31 grudnia 2003 roku wykazujący zmniejszenie stanu środków pieniężnych netto o kwotę 11.006.188,42 złotych (słownie: jedenaście milionów sześć tysięcy sto osiemdziesiąt osiem złotych i czterdzieści dwa grosze), oraz
 - dodatkowe informacje i objaśnienia.
2. Za rzetelność, prawidłowość i jasność sprawozdania finansowego, jak również za prawidłowość ksiąg rachunkowych odpowiada Zarząd Spółki. Naszym zadaniem było zbadanie sprawozdania finansowego i wyrażenie, na podstawie badania, opinii o tym, czy sprawozdanie finansowe jest, we wszystkich istotnych aspektach, rzetelne, prawidłowe i jasne oraz czy księgi rachunkowe stanowiące podstawę jego sporządzenia są prowadzone, we wszystkich istotnych aspektach, w sposób prawidłowy.
3. Badanie sprawozdania finansowego przeprowadziliśmy stosownie do obowiązujących w Polsce postanowień:
 - rozdziału 7 ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości („ustawa”),
 - norm wykonywania zawodu biegłego rewidenta wydanych przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów,

w taki sposób, aby uzyskać racjonalną pewność czy sprawozdanie to nie zawiera istotnych nieprawidłowości. W szczególności, badanie obejmowało sprawdzenie – w dużej mierze metodą weryfikacyjną - dokumentacji, z której wynikają kwoty i informacje zawarte w sprawozdaniu finansowym. Badanie obejmowało również ocenę poprawności przyjętych i stosowanych przez Zarząd zasad rachunkowości i znaczących szacunków dokonanych przez Zarząd, jak i ogólnej prezentacji sprawozdania finansowego. Uważamy, że przeprowadzone przez nas badanie dostarczyło nam wystarczających podstaw do wyrażenia opinii o sprawozdaniu finansowym traktowanym jako całość.

4. Sprawozdanie finansowe za poprzedni rok obrotowy kończący się dnia 31 grudnia 2002 roku było przedmiotem naszego badania i w dniu 31 stycznia 2003 roku wydaliśmy opinię ze zwróceniem uwagi na kwestię, na którą również zwracamy uwagę w niniejszej opinii w punkcie 6 poniżej.
5. Naszym zdaniem, sprawozdanie finansowe, we wszystkich istotnych aspektach:
 - przedstawia rzetelnie i jasno wszystkie informacje istotne dla oceny wyniku finansowego działalności gospodarczej za okres od dnia 1 stycznia 2003 roku do dnia 31 grudnia 2003 roku, jak też sytuacji majątkowej i finansowej badanej Spółki na dzień 31 grudnia 2003 roku;
 - sporządzone zostało zgodnie z zasadami rachunkowości określonymi w powołanej wyżej ustawie i wydanymi na jej podstawie przepisami, na podstawie prawidłowo prowadzonych ksiąg rachunkowych.
 - jest zgodne z powołaną wyżej ustawą i wydanymi na jej podstawie przepisami i postanowieniami statutu Spółki wpływającymi na jego treść.
6. Nie zgłaszając zastrzeżeń do prawidłowości i rzetelności sprawozdania finansowego, zwracamy uwagę na kwestię, opisaną w punkcie 18 informacji dodatkowej do sprawozdania finansowego. Na podstawie zapisów statutu Otwartego Funduszu Emerytalnego PZU „Złota Jesień” („Fundusz”) Towarzystwo pobiera od składek członków Funduszu opłatę manipulacyjną jako określony procent składki wpłaconej do Funduszu oraz opłatę za zarządzanie jako procent aktywów netto Funduszu. Zgodnie z właściwymi przepisami, regulującymi rachunkowość funduszy emerytalnych, Fundusz ujmuje w kapitałach faktycznie otrzymane wpłaty z tytułu składek w formie wpływów na rachunek bankowy bądź obligacji. Dane agenta transferowego Funduszu oraz ogólnie dostępne informacje dotyczące całego rynku funduszy emerytalnych wskazują na fakt, iż dla pewnej liczby członków Funduszu składki nie zostały przekazane przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych („ZUS”) lub są przekazywane nieregularnie. Zgodnie z ustawą z dnia 23 lipca 2003 roku o przejęciu przez Skarb Państwa zobowiązań ZUS z tytułu nieprzekazanych składek do otwartych funduszy emerytalnych (Dz. U. 2003 roku Nr 149, poz. 1450), Skarb Państwa rozpoczął w 2003 roku przekazywanie do Funduszu zaległych składek w formie obligacji. Jednak, według szacunków Zarządu Towarzystwa, wartość otrzymanych obligacji z tego tytułu do dnia 31 grudnia 2003 stanowi jedynie stosunkowo niewielką część szacowanej ogólnej kwoty zaległych składek. Sprawozdanie finansowe Towarzystwa za rok kończący się dnia 31 grudnia 2003 roku uwzględnia przychody z tytułu opłaty manipulacyjnej, które są należne od składki otrzymanej przez Fundusz w formie wpływów na rachunek bankowy lub obligacji do dnia 31 grudnia 2003 roku oraz przychody z opłaty za zarządzanie jako procent aktywów netto Funduszu wykazywanych w jego sprawozdaniach finansowych.
7. Zapoznaliśmy się ze sprawozdaniem z działalności Spółki w okresie od dnia 1 stycznia 2003 roku do dnia 31 grudnia 2003 roku („sprawozdanie z działalności”) i uznaliśmy, że informacje pochodzące ze sprawozdania finansowego są z nim zgodne. Informacje zawarte w sprawozdaniu z działalności uwzględniają postanowienia art. 49 ust. 2 ustawy.”

Naszym zdaniem, informacje przedstawione w publikowanej, skróconej wersji sprawozdania finansowego na stronach od 156 do 165 niniejszego raportu rocznego są we wszystkich istotnych aspektach przedstawione poprawnie w odniesieniu do wyżej wymienionego zbadanego sprawozdania finansowego, na którego podstawie powstały. Sprawozdanie finansowe, które było przedmiotem naszego badania, zawiera noty, które nie zostały w całości przedstawione w załączonym skróconym sprawozdaniu finansowym. Uzyskanie pełnych i rzetelnych informacji na temat Spółki na dzień 31 grudnia 2003 roku oraz wyników prowadzonej przez nią działalności za okres od dnia 1 stycznia 2003 roku do dnia 31 grudnia 2003 roku wymaga zapoznania się z pełną wersją sprawozdań finansowych zawierającą wszystkie ujawnienia wymagane przez ustawę o rachunkowości i przepisy wydane na jej podstawie.

Biegły rewident
Nr 9528/7104

Iwona Kozera

w imieniu
Ernst & Young Audit Sp. z o.o.
ul. Emilii Plater 53,
00-113 Warszawa
numer ewid. 130

Tomasz Bieske
Biegły rewident Nr 9291/6975

ERNST & YOUNG
AUDIT sp. z o.o.
ul. Emilii Plater 53
00-113 Warszawa
-26-

Warszawa, dnia 21 czerwca 2004 roku

PTE PZU SA

Bilans

Aktywa

Wyszczególnienie	(w tys. złotych)	
	31 grudnia 2002	31 grudnia 2003
A. Aktywa trwałe	45 270	62 174
I. Wartości niematerialne i prawne	785	496
1. Koszty zakończonych prac rozwojowych	-	-
2. Wartość firmy	-	-
3. Inne wartości niematerialne i prawne	785	496
4. Zaliczki na wartości niematerialne i prawne	-	-
II. Rzeczowe aktywa trwałe	1 474	1 248
1. Środki trwałe	1 474	1 248
a) grunty (w tym prawo użytkowania wieczystego gruntu)	-	-
b) budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	-	-
c) urządzenia techniczne i maszyny	168	148
d) środki transportu	659	650
e) inne środki trwałe	647	450
2. Środki trwałe w budowie	-	-
3. Zaliczki na środki trwałe w budowie	-	-
III. Należności długoterminowe	354	293
1. Od jednostek powiązanych	292	293
2. Od pozostałych jednostek	62	-
IV. Inwestycje długoterminowe	-	23 019
1. Nieruchomości	-	-
2. Wartości niematerialne i prawne	-	-
3. Długoterminowe aktywa finansowe	-	23 019
a) w jednostkach powiązanych	-	-
- udziały lub akcje	-	-
- inne papiery wartościowe	-	-
- udzielone pożyczki	-	-
- inne długoterminowe aktywa finansowe	-	-
b) w pozostałych jednostkach	-	23 019
- udziały lub akcje	-	-
- inne papiery wartościowe	-	23 019
- udzielone pożyczki	-	-
- inne długoterminowe aktywa finansowe	-	-
4. Inne inwestycje długoterminowe	-	-
V. Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe	42 657	37 118
1. Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	42 657	37 118
2. Inne rozliczenia międzyokresowe	-	-

Wyszczególnienie	(w tys. złotych)	
	31 grudnia 2002	31 grudnia 2003
B. Aktywa obrotowe	57 526	121 119
I. Zapasy	-	-
1. Materiały	-	-
2. Półprodukty i produkty w toku	-	-
3. Produkty gotowe	-	-
4. Towary	-	-
5. Zaliczki na dostawy	-	-
II. Należności krótkoterminowe	7 191	8 920
1. Należności od jednostek powiązanych	-	-
a) z tytułu dostaw i usług, o okresie spłaty:	-	-
- do 12 miesięcy	-	-
- powyżej 12 miesięcy	-	-
b) inne	-	-
2. Należności od pozostałych jednostek	7 191	8 920
a) z tytułu dostaw i usług, o okresie spłaty:	6 969	8 914
- do 12 miesięcy	6 969	8 914
- powyżej 12 miesięcy	-	-
b) z tytułu podatków, dotacji, ceł, ubezpieczeń społecznych i zdrowotnych oraz innych świadczeń	-	-
c) inne	222	6
d) dochodzone na drodze sądowej	-	-
III. Inwestycje krótkoterminowe	50 159	111 159
1. Krótkoterminowe aktywa finansowe	50 159	43 812
a) w jednostkach powiązanych	-	-
- udziały lub akcje	-	-
- inne papiery wartościowe	-	-
- udzielone pożyczki	-	-
- inne krótkoterminowe aktywa finansowe	-	-
b) w pozostałych jednostkach	14 304	18 963
- udziały lub akcje	-	-
- inne papiery wartościowe	14 304	18 963
- udzielone pożyczki	-	-
- inne krótkoterminowe aktywa finansowe	-	-
c) środki pieniężne i inne aktywa pieniężne	35 855	24 849
- środki pieniężne w kasie i na rachunkach	25 855	24 849
- inne środki pieniężne	-	-
- inne aktywa pieniężne	10 000	-
2. Inne inwestycje krótkoterminowe	-	67 347
IV. Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe	176	1 040
Aktywa razem	102 796	183 293

Pasywa

Wyszczególnienie	(w tys. złotych)	
	31 grudnia 2002	31 grudnia 2003
A. Kapitał (fundusz) własny	90 954	157 581
I. Kapitał (fundusz) podstawowy	32 000	32 000
II. Należne wpłaty na kapitał podstawowy (wielkość ujemna)	-	-
III. Udziały (akcje) własne (wielkość ujemna)	-	-
IV. Kapitał (fundusz) zapasowy	288 000	288 000
V. Kapitał (fundusz) z aktualizacji wyceny	-	-
VI. Pozostałe kapitały (fundusze) rezerwowe	-	-
VII. Zysk (strata) z lat ubiegłych	(233 471)	(229 046)
VIII. Zysk (strata) netto	4 425	66 627
IX. Odpisy z zysku netto w ciągu roku obrotowego (wielkość ujemna)	-	-
B. Zobowiązania i rezerwy na zobowiązania	11 842	25 712
I. Rezerwy na zobowiązania	619	14 281
1. Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	272	14 080
2. Rezerwa na świadczenia emerytalne i podobne	347	201
- długoterminowa	255	197
- krótkoterminowa	92	4
3. Pozostałe rezerwy	-	-
- długoterminowe	-	-
- krótkoterminowe	-	-
II. Zobowiązania długoterminowe	-	-
1. Wobec jednostek powiązanych	-	-
2. Wobec pozostałych jednostek	-	-
a) kredyty i pożyczki	-	-
b) z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	-	-
c) inne zobowiązania finansowe	-	-
d) Inne	-	-

Wyszczególnienie	(w tys. złotych)	
	31 grudnia 2002	31 grudnia 2003
III. Zobowiązania krótkoterminowe	2 762	2 428
1. Wobec jednostek powiązanych	177	170
a) z tytułu dostaw i usług, o okresie wymagalności:	177	170
- do 12 miesięcy	177	170
- powyżej 12 miesięcy	-	-
b) Inne	-	-
2. Wobec pozostałych jednostek	2 473	2 214
a) kredyty i pożyczki	-	-
b) z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	-	-
c) inne zobowiązania finansowe	-	-
d) z tytułu dostaw i usług, o okresie wymagalności:	488	171
- do 12 miesięcy	488	171
- powyżej 12 miesięcy	-	-
e) zaliczki otrzymane na dostawy	-	-
f) zobowiązania wekslowe	-	-
g) z tytułu podatków, ceł, ubezpieczeń i innych świadczeń	348	769
h) z tytułu wynagrodzeń	-	-
i) Inne	1 637	1 274
3. Fundusze specjalne	112	44
IV. Rozliczenia międzyokresowe	8 461	9 003
1. Ujemna wartość firmy	-	-
2. Inne rozliczenia międzyokresowe	8 461	9 003
- długoterminowe	-	-
- krótkoterminowe	8 461	9 003
Pasywa razem	102 796	183 293

PTE PZU SA

Rachunek zysków i strat

Wyszczególnienie	(w tys. złotych)	
	2002	2003
A. Przychody netto ze sprzedaży i zrównane z nimi, w tym:	114 893	132 143
- od jednostek powiązanych	-	-
I. Przychody netto ze sprzedaży produktów	114 893	132 143
II. Zmiana stanu produktów (zwiększenie - wartość dodatnia, zmniejszenie - wartość ujemna)	-	-
III. Koszt wytworzenia produktów na własne potrzeby jednostki	-	-
IV. Przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów	-	-
B. Koszty działalności operacyjnej	116 042	117 300
I. Amortyzacja	1 030	864
II. Zużycie materiałów i energii	1 034	1 045
III. Usługi obce	67 200	63 102
IV. Podatki i opłaty, w tym:	97	1 51
- podatek akcyzowy	-	-
V. Wynagrodzenia	10 134	10 636
VI. Ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia	1 661	1 481
VII. Pozostałe koszty rodzajowe	34 886	40 021
VIII. Wartość sprzedanych towarów i materiałów	-	-
C. Zysk (strata) ze sprzedaży (A-B)	(1 149)	14 843
D. Pozostałe przychody operacyjne	1 014	68 837
I. Zysk ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych	4	87
II. Dotacje	-	-
III. Inne przychody operacyjne	1 010	68 750
E. Pozostałe koszty operacyjne	1 005	648
I. Strata ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych	-	-
II. Aktualizacja wartości aktywów niefinansowych	-	-
III. Inne koszty operacyjne	1 005	648
F. Zysk (strata) z działalności operacyjnej (C+D-E)	(1 140)	83 032
G. Przychody finansowe	5 173	2 965
I. Dywidendy i udziały w zyskach, w tym:	-	-
- od jednostek powiązanych	-	-
II. Odsetki, w tym:	1 085	1 090
- od jednostek powiązanych	-	1
III. Zysk ze zbycia inwestycji	4 020	1 676
IV. Aktualizacja wartości inwestycji	65	194
V. Inne	3	4

Wyszczególnienie	(w tys. złotych)	
	2002	2003
H. Koszty finansowe	15	24
I. Odsetki, w tym:	-	-
- dla jednostek powiązanych	-	-
II. Strata ze zbycia inwestycji	-	-
III. Aktualizacja wartości inwestycji	-	-
IV. Inne	15	24
I. Zysk (strata) z działalności gospodarczej (F+G-H)	4 018	85 973
J. Wynik zdarzeń nadzwyczajnych (J.I.-J.II.)	-	-
I. Zyski nadzwyczajne	-	-
II. Straty nadzwyczajne	-	-
K. Zysk (strata) brutto (I±J)	4 018	85 973
L. Podatek dochodowy	(407)	19 346
M. Pozostałe obowiązkowe zmniejszenia zysku (zwiększenia straty)	-	-
N. Zysk (strata) netto (K-L-M)	4 425	66 627

PTE PZU SA

Rachunek przepływów pieniężnych (metoda pośrednia)

Wyszczególnienie	(w tys. złotych)	
	2002	2003
A. Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej		
I. Zysk (strata) netto	4 425	66 627
II. Korekty razem	(8 871)	(52 872)
1. Amortyzacja	1 030	864
2. Zyski (straty) z tytułu różnic kursowych	-	-
3. Odsetki i udziały w zyskach (dywidendy)	(5 168)	(3 178)
4. Zysk (strata) z działalności inwestycyjnej	(11)	(88)
5. Zmiana stanu rezerw	184	13 662
6. Zmiana stanu zapasów	-	-
7. Zmiana stanu należności	(5 034)	(1 668)
8. Zmiana stanu zobowiązań krótkoterminowych, z wyjątkiem pożyczek i kredytów	(4 491)	(334)
9. Zmiana stanu rozliczeń międzyokresowych	4 619	5 217
10. Inne korekty	-	(67 347)
III. Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej (I±II)	(4 446)	13 755
B. Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej		
I. Wpływy	85 941	66 448
1. Zbycie wartości niematerialnych i prawnych oraz rzeczowych aktywów trwałych	147	141
2. Zbycie inwestycji w nieruchomości oraz wartości niematerialne i prawne	-	-
3. Z aktywów finansowych, w tym:	85 794	66 307
a) w jednostkach powiązanych	-	-
b) w pozostałych jednostkach	85 794	66 307
- zbycie aktywów finansowych,	84 929	65 000
- dywidendy i udziały w zyskach	-	-
- spłata udzielonych pożyczek długoterminowych	-	-
- odsetki	865	1 307
- inne wpływy z aktywów finansowych	-	-
4. Inne wpływy inwestycyjne	-	-

Wyszczególnienie		(w tys. złotych)	
	2002	2003	
II. Wydatki	52 597	91 209	
1. Nabycie wartości niematerialnych i prawnych oraz rzeczowych aktywów trwałych	412	401	
2. Inwestycje w nieruchomości oraz wartości niematerialne i prawne	-	-	
3. Na aktywa finansowe, w tym:	52 185	90 808	
a) w jednostkach powiązanych	-	-	
b) w pozostałych jednostkach	52 185	90 808	
- nabycie aktywów finansowych	52 185	90 808	
- udzielone pożyczki długoterminowe	-	-	
4. Inne wydatki inwestycyjne	-	-	
III. Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej (I-II)	33 344	(24 761)	
C. Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej	-	-	
I. Wpływy	-	-	
1. Wpływy netto z wydania udziałów (emisji akcji) i innych instrumentów kapitałowych oraz dopłat do kapitału	-	-	
2. Kredyty i pożyczki	-	-	
3. Emisja dłużnych papierów wartościowych	-	-	
4. Inne wpływy finansowe	-	-	
II. Wydatki	-	-	
1. Nabycie udziałów (akcji) własnych	-	-	
2. Dywidendy i inne wypłaty na rzecz właścicieli	-	-	
3. Inne, niż wypłaty na rzecz właścicieli, wydatki z tytułu podziału zysku	-	-	
4. Spłaty kredytów i pożyczek	-	-	
5. Wykup dłużnych papierów wartościowych	-	-	
6. Z tytułu innych zobowiązań finansowych	-	-	
7. Płatności zobowiązań z tytułu umów leasingu finansowego	-	-	
8. Odsetki	-	-	
9. Inne wydatki finansowe	-	-	
III. Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej (I-II)	-	-	
D. Przepływy pieniężne netto razem (A.III±B.III±C.III)	28 898	(11 006)	
E. Bilansowa zmiana stanu środków pieniężnych, w tym	28 898	(11 006)	
- zmiana stanu środków pieniężnych z tytułu różnic kursowych	-	-	
F. Środki pieniężne na początek okresu	6 957	35 855	
G. Środki pieniężne na koniec okresu (F±D), w tym	35 855	24 849	
- o ograniczonej możliwości dysponowania	-	-	

PTE PZU SA

Zestawienie zmian w kapitale własnym

Wyszczególnienie	(w tys. złotych)	
	2002	2003
I. Kapitał (fundusz) własny na początek okresu (BO)	86 529	90 954
- korekty błędów podstawowych	-	-
I.a. Kapitał (fundusz) własny na początek okresu (BO), po korektach	86 529	90 954
1. Kapitał (fundusz) podstawowy na początek okresu	32 000	32 000
1.1. Zmiany kapitału (funduszu) podstawowego	-	-
a) zwiększenie (z tytułu)	-	-
- wydania udziałów (emisji akcji)	-	-
b) zmniejszenie (z tytułu)	-	-
- umorzenia udziałów (akcji)	-	-
1.2. Kapitał (fundusz) podstawowy na koniec okresu	32 000	32 000
2. Należne wpłaty na kapitał podstawowy na początek okresu	-	-
2.1. Zmiana należnych wpłat na kapitał podstawowy	-	-
a) zwiększenie (z tytułu)	-	-
b) zmniejszenie (z tytułu)	-	-
2.2. Należne wpłaty na kapitał podstawowy na koniec okresu	-	-
3. Udziały (akcje) własne na początek okresu	-	-
a) Zwiększenie	-	-
b) Zmniejszenie	-	-
3.1. Udziały (akcje) własne na koniec okresu	-	-
4. Kapitał (fundusz) zapasowy na początek okresu	288 000	288 000
4.1. Zmiany kapitału (funduszu) zapasowego	-	-
a) zwiększenie (z tytułu)	-	-
- emisji akcji powyżej wartości nominalnej	-	-
- z podziału zysku (ustawowo)	-	-
- z podziału zysku (ponad wymaganą ustawowo minimalną wartość)	-	-
b) zmniejszenie (z tytułu)	-	-
- pokrycia straty	-	-
4.2. Stan kapitału (funduszu) zapasowego na koniec okresu	288 000	288 000
5. Kapitał (fundusz) z aktualizacji wyceny na początek okresu	-	-
5.1. Zmiany kapitału (funduszu) z aktualizacji wyceny	-	-
a) zwiększenie (z tytułu)	-	-
- przeszacowania lokat	-	-
b) zmniejszenie (z tytułu)	-	-
- zbycia środków trwałych	-	-
5.2. Kapitał (fundusz) z aktualizacji wyceny na koniec okresu	-	-

Wyszczególnienie	(w tys. złotych)	
	2002	2003
6. Pozostałe kapitały (fundusze) rezerwowe na początek okresu	-	-
6.1. Zmiany pozostałych kapitałów (funduszy) rezerwowych	-	-
a) zwiększenie (z tytułu)	-	-
b) zmniejszenie (z tytułu)	-	-
6.2. Pozostałe kapitały (fundusze) rezerwowe na koniec okresu	-	-
7. Zysk (strata) z lat ubiegłych na początek okresu	(233 471)	(229 046)
7.1. Zysk z lat ubiegłych na początek okresu	-	-
- korekty błędów podstawowych	-	-
7.2. Zysk z lat ubiegłych na początek okresu, po korektach	-	-
a) zwiększenie (z tytułu)	-	-
- podziału zysku z lat ubiegłych	-	-
b) zmniejszenie (z tytułu)	-	-
7.3. Zysk z lat ubiegłych na koniec okresu	-	-
7.4. Strata z lat ubiegłych na początek okresu, po korektach	(233 471)	(229 046)
- korekty błędów podstawowych	-	-
7.5. Strata z lat ubiegłych na początek okresu, po korektach	(233 471)	(229 046)
a) zwiększenie (z tytułu)	-	-
- przeniesienia straty z lat ubiegłych do pokrycia	-	-
b) zmniejszenie (z tytułu)	-	-
7.6. Strata z lat ubiegłych na koniec okresu	(233 471)	(229 046)
7.7. Zysk (strata) z lat ubiegłych na koniec okresu	(233 471)	(229 046)
8. Wynik netto	4 425	66 627
a) zysk netto	4 425	66 627
b) strata netto	-	-
c) odpisy z zysku	-	-
II. Kapitał (fundusz) własny na koniec okresu (BZ)	90 954	157 581
III. Kapitał (fundusz) własny, po uwzględnieniu proponowanego podziału zysku (pokrycia straty)	90 954	157 581

Dane teleadresowe Grupy PZU

PZU SA

al. Jana Pawła II 24
00-133 Warszawa
0-801 102 102 (infolinia)
tel. (22) 582 21 57
fax (22) 582 24 48
e-mail: poczta@pzu.pl
www.pzu.pl

PZU Życie SA

al. Jana Pawła II 24
00-133 Warszawa
0-801 100 007 (infolinia)
tel. (22) 582 34 00
fax (22) 582 34 01
e-mail: kontakt@pzuzycie.pl
www.pzuzycie.pl

PTE PZU SA

al. Jana Pawła II 24
00-133 Warszawa
0-801 316 091 (infolinia)
tel. (22) 582 29 00
fax (22) 582 29 05
e-mail: ptepzu@ptepzu.pl
www.ptepzu.pl

TFI PZU SA

ul. Prosta 30
00-838 Warszawa
0-800 337 889 (infolinia)
tel. (22) 656 37 00
fax (22) 656 36 38
e-mail: org@tfipzu.com.pl
www.tfipzu.pl

PZU Asset Management SA

al. Jana Pawła II 24
00-133 Warszawa
tel. (22) 582 21 90
fax (22) 582 26 55

PZU Tower Sp. z o.o.

ul. Ogrodowa 58
00-876 Warszawa
tel. (22) 520 27 40
fax (22) 520 27 41

Centrum Informatyki Grupy PZU SA

ul. Matuszewska 14
03-876 Warszawa
tel. (22) 511 42 00
fax (22) 511 42 01

